

MAIS déjà le grand vent noir qui vient de l'ouest — le vent des mers, comme dit Antoine — éparpille les voix dans la nuit. Il joue avec elles un moment, puis les ramasse toutes ensemble et les jette on ne sait où, en ronflant de colère. Celle que Mouchette vient d'entendre reste longtemps suspendue entre ciel et terre, ainsi que ces feuilles mortes qui n'en finissent pas de tomber.

Pour mieux courir, Mouchette a quitté ses galoches. En les remettant, elle se trompe de pied. Tant pis! Ce sont les galoches d'Eugène, si larges qu'entre la tige elle peut passer les cinq doigts de sa petite main. L'avantage est qu'en s'appliquant à les balancer au bout des orteils ainsi qu'une paire d'énormes castagnettes, elles font à chaque pas sur le macadam du préau un bruit qui met Madame l'institutrice hors d'elle-même.

Mouchette se glisse jusqu'à la crête du talus et reste là en observation, le dos contre la haie ruisselante. De cet observatoire, l'école paraît toute proche encore, mais le préau est maintenant désert. Après la récréation, chaque samedi, les classes se rassemblent dans la salle d'honneur ornée d'un buste de la République, d'un vieux portrait jamais remplacé de M. Armand Fallières, et du drapeau de la Société de gymnastique, roulé dans sa gaine de toile cirée. Madame doit lire en ce moment les notes de la semaine, puis l'on répétera une fois de plus la cantate qui doit être l'une des

และแล้วลมพายุลูกใหญ่ดำทะมึนที่พัดมาจากทิศตะวันตก — ตามที่อีธองตวนบอกว่าเป็นลมพายุ ทะเลนั้น — ก็ดังกระหึ่มไปทั่วในยามค่ำคืน พายุพัดอื้ออึงอยู่ชั่วระยะหนึ่ง และพิโรธคำราม เหมือนกวาดเอาเสียงลมหวีดหวิวทั้งหลายไปโยนทิ้งดังครืนๆ ในที่ไหนก็ไม่รู้ เสียงที่มูแซ็ตได้ยินดัง กึกก้องไปทั่วทั้งแผ่นดินและท้องฟ้าอยู่เป็นเวลานาน เช่นเดียวกับใบไม้แห้งตรงหน้าที่ปลิดปลิวร่วง หล่นอย่างไม่ขาดสาย

มูแซ็ตถอดรองเท้าพื้นไม้ไว้เพื่อให้วิ่งได้สะดวกขึ้น แต่พอจะสวมเข้าไปใหม่ เธอกลับใส่ ผิดข้างเสียนี้ ข้างมันเถอะ ก็มันเป็นรองเท้าของเออแซน ซึ่งหลวมโพกจนมีช่องว่างให้มูแซ็ต สอดนิ้วมือเล็ก ๆ ทั้งห้าเข้าไปได้ จะมีข้อดีอยู่บ้างก็คือมันทำให้คุณครูประจำชั้นหนีถึงกับสติแตกได้ เพราะเวลาที่มูแซ็ตใส่เดินเข้าไปบนพื้นกรวดของสนามเด็กเล่นโดยเสือกเท้าเข้าไปจนสุด ปลายรองเท้า แล้วใช้ปลายนิ้วเท้าประคัมประคองไว้นั้น รองเท้ากระทบพื้นเสียงดังเหมือนกับ กระทบคู่ยักษ์เสียงดังหนวกหู

มูแซ็ตค่อย ๆ คลานขึ้นไปยังยอดเนิน และนั่งฟังรั้วพุ่มไม้ที่ปลูกเป็นแนวรั้วยาวเพื่อ ฝ้ามองความเป็นไปต่าง ๆ จากจุดนี้โรงเรียนเหมือนอยู่ใกล้ขึ้นไปอีก แต่สนามเด็กเล่น ในตอนนี้กลับว่างเปล่าเช่นนี้เพราะทุกวันเสาร์หลังเวลาพัก นักเรียนทุกคนต้องมารวมกัน ณ หอประชุม ที่นั่นจะมีรูปปั้นครึ่งตัวของมารีอา นภาพเขียนเก่าแก่รูปนาย อาร์ม็อง ฟาลิแยร์ ซึ่งตั้งแสดงมานานนาน และธงของสมาคมยิมนาสติกที่มีวนเก็บอยู่ในปลอกผ้าน้ำมัน ตอนนี้ คุณครูคงกำลังสอนอ่านโน้ตเพลงประจำสัปดาห์อยู่ จากนั้นนักเรียนทุกคนต้องซ้อมร้องเพลง

solennités de la lointaine distribution des prix. — Ah! si lointaine en ce mars desolé! Voici qu'elle reconnaît la strophe familière, le «Plus d'espoir!» que Madame jette avec un terrible rictus de sa bouche mince et un mouvement de tête si violent que son peigne lui tombe dans le cou...

Espérez!... Plus d'espoir!

Trois jours, leur dit Colomb, et je vous dōo..o..nne [un monde.

Et son doigt le montrait, et son œil pour le voir

Scrutait de l'hô..o..rizon l'i..mmen-si...té prōo..[fonde...

Derrière les vitres troubles, Mouchette distingue à peine les têtes groupées par deux ou par trois autour des partitions, mais la haute silhouette de Madame, perchée sur l'estrade, se détache en noir sur les murs ripolinés. Le bras maigre se lève et s'abaisse en mesure, parfois reste tendu menaçant, dominateur, tandis que les voix s'apaisent lentement, ont l'air de se coucher aux pieds de la dompteuse ainsi que des bêtes dociles.

Au témoignage de sa maîtresse, Mouchette n'a «aucune disposition pour le chant». La vérité est qu'elle le hait. Elle hait d'ailleurs toute musique d'une haine farouche, inexplicable. Sitôt que se posent sur les touches du geignant harmonium les longs doigts de Madame, déformés par les rhumatismes, sa faible poitrine se serre si douloureusement que les larmes lui viennent aux yeux. Quelles larmes? On dirait que ce sont des larmes de honte. Chaque note est comme un mot qui la blesse au plus profond de l'âme, un de ces mots lourds que les garçons lui jettent en passant, à voix basse, qu'elle feint de ne pas entendre, mais qu'elle emporte parfois avec elle jusqu'au soir, qui ont l'air de coller à la peau.

ประกอบดนตรีนี้หลายครั้งเพื่อใช้ในพิธีแจกรางวัลที่อีกตั้งนานกว่าจะถึง — เฮ้อ! นานถึงเดือนมีนาคมโน่นแน่ะ! มูแซ่ตึกถึงกลอนที่คุ้นเคยชื่อว่า “อย่าสิ้นหวัง” ขึ้นมาได้ ซึ่งคุณครูมักตัดจรัสจิบปากบาง ๆ ของเธอท่องกลอนบทนี้ฟลางโคลงสี่รชนไปมาแรง ๆ จนหัวสับตกลงมาถึงต้นคอ...

หวังเกิดอย่าปลดปลง ขอท่านจงอย่าหมดหวัง

เพียงสามวันให้หลัง ท่านจะยังพบโลกใหม่

โคลัมบัสเคยว่าไว้ นิ้วชี้ไปนัยน์คอยดู

พิศเพ่งเล็งขอบฟ้า กว้างใหญ่กว่าที่เคยเห็น

ลึกล้ำกว่าที่เป็น ไซ้หมายเช่นที่เข้าใจ

หลังกระแຈมัวชั่วนั้น มูแซ่ตมมองเห็นเงาราง ๆ ของคนกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละสองคนบ้าง สามคนบ้าง จับกลุ่มกันรอบโน้ตเพลง และเห็นเงาดำสูง ๆ ของคุณครูที่ยืนอยู่บนยกพื้นติดกับกำแพงที่มันวาวอย่างชัดเจน แขนผอมแห้งของเธอยกขึ้นลงเป็นจังหวะ บางครั้งก็เหยียดตรงคุกคาม และแสดงอำนาจเหนือคนที่อยู่ข้างหน้า ในขณะที่เสียงร้องเพลงค่อย ๆ แผ่วลงดุจเดียวกับอาการของสัตว์เชื่อง ๆ ที่กำลังหมอบศิโรราบอยู่แทบเท้าของผู้ฝึกสอน

คุณครูของมูแซ่ตคิดว่ามูแซ่ตไม่มี “พรสวรรค์ในการร้องเพลงเอาเสียเลย” แต่ความจริงแล้วเธอเกลียดการร้องเพลงต่างหาก ยิ่งกว่านั้นเธอเกลียดดนตรีจนบอกไม่ถูก ทุกครั้งที่นิ้วมียาวของคุณครูซึ่งคดงอจากโรคไขข้ออักเสบกดลงบนคีย์เสียงสูงของฮาร์โมนีอิม หัวก้นน้อย ๆ ของมูแซ่ตจะรู้สึกอึดอัดและปวดร้าวในอกจนถึงกับน้ำตาคลอเบ้า น้ำตามาจากไหนหรือ คงเป็นน้ำตาแห่งความอดสูกระมัง โน้ตแต่ละตัวเสมือนเป็นคำด่าที่บาดลึกเข้าไปจนถึงวิญญาณ เหมือนกับคำหยาบที่เด็กผู้ชายชอบพูดเปรย ๆ ให้เธอได้ยินตอนพวกเขาเดินผ่านเธอ เธอจะแสร้งทำเป็นหูทวนลม แต่บางครั้งก็เก็บเอาไปคิดจนมีดคำร้าวกับว่าเธอไม่สามารถจะสลัดคำพูดบาดหูเหล่านี้ให้หลุดพ้นเนื้อตัวไปได้

Un jour, blême de rage, elle a voulu livrer à Madame le secret de sa répugnance insurmontable, mais elle n'a réussi qu'à balbutier quelques explications ridicules où le mot dégoût revenait sans cesse. «La musique me dégoûte» «Vous n'êtes qu'une petite barbare, répétait Madame avec accablement, une vraie barbare. Et encore les barbares ont une musique! Une musique barbare naturellement, mais une musique. La musique partout précède la science.» L'institutrice n'en a pas moins renoncé à lui enseigner le solfège, elle perdait trop de temps, devenait folle. Car Mouchette qui s'obstine, on ne sait pourquoi, «à parler de la gorge», au point d'exagérer encore l'affreux accent picard, possède — au dire de Madame — une voix charmante, un filet de voix plutôt, si fragile qu'on croit toujours qu'il va se briser — et qui ne se brise jamais. Malheureusement, depuis qu'elle vient d'atteindre cette quatorzième année qui fait d'elle la doyenne de l'école. Mouchette s'est mise à chanter aussi «de la gorge », lorsqu'elle chante. D'ordinaire, elle se contente d'ouvrir la bouche sans proférer aucun son, dans l'espoir de tromper l'oreille infallible de la maîtresse. Il arrive que Madame, furieuse, dégringolant tout à coup de l'estrade, entraîne la rebelle jusqu'à l'harmonium, courbe des deux mains la petite tête jusqu'au clavier.

Parfois, Mouchette résiste. Parfois, elle demande grâce, crie qu'elle va essayer. Alors l'institutrice s'installe, tire de l'insupportable instrument une espèce de plainte mugissante sur laquelle oscille vertigineusement la voix limpide, miraculeusement retrouvée, pareille à une barque minuscule à la crête d'une montagne d'écume.

D'abord, Mouchette ne reconnaît pas sa propre voix : elle est trop occupée à épier le visage de ses compagnes, leurs regards, les sourires pâles d'une envie qu'elle prend naïvement pour du dédain. Puis, tout à coup, cela vient jusqu'à elle comme des profondeurs d'une nuit magique, impénétrable. En vain elle s'efforce de briser cette tige

วันหนึ่ง มูแซ็ตโกรธจัดจนหน้าแดง เธออยากจะระบายความเกลียดกลัวจับจิตในใจ เธอให้ครูได้รับรู้ แต่ก็ทำได้เพียงพูดจาตะกุกตะกักดูน่าขัน พร่ำแต่คำว่าเกลียดไม่หยุดปาก “หนูเกลียดดนตรี” “เธอนี้เป็นเด็กป่าเถื่อน” คุณครูพูดซ้ำด้วยความอึดหนะระอาใจ ป่าเถื่อนเสียจริง แต่คนป่าเองก็ยังมีดนตรีในหัวใจเลย! ถึงจะเป็นดนตรีของคนป่า ก็ยังถือว่าเป็นดนตรีอยู่นั่นเอง “ไม่ว่าที่ใดในโลก ดนตรีย่อมเกิดมาก่อนความรู้ทั้งหลาย” ถึงกระนั้น คุณครูก็ยังไม่เลิกล้มความพยายามที่จะสอนมูแซ็ตร้องเพลงตามโน้ตเพลงให้ได้ แต่ก็ต้องเสียเวลาเปล่าจนเธอแทบจะเป็นบ้า เพราะไม่ว่าจะทำไฉน มูแซ็ตร้องแต่จะ “พูดอยู่ในลำคอ” ถึงขนาดที่จะกล่าวได้ว่าทำให้พูดเสียงเหนือชัดเจนนยิ่งขึ้นแบบปิกการดี – ทั้งที่คุณครูก็บอกเองว่า – เสียงของเธอนั้นมีเสน่ห์เพราะเสียงดีซึ่งเปราะบางมากจนอาจจะขาดได้สักวัน – แต่ก็ไม่มีวันขาดได้ แ่จจริง ๆ นับตั้งแต่ มูแซ็ตมีอายุครบสิบสี่ปี เธอได้กลายเป็นพี่ใหญ่ในโรงเรียน เธอก็เริ่ม “ร้องเพลงในลำคอเหมือนตอนพูด” ซึ่งตามปกติในเวลาซ้อมร้องเพลง เธอมักจะแส้สร้างทำอ้าปากว่ากำลังร้องเพลงอยู่เพื่อหลอกคุณครู แต่เมื่อคุณครูรู้เข้าก็โกรธมาก ผลุนผลันลงมาจากเวที และลากเจ้าเด็กหัวดื้อไปยังฮาร์มอเนียมพลงใช้สองมือกดหัวเล็ก ๆ ของเธอลงไปตรงคีย์บอร์ด

บางครั้งมูแซ็ตก็แข็งขึ้น แต่บางครั้งเธอก็ร้องวิงวอนว่าจะพยายามร้องเพลงให้ได้ ครูจึงลงนั่งบรรเลงเพลงอันโหยหวนจากเครื่องดนตรีที่น่ารำคาญไปพร้อม ๆ กับเสียงร้องของมูแซ็ตที่ไล่กระจ่างขึ้นมาน่าอึดจรรยั เสียงร้องเลยสูง ๆ ต่ำ ๆ น่าเวียนหัวเหมือนดังเรือลำน้อยที่โยนตัวอยู่บนยอดฟองคลื่น

ตอนแรก มูแซ็ตจำเสียงตัวเองไม่ได้ เพราะเอาแต่จับจ้องสีหน้า สายตา และยิ้มเจื่อน ๆ ด้วยความริษยาของเพื่อนร่วมชั้นซึ่งเธอคิดเอาเองตามประสาที่ชื่อนั้นเป็นการดูถูก แต่จู่ ๆ เธอก็รับรู้ถึงเสียงใส่นี้ มันช่างเหมือนความลึกกลับที่เข้าไม่ถึงของคำคืนแห่งเวทย์มนต์ มูแซ็ตพยายาม

de cristal, reprend sournoisement la voix de gorge et l'accent picard. Chaque fois le regard terrible de Madame la rappelle à l'ordre, et le rugissement soudain éperdu de l'harmonium. Quelques secondes, elle s'use dans cette lutte inégale dont personne ne saura jamais la cruauté. Puis, enfin, sans qu'elle l'ait voulu, la note fausse jaillit de sa pauvre poitrine gonflée de sanglots, la délivre. Advienne que pourra! Les rires fusent de toutes parts, et son petit visage prend instantanément cette expression stupide dont elle sait déguiser ses joies.

A l'heure qu'il est, Madame doit s'être aperçue de son absence, mais qu'importe? Dans un moment, Mouchette connaîtra son plus grand plaisir, un plaisir bien à elle, humble et farouche comme elle. Dans un moment, la porte toujours close qui se découpe en noir sur le mur, va s'ouvrir et dégorgera sur la route, avec un seul cri perçant, la classe enfin libérée, sourde aux derniers appels de Madame, à ses claquements de mains impuissants. Alors, tapie dans la haie, retenant son souffle, le cœur submergé d'une délicieuse angoisse, elle épiera la troupe braillarde où l'obscurité ne permet plus de distinguer aucun visage, où les voix seules montent des ténèbres, perdant leur accent familial, en découvrent un autre, se trahissent.

Comme tous les plaisirs de Mouchette, celui - là ne s'émousse guère par l'habitude, s'accroîtrait plutôt à chaque expérience nouvelle. Elle en a d'ailleurs trouvé le secret par hasard, ainsi qu'elle ramasse dans les creux d'ombre, dans les ornières, mille choses précieuses que personne ne voit, qui sont là depuis des années.

A certains jours, qui sont ses mauvais jours (du moins Madame les désigne-t-elle ainsi), lorsque sonne l'heure de la récréation du soir, passée tout entière à l'avare lumière du préau dispensée par un unique bec de gaz, la tentation est trop forte d'enjamber sournoisement la haie, de filer droit devant soi, dans la nuit. Jadis, elle courait jusqu'à la route d'Aubin, sans oser seulement tourner la tête, avec le bruit

ใช้เครื่องเพลงออกสำเนียงเหนือปการตีอีกครั้งเพื่อกลบเสียงระฆังเงิน แต่ก็ไม่สำเร็จ เมื่อเธอเห็น แววดาตุตันของคุณครูและเสียงฮาร์มอเนี่ยมที่แผดลั่นคอยย้ำเตือนให้เธอต้องตั้งสติร้องเพลง ชั่วไม่กี่วินาที เธอรู้สึกอ่อนล้าที่ต้องฝืนร้องเพลงต่อไปด้วยความขมขื่นใจโดยที่ไม่มีใครรับรู้ได้ว่า มันโหดร้ายแค่ไหน จนในที่สุด หัวอกน้อย ๆ ที่กลั่นก่อนสะอื้นไว้ก็ผล็องเพลงผิดคีย์ออกมา และช่วยปลดปล่อยเธอหลุดพ้นจากความเศร้าหมองที่คับแน่นอยู่ในอก อะไรจะเกิดก็ให้มันเกิด! เสียงหัวเราะดังลั่นไปทั่ว ส่วนเธอเองก็แสร้างทำเป็นตีหน้าเซ่อ แต่ซ่อนความปิติเอาไว้ในใจ

ถึงตอนนี้คุณครูคงต้องรู้แน่แล้วว่ามุแซ็ตหายไป แต่จะสำคัญอะไรเล่า ในเมื่ออีกไม่นานเธอก็จะได้พบความสุขอันยิ่งใหญ่ของเธอ ตามแบบของเธอ มันต่ำต้อยและป่าเถื่อนเหมือนตัวเธอเอง อีกสักครู่ ประตูที่ปิดตายสีดำซึ่งติดกับสี่ของกำแพงบานนั้นจะเปิดให้นักเรียนพากันวิ่งกรูออกมาบนถนนพลางตะโกนเสียงดังแสบแก้วหูขึ้นมาพร้อมกันโดยที่ไม่มีใครสนใจเสียงตบมือและเสียงร้องปรามของคุณครู มุแซ็ตจึงไปซ่อนตัวอยู่ในรั้วพุ่มไม้และกลั่นหายใจเอาไว้ด้วยความระทึกใจเป็นที่สุด เธอจ้องมองบรรดาเด็กที่เจียวจ้าวเหล่านี้ แต่ก็แยกไม่ออกว่าใครเป็นใคร มีแต่เสียงที่ดังแหวกความมืดขึ้นมา เสียงที่ได้ยินฟังแปลกหูไป กลายเป็นเสียงใหม่ที่ไม่คุ้นเคย

เช่นเดียวกับความสุขทั้งหลายของเธอ ความสุขจากการแอบมองเพื่อน ๆ อยู่บ่อย ๆ ไม่เคยลดลงเลยตามนิสัย กลับจะเพิ่มมากขึ้นเสียด้วยซ้ำเมื่อได้พบเรื่องราวใหม่ ๆ อันที่จริง เธอได้ล่วงรู้ความลับของความสุขแบบนี้โดยบังเอิญเหมือนกับที่เธอเก็บของมีค่าสารพัดได้จากโพรงมด ๆ และหลุมรอยล้อรถยนต์ซึ่งไม่เคยมีใครสังเกตมาก่อนทั้ง ๆ ที่มันก็อยู่ตรงนั้นมาตั้งนานแล้ว

ในบางวันที่มุแซ็ตรู้สึกว่าเป็นวันที่เลวร้าย (ซึ่งก็น่าจะเป็นเพราะคุณครูชี้ให้เห็นว่าเป็นเช่นนั้น) เมื่อถึงเวลาพักช่วงเย็นให้เด็ก ๆ ไปเล่นในสนามที่มีแสงสลัวจากโคมไฟก๊าซดวงเดียว มุแซ็ตอดใจไม่ได้ที่จะแอบกระโดดข้ามรั้วพุ่มไม้ แล้ววิ่งตรงเข้าไปในความมืด ถ้าเป็นแต่ก่อนนี้ เธอจะวิ่งไปจนถึงถนนโอบ้างด้วยรองเท้าพื้นไม้ของตัวเอง วิ่งเสียงดังแสบแก้วหูไปโดยไม่กล้าแม้แต่

menaçant de ses propres galoches aux oreilles, ne s'arrêtait, hors d'haleine, qu'à l'entrée du chemin de Saint-Vaast. Mais un jour, par la fantaisie de l'institutrice, la leçon de solfège remise au lendemain, le troupeau s'est rué dehors presque en même temps que Mouchette, sur ses talons. Elle a dû grimper en hâte le talus, se blottir dans l'herbe, à plat ventre. La surprise est qu'à ce premier tournant les filles essoufflées font halte, bavardent, ne repartent qu'après un long moment. Et même il n'est pas rare que, le troupeau dispersé, deux amies, deux confidentes prolongent un moment l'entretien. Elles viennent parfois s'adosser à la pente gazonnée. En étendant la main, Mouchette pourrait presque toucher les petits chignons tortillés, serrés par un ruban crasseux.

Les dernières minutes sont les plus délicieuses. Déjà les groupes s'éloignent par les innombrables sentiers d'un pays de bois, de pâturages et d'eaux. Il ne reste au loin, sur la route, qu'un couple attardé qui chuchote tout bas, tandis que l'humidité trempe peu à peu les bas de l'observatrice invisible qui, les deux poings serrés sur sa bouche, se retient à grand-peine d'éternuer.

Ce soir-là, elles sont passées en désordre, ont disparu toutes ensemble, et le silence qui retombe n'est plus troublé que par l'imperceptible grésillement de la pluie sur les feuilles sèches. De rage, Mouchette a lancé aux dernières une poignée de boue qui s'est écrasée sans bruit sur la route. Mais elles ne se sont même pas retournées. Peine perdue ! On entend vers Lignières leurs voix discordantes qui n'est bientôt plus qu'un murmure très doux auquel répond par instants le marteau du forgeron sur l'enclume, un cri aussi net, aussi pur, que celui qui, en d'autres saisons, sort de la gorge d'argent du crapaud.

Une fois encore, Madame a oublié d'éteindre le bec de gaz du préau, un de ces becs de gaz vieillots dont la flamme ressemble à un papillon jaune, avec un cœur bleu. On entend ce bec cracher et siffler dans le vent, mais il se relève toujours, fait

จะเหลียวหลังกลับมามอง และมาหยุดตรงที่ปากถนนแข็งต-วาสต์ด้วยความเหนื่อยแทบขาดใจ แต่แล้วในวันหนึ่งคุณครูเกิดเลื่อนชั่วโมงเรียนวิชาพื้นฐานการร้องเพลงออกไปวันรุ่งขึ้น เด็ก ๆ จึงพากันวิ่งกรูออกไปข้างนอกพร้อม ๆ กับวิ่งไล่หลังหมูเห็ดมาติด ๆ เธอรีบปีนขึ้นไปบนเนินหญ้าและนอนคว่ำแอบซุ่มในพงหญ้า น่าแปลกกว่าพวกเด็กผู้หญิงที่วิ่งกระหืดกระหอบกันมานั้น จะมาหยุดพร้อมกันที่ตรงหัวโค้งแรกของถนนเพื่อพูดคุยกันอย่างสนุกสนานปากอยู่พักใหญ่ก่อนจะกลับไปบ่อยครั้งที่เด็กพวกนี้มักจะจับคู่ปลื้กตัวไปคุยกันต่อตามประสาเพื่อนที่รู้จักกัน บางทีก็พากันมานอนเล่นบนเนินหญ้าซึ่งอยู่ใกล้เพียงแค่มุ่เห็ดเอื้อมมือไปก็จับมวยผมเปียเล็ก ๆ ที่รัดด้วยริบบิ้นสีมอซซของพวกเธอได้

เวลาช่วงสุดท้ายก่อนกลับเป็นช่วงเวลาพิเศษสุดสำหรับหมูเห็ด พอดีกลุ่มใหญ่เริ่มทยอยกันกลับไปตามเส้นทางหลายสายในพื้นที่ที่เป็นป่าไม้ พุ่มหญ้าปศุสัตว์ และแม่น้ำลำธาร จะเห็นไกล ๆ ว่าในถนนยังเหลือคู่เพื่อนรู้ใจที่กำลังถ่วงเวลาด้วยการกระซิบกระซาบกันอยู่ ในขณะที่สายลับสาวล่องหนรู้สึกได้ว่าถุงเท้าเริ่มเปียกชื้นและกำมือทั้งสองข้างอุดปากไว้นแน่นเพื่อกันไม่ให้จามออกมา

เย็นวันนั้น พวกเด็กผู้หญิงเดินขวั้ไขว่เต้มไปหมด ก่อนจะพากันหายลับไปพร้อมกัน ความเงียบเข้ามาแทนที่ ได้ยินแต่เสียงฝนหยดเปาะเปาะบนใบไม้แห่งในความมืด ด้วยความโกรธหมูเห็ดจึงขว้างโคลนกำมือหนึ่งใส่พวกที่เดินอยู่รั้งท้ายแต่หล่นกระจายบนถนนเบา ๆ ทางด้านหลังแต่ก็ไม่มีใครหันกลับมาองสักคน เสียแรงเปล่าจริง ๆ! ได้ยินแต่เสียงของพวกเธอ อื้ออึงไปทางถนนลี้ญแญร์ และต่อมาก็ค่อย ๆ แผ่วลงเป็นเพียงเสียงกระซิบเบา ๆ สลับกับเสียงค้อนตีเหล็กกระทบทั้งเป็นเสียงกังวานใสชัดเจนดังสอดรับขึ้นมาเป็นครั้งคราวซึ่งถ้าในฤดูกาลอื่นก็คงต้องคิดว่าเป็นเสียงคางคกคอขาวแน่แท้ทีเดียว

อีกครั้งหนึ่งแล้วที่คุณครูลี้มดับโคมไฟก๊าชในสนามเด็กเล่น มันเป็นโคมโบราณที่ให้เปลวไฟคล้ายผีเสื้อสีเหลืองซึ่งมีหัวใจสีฟ้า ยามลมพัดจะส่งเสียงฟู่ ๆ หวีดหวีวคล้ายจะดับ

danser sur le ciment livide l'ombre des poteaux peints en rouge, et du hideux toit plat. Mouchette n'en peut détacher les yeux. Il lui semble qu'elle a rêvé cela, jadis, bien des fois, que ce lugubre décor, aujourd'hui, attend quelqu'un. Reviendra-t-il ? Reviendra-t-il cette nuit ?... Mais c'est Madame qui paraît tout à coup, sur le seuil de la cuisine, s'avance d'un pas raide. Il n'y a plus rien que le grand peuplier à peine visible dans le ciel, et qui fait le murmure d'une source.

แต่ก็กลับลุกโชนขึ้นมาใหม่ได้เสมอ ทำให้เกิดเงาของวบบาบของแนวเสาสีแดงและของหลังคาแบนราบดูน่าเกลียดนั้นโผล่วบบาบอยู่บนพื้นซีเมนต์สีซีด ภูเข็ดไม่อาจจะสายตาจากภาพที่เห็นอยู่เบื้องหน้า ดูเหมือนว่าเธอจะเคยฝันเห็นภาพอันน่าเศร้านี้มาก่อนแล้วหลายครั้ง มันกำลังรอคอยใครสักคน เขาจะกลับมาไหม และเขาจะมาไหมคืนนี้... แล้วจู่ๆ คุณครูก็ปรากฏตัวที่ธรณีประตูห้องครัว แล้วเดินออกไปข้างหน้า ในเวลานั้นบนท้องฟ้าพอจะเห็นได้เพียงเงาราง ๆ ของต้นปอปลาร์ ต้นใหญ่ที่ส่งเสียงกระซิบคล้ายเสียงน้ำไหล

MOUCHETTE ne prend pas la peine de dégringoler le talus. Elle se glisse sous la haie, laisse une mèche de son fichu de laine au fil de fer barbelé, s'engage à travers les pâturages dont la pente insensible la conduira jusqu'au bois de Manerville. Ce bois n'est d'ailleurs qu'un taillis de quelques hectares, au sol pauvre et sableux, grouillant de lapins mal nourris, à peine plus gros que des rats. Le hameau de Saint-Venant, qu'elle habite, se trouve sur l'autre lisière, un minuscule hameau de quelques feux, dernier reste d'un immense domaine morcelé dix ans plus tôt par un marchand de biens juif, venu des Ardennes. La maison de Mouchette est à l'écart, perdue dans le taillis, sur le bord d'une mare croupissante. Les murs de torchis, crevés par les gelées, cèdent de toutes parts, la charpente de poutres volées çà et là, s'effondre. Le père, aux premiers froids, se contente de boucher les trous avec des fagots.

Lorsque Mouchette atteint le bois, le vent grossit toujours, la pluie tombe par courtes rafales, qui font crépiter le bois mort. L'ombre est maintenant si épaisse qu'on ne distingue plus le sol. L'averse roule, avec un bruit de grêle.

Courageusement, Mouchette relève sa pauvre jupe par-dessus sa tête, et commence à courir le plus vite qu'elle peut. Malheureusement, le sol, miné par les rongeurs, s'écroule sous elle presque à chaque pas, et si elle longe le taillis, là où les racines entrelacées font le terrain plus ferme, elle reçoit en plein visage la féroce gifle

มุแซ็ตไม่ยอมไถ่ตัวลงมาจากเนินดินให้วุ่นวาย จึงลอดรั้วพุ่มไม้ออกไปโดยที่ปล่อยปลายผ้าคลุมไหล่ชนสัตว์ของเธอไปเกี่ยวรั้วลวดหนามเข้า เธอยังคงเดินตัดทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ที่เป็นเนินน้อย ๆ ลาดยาวทอดไปจนถึงป่ามาแนริวัลล์ ป่านี้เป็นป่าโปร่ง มีพื้นที่ไม่กี่เอเคอร์ และเป็นดินแห้งปนทรายซึ่งเต็มไปด้วยกระต่ายผอมโซตัวใหญ่กว่าหนูบ้านเล็กน้อย มุแซ็ตอยู่ในหมู่บ้านแซ็ง-เวอน็องที่ตั้งอยู่อีกฟากหนึ่งของชายป่า และเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ไม่กี่หลังคาเรือนอันเป็นที่ดินที่เหลือจากการแบ่งขายที่ดินผืนใหญ่ของพ่อค้ายิวจากเมืองอาร์เด็นส์เมื่อสิบปีที่แล้ว บ้านของมุแซ็ตปลูกห่างออกมาในป่าละเมาะริมบึงน้ำคร่ำ กำแพงบ้านที่เป็นดินอัดฟางถูกน้ำแข็งกัดเซาะเสียหายไปมาก โครงหลังคาปลิวว่อนไปทั่ว พอลมหนาวระลอกแรก ๆ พัดมา พ่อเลยต้องนำท่อนฟืนมาปิดรูโหว่เอาไว้

เมื่อมุแซ็ตเดินมาถึงชายป่า ลมก็พัดแรงขึ้นเรื่อย ๆ ฝนตกกรรโชกลงมาเป็นพัก ๆ กระแทกกับใบไม้แห้งดังชูซ่า ขณะนี้ฟ้ามืดเสียจนมองพื้นดินไม่เห็น พายุฝนพัดกระหน่ำ และมีลูกเห็บตกเสียดัง

มุแซ็ตไม่อายที่ต้องถกกระโปรงซอมซ่อขึ้นคลุมหัว และวิ่งให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่โชคไม่เข้าข้างเนื่องจากพื้นดินที่เธอก้าวเท้าวิ่งไปนั้นกลับยุบตัวลงเพราะถูกหนูและกระรอกขุดเป็นโพรงเอาไว้ข้างใต้ ครั้นพอเธอเดินเลียบป่าละเมาะซึ่งมีพื้นดินที่แน่นกว่าเพราะมีรากไม้เกี่ยวพันกันหนาแน่น เธอกลับถูกกิ่งไม้เปียกและพลั่วไชรารวกับไม้เรียวฟาดเข้าเต็มหน้า

des branches trempées, souples comme des verges. L'une d'elles accroche son fichu. Elle se jette en avant pour le retrouver, bute contre une souche, s'étale de tout son long. Maudit fichu! Ce n'est pas un fichu neuf, non! Mais il passe de l'un à l'autre selon les besoins. Même le père l'emporte parfois, roulé autour de sa tête défigurée par l'enflure lorsqu'il souffre de ses terribles rages de dents. Par quel miracle pourrait passer inaperçue la disparition d'un objet si précieux que tous ont l'habitude de voir pendu chaque jour au même clou? Dieu! quelle raclée dont le dos déjà lui cuit!

Le crépitement de l'averse redouble et il s'y mêle à présent l'immense chuintement du sol saturé, les brefs hoquets de l'ornière qui s'effondre et parfois, sous quelque dalle invisible, le bouillonnement de l'eau pressée par la pierre, son sanglot de cristal.

Désespérément, Mouchette va et revient au plus profonde du taillis. A la fin, elle doit foncer, tête basse, droit devant elle. Sa jupe trempée colle à ses genoux et elle doit presque à chaque pas tirer des deux mains sur la tige de ses galoches embourbées. Malédiction! Comme elle s'arrache du sol pour sauter une flaque de boue dont elle ne peut exactement calculer la largeur, le sol se referme sur l'un des souliers avec un affreux bruit de gueule qui lape. Mouchette roule au fond du fossé, fait quelques pas au hasard, se redresse étourdie, incapable de retrouver sa route, et sautille en pleurant de rage, tenant dans la main son pied nu.

De guerre lasse, elle s'assoit, ivre de froid et de fatigue. Le pis est qu'après tant de détours, elle n'espère plus s'orienter. En vain, pour mieux écouter, s'applique-t-elle à fermer les yeux. Depuis longtemps le marteau du forgeron a cessé de frapper sur l'enclume, et d'ailleurs, la tempête fait rage, les baliveaux vibrent comme des cordes. A peine entend-on parfois l'abolement lointain d'un chien, aussitôt emporté par le vent. Ce chemin qu'elle vient d'atteindre n'est qu'un des innombrables sentiers tracés peu à peu,

และมีกิ่งหนึ่งเกี่ยวผ้าคลุมไหล่ของเธอไปด้วย เธอเลยกระโจนไปข้างหน้าเพื่อคว้ามัน แต่กลับสะดุดตอไม้ล้มลงไปในอนพิงพาบ ใส้ผ้าคลุมไหล่บ้าเอ๊ย! ไม่ใช่ผ้าคลุมไหล่ใหม่สักหน่อย! ไม่ใช่! แต่เป็นผ้าที่คนโน้นเอาไปใช้ที่คนนี้เอาไปใช้ที่... แม้แต่พ่อบางครั้งยังเคยเอาไปใช้คลุมหัวเพื่อซ่อนใบหน้าที่บวมเป่งจากการปวดฟันอย่างรุนแรงเลย จะมีปาฏิหาริย์อะไรสักอย่างทำให้ไม่มีใครเห็นว่าบัดนี้สมบัติชิ้นหนึ่งซึ่งมักแขวนอยู่ที่ตะปูได้หายไปเสียแล้วไหมนะ ตายละ! หลังลาย ๆ ต้องโดนตีซ้ำอีกแล้ว!

พายุพัดกระหน่ำดังยิ่งขึ้นระคนไปกับเสียงน้ำที่ทะลักล้นออกมาจากพื้นดินในขณะนี้ พร้อมกับเสียงดินยุบตัวดังผลุบ ๆ อยู่ตามรอยล้อรถยนต์ บางทีก็มีเสียงพรีบ ๆ ของน้ำที่ไหลแรงลอดเข้าไปตามใต้ก้อนหินในดินเป็นเสียงสะท้อนให้ของแก้วคริสตัล

มุแซ็ตเดินวนเวียนอยู่ในป่าลึกอย่างสิ้นหวัง ในที่สุดเธอก็ต้องวิ่งก้มหน้าตรงไปกระป๋องเปียกโชกแนบหัวเข้า แทะบจะทุกอย่างก้าว เธอต้องใช้มือสองข้างคอยจับหูรอกเท้าพื้นไม้ขึ้นมาจากโคลนตม บ้าเอ๊ย! ขณะที่เธอพยายามดึงขาข้างหนึ่งขึ้นมาเพื่อกระโดดข้ามบ่อโคลนที่เธอกระะยะความกว้างไม่ถูกอยู่นั้น ขาอีกข้างก็จมลงไปอยู่ในโคลน เสียงโคลนไหลเข้าไปในรูของเท้าดังผลบเหมือนเสียงสัตว์กำลังเลียน้ำ มุแซ็ตกลิ้งตกลงไปในก้นท้องร่อง เดินสะเปะสะปะไปสองสามก้าวก็รู้สึกหัวหมุนไปหมดจนหาทางกลับไม่ถูก เธอกระโดดหยองเหียงไปโดยใช้มือข้างหนึ่งรั้งเท้าเปล่าเอาไว้พลางร้องไห้ด้วยความเจ็บใจ

มุแซ็ตต้องจำใจนั่งลงเพราะหนาวและเหนื่อยมากเหลือเกิน ที่แย่ที่สุดก็คือหลังจากที่เดินวนไปมาหลายรอบ เธอก็ไม่คิดจะเดินต่อไปอีกแล้ว ปวยการที่จะทำเช่นนั้น เธอหลับตาลงเพื่อจะฟังเสียงต่าง ๆ ให้ชัดขึ้น เสียงค้อนตีเหล็กกระทบทั่งเจียบไปนานแล้ว แต่ทว่าเสียงพายุยังดังโหมกระหน่ำอยู่อย่างบ้าคลั่ง ทำให้ตื้นไม้อ่อน ๆ ปลิวสะบัดราวกับเส้นเชือก บางครั้งก็แว่วเสียงสุนัขเห่ามาจากที่ไกล ๆ ทางที่มุแซ็ตเดินมาถึงนี้เป็นทางสายเล็ก ๆ สายหนึ่งในบรรดาหลาย ๆ

chaque hiver, par les vieilles femmes qui vont au bois, reviennent en traînant derrière elles leurs fagots, les énormes bottes de bois mort.

L'heure du souper est sûrement passée. Quoi qu'elle fasse, il lui faudra se coucher avec sa faim. Pourvu que le père soit soûl! Et malheureusement, la chose aujourd'hui n'est pas sûre, parce que voilà plus d'une semaine que les betteraves sont rentrées, plus de travail, l'estaminet ne doit plus faire crédit, car Madame Isambart, la nouvelle cabaretière, n'est pas tendre pour les ivrognes. Reste la bouteille de genièvre mise en réserve derrière les bûches. Seulement la mère qui ne mange plus, à cause de ce mauvais mal qu'elle a dans la poitrine, prélève parfois la valeur d'un petit verre, à quoi elle substitue d'habitude une égale quantité d'eau pure. La chose passe généralement inaperçue, car l'ancien contrebandier n'utilise de sa propre marchandise qu'au retour de l'estaminet, alors que, selon son expression, «la goutte lui écume dans tout le corps» et qu'il n'a plus «qu'à se finir». Tandis que ce soir...

La pensée de Mouchette ne se présente jamais, bien entendu, dans une si belle ordonnance logique. Elle reste vague, passe aisément d'un plan à l'autre. Si les misérables avaient le pouvoir d'associer entre elles les images de leur malheur, elles auraient tôt fait de les accabler. Mais leur misère n'est pour eux qu'une infinité de misères, un déroulement de hasards malheureux. Ils ressemblent à des aveugles qui comptent de leurs doigts tremblants des pièces de monnaie dont ils ne connaissent pas l'effigie. Pour les misérables, l'idée de la misère suffit. Leur misère n'a pas de visage.

Maintenant qu'elle ne lutte plus, Mouchette retrouve cette résignation instinctive, inconsciente qui ressemble à celle des animaux. N'ayant jamais été malade, le froid qui la pénètre est à peine une souffrance, une gêne plutôt pareille à tant d'autres. Cette gêne n'a rien de menaçant, n'évoque aucune image de mort. Et d'ailleurs, la mort elle-même, Mouchette y pense comme à un événement bizarre, aussi

สายที่ค่อย ๆ เกิดขึ้นมาทีละเล็กละน้อยเพราะเหล่าหญิงชรากลับมาพร้อมกับลากมัดพืนขนาดใหญ่ซึ่งเก็บเอามาจากป่าในฤดูหนาว

ป่านี้คงเลยเวลาอาหารค่ำไปแล้วเป็นแน่ ไม่ว่าจะอย่างไรคืนนี้เธอก็จะต้องหลับตานอนพร้อมกับความหิวโหย ภาวนาให้พ่อเมาหัวราน้ำไปเลย! โชคร้ายที่วันนี้ไม่เป็นเช่นนั้นเพราะตอนนี้หมดหน้างานแล้ว ฤดูเก็บเกี่ยวหวั่วปีทูทเพิ่งผ่านไปกว่าสัปดาห์ ร้านเหล้าคงไม่ให้ลูกค้าเชื่อเหล้าต่อไปอีก นางอีซองบาร์ตเจ้าของร้านเหล้าคนใหม่ไม่ใจดีกับพวกขี้เหล้าเมายา แต่ก็ยังมีเหล้ายี่ห้อหนึ่งที่เก็บเอาไว้ต่างหากอยู่หลังกองพืน เสียแต่ว่าเวลาที่แม่กินอาหารไม่ได้เพราะปวดที่หน้าอกอย่างรุนแรง แม่ก็จะแอบรินเหล้าขวดนี้ใส่แก้วใบเล็กมาดื่มเป็นครั้งคราวโดยเติมน้ำสะอาดลงไปแทนที่ในปริมาณเท่าเดิม ปกติพ่อผู้เป็นอดีตนักค้าของเถื่อนจะไม่เคยรู้เรื่องนี้เลยเนื่องจากเขาจะมาดื่มเหล้าขวดนี้เมื่อกลับมาจากโรงเหล้า เขามักจะพูดเสมอว่า “ซดเหล้ามาจนอ้วมแล้ว” “เหลือแค่ปิดท้ายรายการ” เท่านั้นเอง ทว่าในค่ำคืนนี้ไม่รู้จะเป็นยังไง...

จริง ๆ แล้ว ความคิดของเธอเลื่อนลอยแว้งคว้าง เปลี่ยนจากเรื่องหนึ่งไปอีกเรื่องหนึ่งตลอดเวลา หากคนยากคนจนสามารถนำความทุกข์ทั้งหลายที่ได้รับมารวมกันได้ ความทุกข์ของพวกเขาคงจะท่วมท้น ทว่าความทุกข์ยากของคนเหล่านี้ไม่มีวันสิ้นสุด คงเป็นเคราะห์กรรมที่เกิดขึ้นอยู่ร่ำไป พวกเขาเหมือนกับคนตาบอดที่ทำได้เพียงนั่งนับเงินเหรียญด้วยมืออันสั่นเทาโดยไม่มีโอกาสเห็นรูปสลักบนเหรียญนั้นได้เลย สำหรับคนยากไร้ แค่คิดว่าทุกข์ก็พอแล้ว ไม่ต้องการเห็นว่าเป็นความทุกข์แบบไหน

บัดนี้มูแซ็ตไม่คิดฝันอีกต่อไป เธอยอมรับสภาพที่เกิดขึ้นด้วยสัจจาดูณที่คล้ายกับสัตว์ และเพราะเธอไม่เคยเจ็บป่วยมาก่อนเลย ความหนาวเหน็บที่แทรกเข้าไปในตัวเธอขณะนี้จึงทำให้เธอรู้สึกทรมานเพียงเล็กน้อยคล้ายกับความรู้สึกอัดอั้นใจตามปกติ ความรู้สึกเช่นนี้มีใช้สิ่งที่น่าหวาดกลัวจนถึงกับตายได้ อีกทั้งมูแซ็ตมองว่าความตายเป็นเหมือนกับเรื่องประหลาด

improbable, aussi inutile à prévoir que, par exemple, le gain fabuleux d'un gros lot. A son âge, mourir ou devenir une dame sont deux aventures aussi chimériques.

Elle s'est glissée, peu à peu, entre les deux troncs jumelés d'un pin adulte sans doute jadis oublié par les bûcherons. L'épais matelas d'aiguilles lui fait un lit presque sec, car l'eau s'écoule en dessous. Elle ôte son unique chaussure, arrache ses bas de laine qu'elle tord. Le vent semble venir de tous les points à la fois, et il creuse çà et là, au plus épais du taillis cinglé par la monstrueuse averse, de véritables tourbillons où, parmi les branches rebroussées, une mince colonne de feuilles mortes monte vers le ciel, aussitôt rabattues par les trombes d'eau.

ที่ไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้จริง และไม่จำเป็นต้องมาคาดคิดถึงล่วงหน้า เช่นเดียวกับที่ว่าเมื่อใดถึงจะถูกลือตเตอร์รางวัลที่หนึ่ง ในวัยขนาดเธอความตายหรือการโตขึ้นมาเป็นสุภาพสตรีล้วนเป็นเรื่องเหลวไหลทั้งคู่

มูแซ่ตกระเถิบตัวที่ละนิด ๆ ขึ้นไปบนท่อนสนแก่งสองท่อนขนาดพอดีกันซึ่งคนตัดฟันคงจะล้มทิ้งเอาไว้ เธออยู่บนใบพูกสนหนา ๆ ที่เกือบจะแห้งสนิทเพราะน้ำฝนไหลลงไปข้างล่างหมดแล้วจึงถอดรองเท้าที่เหลืออยู่เพียงข้างเดียวนั้นออก พร้อมทั้งดึงถุงเท้าขนสัตว์ทั้งสองข้างมาบิดบัดนี้ดูเหมือนว่าลมจะพัดมาพร้อมกันจากทุกทิศทุกทาง หมุนตัวดังลงมาตรงโน้นที่ตรงนี้ที่ โดยเฉพาะตรงบริเวณที่เป็นป่าทึบมีฝนเทกระหน่ำลงมาอย่างบ้าคลั่ง ซึ่งพัดแรงจนกิ่งไม้ต่างก็ไหวกระพือขึ้นบนฟ้า และหอบเอาใบไม้แห้งพัดขึ้นสู่ท้องฟ้าเป็นทางยาว แต่พลันก็ถูกสายฝนดีกระหน่ำให้ตกลงมาทันที

A ce bruit de pas, elle a levé les yeux sans hâte, et l'aperçoit tout de suite venant vers elle de sa marche prudente de bête nocturne. Comme tout à l'heure celle de Madame, sa longue silhouette se découpe en noir sur le fond plus clair du ciel. Les larges salopettes qui passent pardessus sa culotte de velours lui font une espèce de jupe. Mouchette l'a reconnu tout de suite à l'odeur de son tabac de contrebande, un tabac belge parfumé à la violette et dont il apporte parfois au père une provision sous la forme de large briques couleur de feu, si dures qu'il faut les partager à coups de hachoir.

«Tiens, dit-il, te v'là»

Il l'a presque heurtée de ses grosses bottes qui dégagent une forte odeur de graisse et de terreau. Et aussitôt elle reçoit en plein visage le jet d'une lampe électrique.

«Fait trop sale pour tendre mes crins, je rentre.»

Elle se lève avec peine, tenant toujours à la main ses bas et son unique galoche. Tout son petit corps tremble.

«M...! tu meurs de froid, ma belle. A-t-on idée aussi par un temps pareil d'aller se mettre à l'abri dans les fonds! L'eau va monter d'ici cinq minutes, ou je ne m'appelle plus de mon nom. Et qu'est-ce que t'as fait de ton autre galoche, malheureuse?

ครั้งได้ยินเสียงฝีเท้า เธอจึงค่อย ๆ ขยับตาขึ้นมอง และเห็นใครคนหนึ่งเดินตรงเข้ามาหาเธอ อย่างระแวดระวังเหมือนกับสัตว์ที่หากินตอนกลางคืน ร่างผอมสูงของเขาปรากฏเป็นเงาดำตัดกับแสงสลัวของท้องฟ้าเช่นเดียวกับภาพของคุณครูที่เธอได้เห็นเมื่อก่อนหน้านี้ เขาสวมเสื้อคลุมกันเปื้อนตัวโคร่งยาวทับกางเกงกำมะหยี่ขาสั้นทำให้ดูเหมือนว่าเขาสวมกระโปรงอยู่ มูแซ็ตจำเขาได้ทันทีจากกลิ่นยาเส้นอบดอกไวโอเล็ตซึ่งเป็นสินค้าหนีภาษีจากประเทศเบลเยียม บางครั้งเขาเคยนำยาเส้นนี้มาให้พ่อโดยอัดเป็นก้อนอิฐสีแดงเพลิงขนาดใหญ่และแข็งแรงมากจนถึงกับต้องใช้มีดอีโต้มาสับเป็นท่อน ๆ

“อ้าว หนูเองนะหรอ” เขาทักขึ้น

เขาเกือบเดินเตะเธอเข้าไปด้วยรองเท้าบูตคู่ใหญ่ซึ่งเหม็นกลิ่นหืนของน้ำมันและซีดินคละคลุ้ง และทันใดนั้นลำแสงจากโคมไฟก็ส่องเข้าเต็มหน้าเธอ

“ไฉนระยำทำเกือกข้าสกปรกหมด กลับดีกว่าะ”

เธอลุกขึ้นยืนอย่างลำบาก มือข้างหนึ่งหิ้วถุงเท้าและรองเท้าที่เหลือเพียงข้างเดียวนั้นอยู่ตลอดเวลา ร่างน้อย ๆ ของเธอสั่นเทา

“เฮ้ย...! หนาวจนตัวสั่นเขียวคนสวย คิดยังงี้ถึงมานั่งหลบฝนตรงนี้ สาบานได้ว่าประเดี๋ยวเถอะน้ำได้ท่วมแน่ ๆ อ้าว แล้วรองเท้าอีกข้างหายไปไหนกันล่ะหนูน้อย”

— Per... per... due, m'sieu Arsène.

— Imbécile! Tu reviens de l'école? Alors, t'aurais pas pu prendre la route, non? Avec les copines? Faut que tu n'aies pas plus d'idée qu'une poule d'eau, c'est le cas de le dire.»

Il braque de nouveau la lanterne. Mouchette essaie désespérément d'enfiler ses bas trempés. Un long moment, elle reste ainsi au centre du halo lumineux, une jambe étendue, l'autre repliée, incapable de quitter son gîte où elle a fini par se rasseoir, immobile, paralysée par la lumière.

«Si tu rentres chez le père sans ton compte de galoches, gare à tes fesses! Te rappelles-tu au moins où tu l'as perdue, nigaude?»

Mouchette lève la tête, essaie de distinguer le visage penché vers elle dans les ténèbres. La présence de ce garçon ne l'inquiète d'ailleurs pas plus que celle d'une bête familière, mais bien avant qu'elle ait formé aucune pensée, son oreille a saisi dans la voix pourtant bien connue, elle ne sait quelle imperceptible fêlure. C'est comme la brûlure d'une mèche de fouet sur ces reins ; elle est debout.

«Qu'est-ce qui te prend? Te v'là bien vivace tout à coup. On dirait que t'as marché dans un nid de frelons. Vas-tu me dire où tu l'as laissée ta galochette, bon Dieu de bon Dieu!»

La voix s'est faite plus dure, impérieuse, et Mouchette sait que le temps presse, qu'elle risque une paire de calottes. Mais quoi! Menaces ni coups ne pourront tirer d'elle une parole, aussi longtemps que ne se seront pas dénoués ses nerfs. Elle peut très bien écouter un quart d'heure sans broncher, sans même l'entendre, une mercuriale de Madame et pour un geste, un mot, elle sent venir ce que l'institutrice désigne volontiers sous le nom de crise — votre crise : «J'aurai probablement blessé

— หะ...หะ...หายค่ะ คุณอาร์แซน

— เด็กโง่เอ๊ย หนูเพิ่งออกมาจากโรงเรียนใช่ไหม ทำไมไม่กลับทางถนนใหญ่พร้อมเพื่อน ๆ ละ อย่างนี้เขาเรียกว่ามีความคิดแค่ทางอ้อมเท่านั้นเอง

เขาเอาไฟส่องมาที่เธออีกครั้ง มูแซ็ตพยายามใส่ถุงเท้าที่เปียกโชกอย่างทุลักทุเล เธอจึงต้องยืนเขย่งอยู่กลางแสงสว่างจ้าเช่นนั้นเป็นนาน ทำยที่สุดจึงหลุดตัวลงนั่งนิ่งอีกครั้งราวกับตรึงด้วยแสงไฟ

“กลับบ้านไปแล้ว ถ้าพอรู้เข้าล่ะก็ หนูโดนหวดกันลายแน่ จำได้ใหม่ว่าทำรองเท้าหายที่ตรงไหนกัน เด็กโง่”

มูแซ็ตเงยหน้าขึ้นและพยายามมองไปยังใบหน้าที่ชะโงกมาหาเธอในความมืดให้ชัด ๆ อันที่จริง การปรากฏตัวของชายผู้นี้ไม่ได้ทำให้เธอกังวลมากไปกว่าการเห็นสัตว์สักตัวที่เธอคุ้นเคย ทว่า ก่อนที่เธอจะทันคิดอะไร เธอก็พลันได้ยินเสียงผิดปกติที่แผ่อยู่ในน้ำเสียงอันแสนคุ้นหูนี้ เธอจึงรีบลุกพรวดพราดขึ้นเหมือนโดนตะปุดำกั้น

“เป็นอะไรไปล่ะ อยู่ดี ๆ ก็ลุกพรวดพราด เหมือนไปเหยียบรังมดเข้าให้ยังงั้น บอกได้หรือยังไปลืมรองเท้าทิ้งไว้ที่ไหน ให้ตายสิ พับผ่า!”

เสียงของเขาราวขึ้นฟังดูดุดัน มูแซ็ตรู้ตัวว่าถูกเร่งเร้ามากขึ้นทุกทีและเธออาจโดนเขาตบหน้าเข้าให้สักสองขาดก็ได้ แต่ช่างปะไร! ไม่ว่าเขาจะขู่หรือทบตีเธออย่างไร เธอจะไม่ยอมเปิดปากพูดกับเขาแม้แต่คำเดียวตราบใดที่เธอยังไม่หายตื่นกลัว จริง ๆ แล้ว เธอเองสามารถทนฟังคุณครูพูดตำหนิเป็นวรรคเป็นเวรได้โดยไม่สะทกสะท้าน เข้าหูซ้ายทะลุหูขวาไปอย่างนั้น แต่เมื่อคุณครูแสดงท่าทางหรือคำพูดที่กระทบใจดำเข้า เธอก็จะเกิดอาการที่คุณครูจงใจเรียกว่าอาการเสียสติ — คุณเสียสติไปแล้ว แล้วคุณครูก็พูดว่า “สิ่งที่ฉันพูดคงทำร้ายจิตใจคุณมูแซ็ต

mademoiselle Mouchette.» Et les camarades de rire. Mais le père dit plus simplement : «Tu fais ta tête de cochon.»

Elle recule de quelques pas obliques jusqu'au plus gros des pins, s'y adosse. Du revers de la main gauche, elle essuie son front, ses joues. Le ruban qui tient serrée sa courte natte est resté dans les ronces, lui aussi. Les mèches éparses qu'elle graisse d'huile chaque dimanche ruissellent. M. Arsène la regarde encore une longue minute. Elle ne voit pas ses yeux, mais elle entend son souffle.

«Viens-t-en, fait-il. Assez parlé! L'eau monte.»

Il marche devant, elle le suit. Les brefs éclairs de la lampe font paraître la nuit plus noire, plus traîtresse. Mouchette bute sur les souches, se blesse les pieds aux aiguilles de pin. Pour rien au monde elle n'oserait demander à M. Arsène de ralentir, car elle a au plus profond de son être cet instinct de docilité physique des femmes du peuple qui peuvent bien couvrir d'injures l'ivrogne, mais n'en trottent pas moins à son côté, règlent leur marche sur la sienne. Sa robe est un suaire de glace. Elle ne s'en soucie guère, elle a cessé de souffrir du froid, elle ne sent plus ses jambes ni son ventre, la douleur commence au creux de la poitrine — un malaise, un vide, une nausée. Son regard n'est attentif qu'au mouvement régulier des épaules de son compagnon...

Halte !

Le mot parvient trop tard à ses oreilles. Elle avance, tombe sur les genoux, se relève. Ils sont au centre d'une clairière qu'elle ne connaît pas. La pluie a cessé, le vent redouble. Un ciel livide coule au dessus de leurs têtes, avec un bruit de grandes eaux.

«Arrive ici!»

Elle doit faire encore quelques pas et sa fatigue est si grande que pour grimper la légère pente où glissent ses pieds nus, elle prend, sans y songer, la main de son compagnon.

เข้าให้แล้วละ“ แล้วเพื่อนทั้งห้องก็ฮากันครืน แต่ในเรื่องนี้พอใช้ค่าง่าย ๆ กว่าว่า “หน้าเ็งค์ว่า เป็นม้าหมากรุก”

มุแซ็ตถอยหลังเล็กน้อยเฉยๆไปทางต้นสนต้นใหญ่ที่สุดและยืนฟังอยู่ตรงนั้น เธอยกหลังมือซ้ายปาดตรงหน้าผากและแก้ม ริมฝีปากที่ไร้รัศมีขมขื่นเล็กๆ ของเธอก็ถูกหนามเกี่ยวไปแล้วเช่นกัน ผมฟูฟ่องที่มุแซ็ตต้องใส่น้ำมันทุกวันอาทิตย์กลับกระเซอะกระเซิง คุณอาร์แซนยังคงจ้องมองเธออยู่นาน เธอไม่ได้เห็นตาเขา แต่ก็ได้ยินเสียงลมหายใจ

“มาทางนี้ เป็จะพูดแล้ว! น้ำขึ้นแล้วนะ!” เขาเรียก

เธอเดินตามเขาไป แสงวูบวาบจากโคมไฟทำให้คำคืนนี้ดูมืดมิดและน่าประหลาดพรึ่พริงมากยิ่งขึ้น มุแซ็ตเดินสะดุดตอไม้ ทำทั้งสองข้างของเธอถูกหนามสนอันแหลมคมตำเป็นแผลถึงกระนั้นก็ตาม เธอไม่กล้าขอร้องคุณอาร์แซนเดินให้ช้าลงอยู่ดี เนื่องจากในส่วนของใจเธอมีสัญชาตญาณของเพศหญิงที่อ่อนแอเหมือนกับหญิงชาวบ้านทั่วไปที่กล้าดำผัวซ้ำเฒ่า แต่เธอเข้าจริงกลับต้องมาเดินตามด้อย ๆ และโอนอ่อนผ่อนตามเขาไปเสียทุกอย่าง กระโปรงของเธอเย็นเยือกเป็นผ้าห่อศพ แต่เธอก็ไม่ได้ใส่ใจกับมันเพราะว่าเธอไม่รู้สึกรบกวนจากความหนาวเย็นอีกแล้ว เธอไม่ปวดขาและหิวอีกแล้ว หากเริ่มรู้สึกอึดอัดในอก — ใจหวิว หน้ามืด และคลื่นไส้ ดวงตาของเธอเอาแต่จับจ้องไปที่ไหล่ของเพื่อนร่วมทางซึ่งโคลงเป็นจังหวะสม่ำเสมอ ...

หยุดพักก่อนเถอะ!

เธอได้ยินที่เขาบอกเข้าไป จึงเดินต่อไปเรื่อย ๆ แต่ก็เกิดเข่าอ่อนล้าลงแล้วจึงลุกขึ้นยืนใหม่อีกครั้ง ตอนนี้ทั้งคู่อยู่กลางป่าละเมาะที่มุแซ็ตไม่รู้จัก ฝนได้หยุดตกแล้วแต่ลมกลับพัดแรงขึ้นทวีคูณ ท้องฟ้าที่มีเมฆครีมีลอยอยู่เหนือศีรษะส่งเสียงครืน ๆ เหมือนเสียงสายน้ำไหล

“มาทางนี้สิ!”

เธอจำต้องเดินต่อไปอีกสักหน่อย หากแต่เธอรู้สึกเหนื่อยมากจนปีนขึ้นไปบนเนินเตี้ย ๆ ข้างหน้าด้วยเท้าเปล่าไม่ไหว เธอจึงพลัดลื่นตกลงมาและคว้ามือเขาไว้โดยไม่ตั้งใจ

«Baisse – toi donc!»

Il entre le premier dans la hutte et d'un coup de reins se débarrasse de sa musette qui fait par terre un bruit mou. Elle est pleine de lapins à peine raidis encore, au poil gluant d'eau et de sang.

«Parions que tu ne connaissais pas la hutte à Zidas, dit-il. Les meilleures cachettes sont les plus bêtes. Une sale boîte ouverte à tous les vents, personne ne se méfie de ça. L'année dernière, un peu avant l'ouverture, les gens de Boulogne sont venus avec les panneaux. On a raflé tant de perdreaux que la camionnette a dû faire deux voyages. Au retour, voilà qu'elle reste en carafe sur la route de Blangy. Les gardes ont eu vent de la chose. J'ai entassé ici pour plus de cinq mille francs de gibier. Remarque que les gendarmes ont battu la plaine en tous sens, ils ont même trouvé des caches de l'autre automne, pleines de paille pourrie, mais l'idée ne leur est seulement pas venue de fouiller la bicoque, et l'auraient-ils fouillée, vois-tu bien, qu'ils n'auraient probablement trouvé qu'un tas de fagots et une vieille veste. Parce que... »

Elle s'est laissée tomber dans un coin, sur la terre nue. Ce flot de paroles l'empêche de penser, mais tous ses sens à l'affût guettent elle ne sait quoi encore, épient un péril prochain. Car sa méfiance une fois éveillée ne se rendort pas aisément. Comme les yeux lui font mal, elle abaisse dessus ses paupières. On dirait qu'elle dort.

Aucun des gestes de son hôte ne lui échappe pourtant. De ses longues mains qui restent toujours, sous la crasse, plus blanches que celles des gens du village, M. Arsène fouille le sol comme un chien, les feuilles mortes volent d'une extrémité à l'autre de la cabane. Enfin, la trappe se découvre, un simple couvercle de boîte munie d'une poignée de corde. Il se coule par l'ouverture, reparaît au bout d'un instant.

«Avale –moi ça!» fait – il d'un ton sans réplique.

“กัมหัวไวนะ!”

เขาเข้าไปในกระท่อมก่อน จากนั้นก็ปลดยามที่สะพานอยู่ลงไปกองกับพื้นเสียงดังฟลุ่ม ในยามมีกระต่ายป่าที่เพิ่งตายอยู่เต็มไปหมด ขนของมันเปียกน้ำและเลือดเหอะเหอะ

“พนันได้เลยว่าหนูไม่เคยรู้จักกระท่อมที่ชื่อดาสน์หรือ” เขาพูด ที่ซ่อนที่ดีที่สุดคือที่ซ่อนนี้เงาที่สุด กระท่อมสกปรกมีทางออกนี้คงไม่มีใครจะมาสงสัยหรือกปีที่แล้ว ก่อนฤดูล่าสัตว์น้อยเดียว พวกพรานชาวบูลอญพากันมาที่นี่พร้อมกับเครื่องดักสัตว์ ขนเขาถูกขนไปมากจนกระท่อมต้องจนถึงสองเที่ยว ระหว่างทางขาถูกลบดินเสียเลยต้องจอดทิ้งไว้ที่ถนนบดถึงสี่คราวนี้เรื่องเลยแดงถึงตำรวจขึ้นมา ฉันจึงต้องขนเขาถูกกระท่อมที่ล่าได้กว่าห้าพันฟรังค์มาไว้ในกระท่อมนี้ ตำรวจออกตามล่าพวกเขาไปทั่วทุกที่ถึงขนาดว่าไปเจอที่ซ่อนของพวกเขาในช่วงฤดูใบไม้ร่วงที่แล้วที่มีแต่ฟางเน่า ๆ เท่านั้นแหละ แต่ตำรวจก็ไม่เคยคิดแม้แต่จะมาค้นที่นี่ ถึงจะมาค้น แล้วจะเจออะไรนอกจากกองฟางกับเลือดคลุ่มเก่า ๆ ตัวหนึ่ง เพราะว่า...”

เธอหลุดตัวลงนั่งบนพื้นดินโล่ง ๆ ตรงมุมหนึ่งของห้อง คำพูดของเขาที่พรุ้งพรุ้งออกมาทำให้เธอคิดอะไรไม่ออก แต่ประสาทสัมผัสทุกส่วนของเธอยังคงตื่นตัวคอยเฝ้าระวังภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เธอเองก็ไม่ว่าคืออะไรเพราะเมื่อความหวาดระแวงได้บังเกิดขึ้นมาแล้ว ก็คงจะหมดสิ้นไปไม่ได้ง่าย ๆ เธอแค่รู้สึกสับสน หงุดหงิด คล้ายว่าเธอกำลังหลับ

แต่กระนั้นก็ไม่มีอิริยาบถใดของเจ้าของกระท่อมที่จะหลุดรอดสายตาของเธอไปได้ คุณอาร์แซนเอามือยาว ๆ ของเขาที่แม่จะเปียกน้ำมัน แต่ก็ยังขาวกว่าคนอื่นในหมู่บ้าน ค่อย ๆ เหมือนสุนัข ทำให้ใบไม้แห้งปลิวว่อนไปทั่วทั้งกระท่อม ในที่สุดเขาก็พบประตูลับที่เป็นบานไม้เรียบ ๆ พร้อมหุ้บทำด้วยเชือก เขาเปิดช่องออกแล้วหย่อนตัวลงไป แล้วไม่นานก็กลับขึ้นมา

“กระดกไอนี้เข้าไปซะสิ” เขาทำเสียงดู

L'accent brutal rassure Mouchette mieux qu'aucune parole d'amitié. D'ailleurs, elle est hors d'état de se défendre autrement que par l'immobilité, le silence. Elle commence seulement à comprendre que sa course à travers bois sous l'averse a duré longtemps, très longtemps, qu'elle y a épuisé ses forces. Elle serre convulsivement les dents sur le goulot recouvert de drap du bidon militaire qui empest le vin aigre.

L'alcool est descendu dans sa poitrine ainsi qu'un jet de plomb fondu. Dieu! Il lui semble que sa fatigue coule le long de ses membres, fourmille à chaque articulation blessée.

M. Arsène jette un fagot dans la cheminée d'argile qu'il a grossièrement façonnée. Il a aussi jeté derrière lui son vieux paletot de cuir et sa chemise de laine. La flamme éclate tout à coup dans la fumée, fait luire son torse nu, couleur de cuivre.

«Chauffe-toi, dit-il. J'aurais mes raisons de filer d'ici, mais quoi! Mieux vaut laisser passer le gros du mauvais temps. C'est un cyclone, ma fille — un «cyclone» qu'on appelle. Voilà plus de vingt ans que j'ai vu le pareil — ou pire. A cette époque - là, je n'allais même point à l'école, j'étais mignard. La chose s'est passée d'abord en mer, au large, à des milles et des milles de nous, et elle est venue en suivant la côte des Anglais.

A Boulogne, le ciel était si noir que les bourgeois sortaient dans la rue. Il s'est fait un grand silence, puis la mer, du côté du nord – ouest, figure-toi, la mer s'est mise à bouillir. Oui, tu aurais dit l'eau d'une casserole lorsqu'elle commence à chanter. Mais on n'entendait rien encore. On n'a même pas entendu grand-chose. On a seulement vu soudain les bâtiments de la douane entourés d'une vapeur — pas une fumée, comprends bien — une vapeur. A croire que l'air bouillait, lui aussi. Et voilà que le toit des docks s'est soulevé lentement, lentement. De loin, ça ressemblait à une bête qui se gonfle, un dragon. Puis, la voilà encore, cette sacrée toiture, qui bat comme une voile, et

เสียงกระซิกโหยหวนแบบนี้ทำให้ผมเชื่อกับสหายใจกว่าคำพูดที่เป็นมิตร กระนั้นก็ดี เธอไม่อยู่ในสภาพที่จะป้องกันตัวเองแบบอื่นได้ นอกจากต้องทำนิ่งเฉยอยู่เฉย ๆ เธอเพิ่งเริ่มเข้าใจว่าเธอวิ่งข้ามป่าฝ่าฝนนานมากจนทำให้เธอหมดเรี่ยวหมดแรงไปเลย เธอปากคอสั่นตื้อไวน์กลืนเปรี้ยวจากกระตักน้ำทหารที่มีผ้าห่ม

เหล่าที่ไหลลงคอร้อนวูบดังตะกั่วหลอมละลายไหลเป็นสาย ตายจริง! เธอรู้สึกถึงความเหนียวล้ากำลังไหลแผ่ซ่านไปตามแขนขา ทำให้เกิดอาการชาบริเวณข้อต่อที่เจ็บปวดทุกแห่ง

คุณอาร์แซนโยนท่อนพินลงไปใต้ผืนดินเหนียวที่เขาก่อขึ้นอย่างหยาบ ๆ จากนั้นเขาก็ถอดเสื้อหนังกันหนาวเก่า ๆ และเสื้อเชิ้ตขนสัตว์โยนไปข้างหลัง เปลวไฟลุกขึ้นในควันพินส่องให้เห็นแผ่นอกอันเปลือยเปล่านั้นนับเป็นสีทองแดง

“ผิงไฟชะลิ” เขาสั่ง “อันที่จริง ฉันอยากจะเผ่นออกไปจากที่นี่นะ แต่ก็นั่นแหละ! รอให้พายุสงบลงเสียก่อนดีกว่า นี่มันพายุไซโคลนเชียวนะหนู เขาเรียกว่าพายุ — “ไซโคลน” ฉันไม่เคยเห็นพายุแบบนี้มากกว่ายี่สิบปีแล้ว — หรืออาจแรงกว่านี้ สมัยนั้นฉันยังไม่ได้เข้าโรงเรียนยังเล็กอยู่เลย ตอนแรกพายุก่อตัวขึ้นกลางทะเลลึก ไกลออกไปจากที่เราอยู่หลายต่อหลายพันไมล์ แล้วพัดกระหน่ำไล่มาตามชายฝั่งของเกาะอังกฤษ

ที่เมืองบลอสญี พ้ามืดมากเสียจนชาวเมืองต้องพากันออกมายืนดูบนท้องถนน ทุกสิ่งโดยรอบตกอยู่ในความเงียบ แล้วทะเลทางฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือก็เริ่มปั่นป่วน หนูคงนึกดูดีว่ามันก็เหมือนน้ำในหม้อที่เดือดปุด ๆ แต่แล้วเราก็กังไม่ได้ยินเสียงอะไรอีก เราไม่ค่อยได้ยินเสียงอะไรด้วยซ้ำไป เราแค่เห็นแต่ว่าจู่ ๆ หมู่อาคารศุลกากรมีไอน้ำลอยปกคลุมเต็มไปหมด — เข้าใจให้ดีนะหนู มันไม่ใช่ควัน — แต่เป็นไอน้ำ ดูเหมือนอากาศกำลังเดือดปุด ๆ ไปด้วย หลังคาอยู่ต่อเรือค่อย ๆ เผลยขึ้น มองไกล ๆ คล้ายกับสัตว์ที่กำลังขยายตัวเหมือนมังกร จากนั้นเจ้าหลังคานั้นก็สะบัดพะยิบพะยิบราวกับใบเรือ

monte dans le ciel, avec la charpente, vrac! Nous regardions, tu penses, nous — les gosses! Quand le cyclone a passé sur la ville, la terre a tremblé. Mais dans ce cas-là, tu ne sent pas la force du vent : elle aspire, tu es dans le vide. Tu n'entendrais même rien du tout, n'étaient les briques des faîtes, les ardoises qui pètent de toutes parts, un vrai feu de salve. La ville et la mer fumaient ensemble.»

L'expérience de Mouchette ne s'y trompe pas : le bel Arsène est ivre. Seulement son ivresse ne ressemble guère à celle du père. Personne ne l'a d'ailleurs jamais vu tituber au mitan de la route, ou raser les murs, à la manière d'une bête blessée qui rentre au gîte. «C'est des manières de paillasses, dit-il avec dédain, des guignols qui ne portent pas la goutte, et se font accroire à eux-mêmes qu'ils sont soûls.» Il se vante volontiers de ne pas appartenir aux gens d'ici, d'être né à Boulogne par hasard d'une maman Bretonne et d'un père inconnu. D'ordinaire, l'alcool le rend plutôt silencieux. Ou alors, il parle comme ce soir d'une voix égale, presque basse, avec une flamme bizarre dans les yeux, et quand il commence à raconter ses histoires de mer — il a servi dans la marine — gare à qui rigole! On le voit soudain se dandiner sur ses jambes, signe infaillible d'une de ses colères que tous redoutent parce qu'elles ne ressemblent pas aux leurs, gardent à leurs yeux quelque chose d'inexplicable .

«Ecoute, dit-il, le voilà... Le voilà, qui prend la plaine de biais. Dans cinq minutes il fera mauvais sur les hauteurs. Si tu mettais ton oreille à terre, tu l'entendrais galoper. Du temps comme ça, parole d'honneur, ça vous fouette le sang, c'est des temps d'homme.»

D'une main il lève la bouteille avec une moue gourmande des lèvres qui le fait ressembler à un petit garçon.

«Vous allez vous soûler, monsieur Arsène, dit Mouchette d'une voix tranquille.

และทะยานวนขึ้นไปบนท้องฟ้าพร้อมกับโครงหลังคา! ทำเอา — เด็ก ๆ อย่างพวกฉันตะลึงกันไปเลย ลองนึกดูสิ! พอพายัพัดเข้าเมืองมา แผ่นดินก็ไหวตาม พอถึงตอนนี้ หนูนึกไม่ออกหรอกว่าลมมันแรงขนาดไหน ลมจะคุ้ยหนูลอยคว้างขึ้นไปในอากาศ หนูจะไม่ได้ยินอะไรเลยด้วยซ้ำไป ไม่ว่าจะเป็นอิฐมุงหลังคา หรือกระเบื้องหินชนวนมุงหลังคาที่แตกกระจายไปทั่วดังเหมือนกับเสียงยิงปืนสลับ แล้วทั้งเมืองและทะเลก็มีควันคลุ้งไปหมด”

จากประสบการณ์ของมุแซ็ต เธอรู้ว่าอาร์แซนรูปหล่อมาแล้ว เพียงแต่ว่าเขาเมาไม่เหมือนกับพ่อของเธอ ไม่มีใครเคยเห็นเขาเดินโซซัดโซเซอยู่กลางถนน หรือเดินเผลอไปตามกำแพงเหมือนกับสัตว์บาดเจ็บที่หาทางกลับรัง อาร์แซนพูดดูถูกว่า “ไอ้พวกนี้ปวกเปียกยังกับตัวตลกหุ่นชักไม่ได้กินเหล้าเลยสักจอก แต่ดันคิดไปว่าตัวเองเมาเหล้า” เขาคุยโวเลยว่าเขาไม่ใช่คนพื้นเพที่นี่ แต่แม่ซึ่งเป็นชาวเบรอตตาญบังเอิญไปคลอดเขาที่บูโลญ ส่วนพ่อก็ไม่รู้ว่าเป็นใคร ตามปกติเขาดื่มเหล้าแล้วจะค่อนข้างเจิบไม่พูดไม่จาหรือไม่ก็เหมือนคืนนี้ที่เขาพูดด้วยน้ำเสียงราบเรียบเสียงค่อนข้างทุ้มและมีประกายประหลาดในดวงตา และถ้าเกิดเขาเริ่มเล่าเรื่องการผจญภัยในทะเล — เมื่อตอนที่ยังปฏิบัติหน้าที่ในกองทัพเรือแล้วละก็ — ห้ามหัวเราะเยาะเด็ดขาด! แล้วจู่ ๆ เขาก็สิ้นชาซึ่งเป็นสัญญาณว่าเขากำลังโกรธ ใคร ๆ ก็พากันหวั่นเกรงเพราะเวลาโกรธเขาจะไม่เหมือนคนอื่น

“นี่” เขาพูด “นั่นไง มันมาแล้ว”.... พายัพัดมาถึงที่ราบในแนวเฉียง อีกห้านาทีจะพัดขึ้นที่สูง ถ้าลองเอาหูแนบพื้นดิน หนูจะได้ยินมันพัดห้อมมาเลย อากาศเลวร้ายขนาดนี้ สาบานได้ว่าหนูจะต้องกลัวจนตัวสั่น สุดจะโหดเลยล่ะ”

เขาทำปากจู๋กระดกขวิดเหล้าขึ้นดื่มด้วยมือข้างหนึ่งเหมือนเด็กเล็ก ๆ

“เดี๋ยวก็เมาหรอก คุณอาร์แซน” มุแซ็ตพูดด้วยน้ำเสียงเรียบ ๆ

— Faut que je me soûle ce soir, dit-il, faut que je sois ras- bord, vois-tu. J'ai des ennuis.»

Sa longue main glisse vers l'épaule de Mouchette, effleure son dos, ses flancs d'une maladroite caresse.

«Te voilà sèche, petite, tant mieux. Avec un vent pareil, il suffirait d'un rien pour foutre la braise aux quatre coins de la cabane, on flamberait ici dedans comme des rats. Tu ne te doutes pas que t'as les fesses juste au-dessus de ma provision de cartouches. Hein, ma belle, quel saut!»

Visiblement, il s'efforce de rire. Mouchette voudrait répondre, par politesse, mais un instinct beaucoup plus fort que sa volonté lui impose le silence. D'ailleurs, la chaleur de l'alcool se dissipe peu à peu, ses paupières sont lourdes, elle dormirait volontiers.

«T'as pas beaucoup de conversation, fait-il, mais pour une fille ça n'est pas malgracieux, au contraire.»

Il a pris dans la poche de sa veste pendue au mur un énorme oignon d'argent.

«A quelle heure t'es sortie de classe?»

— Je ne sais point, répond Mouchette méfiante. Peut-être ben six heures et demie. J'ai quitté avant les autres.

— Seule?

— Bien sûr.

— Personne ne t'a vue?

— Est-ce que je peux savoir? Pourquoi me demandez-vous ça, monsieur Arsène?»

Le nez du garçon s'est froncé comme celui d'un chat. Elle hausse les épaules, mais imperceptiblement, pour elle seule. Certes, les innombrables volées qu'elle a

— “คำนี้ ฉันต้องเมา” เขาพูด “ฉันต้องเมาให้เต็มที่ ฉันมีเรื่องกลุ่มใจหนู”

เขาเอามือไปลูบหัวไหล่ของมุแซ็ต เรือยลงมาถึงหลังและสีข้างของเธออย่างเงอะงะ

“หนูตัวแห้งแล้วนี่ สวานน้อย ดีแล้วละ ลมแรง ๆ อย่างนี้ ไม่ต้องทำอะไร ไฟก็ลุกโชนได้ทั่วกระท่อมแล้ว เราคงต้องเป็นหมย้างอยู่ในนี้แน่ ๆ หนูไม่รู้หรือว่ากำลังนั่งทับคดังกระสุนปืนลูกซองของฉันอยู่พอดี หา คนสวย เดียวก็คงได้ตุมขึ้นมาสักที!”

เขาแสวงหวัเราะอย่างเห็นได้ชัด อันที่จริง มุแซ็ตก็อยากจะพูดตอบเขาไปตามมารยาท แต่สัญชาตญาณซึ่งแรงกล้ากว่าความปรารถนาทำให้เธอนิ่งเฉยเสีย อีกประการหนึ่ง ความร้อนฉ่าจากเหล่าที่ติ่มค้อย ๆ จางหายไป หน้าต่างทั้งสองข้างเริ่มหนักอึ้งและอีกไม่นานเธอคงต้องผลอยหลับไป

“หนูพูดน้อยจังนะ” เขาพูด “แต่สำหรับเด็กผู้หญิงไม่ใช่เรื่องเสียหายหรือ กลับดีเสียอีก”

เขาหยิบเงินยั่วยุยก้อนโตออกมาจากกระเป๋าเสื้อคลุมซึ่งแขวนอยู่ที่ผนัง

“หนูออกมาจากโรงเรียนกี่โมง”

— “หนูจำไม่ได้หรอก” มุแซ็ตตอบอย่างหวาดระแวง “คงสักหกโมงครึ่งมั้ง หนูออกมาก่อนคนอื่นนะ”

— ออกมาคนเดียวหรือ

— ใช่

— ไม่มีใครเห็นหนูสักคนหรือ

— หนูจะไปได้ยังไง คุณถามหนูทำไมคะ คุณอาร์แซน

เขาทำจมูกย่นเหมือนแมว เด็กหญิงแอบยกไหล่อยู่คนเดียว จริงอยู่ การที่ถูกเขียนดี

reçues n'ont pas asservi son cœur, mais elles lui ont enseigné, avec la prudence, un tranquille et sournois mépris des colères d'homme.

«J'ai sauté la haie, monsieur Arsène.

— Et t'as voulu rentrer par les pâtures?

— Oui.

— Eh bien, retiens ce que je vais te dire. T'es pas revenue par les pâtures.

T'es revenue par la route de Linières, comme de juste, à cause du mauvais temps. Et t'aurais même été jusqu'à Linières, probable, pour acheter des billes.

— Des billes? avec quoi? J'ai pas le sou, monsieur Arsène.

— En voilà, des sous. Tu raconteras que tu les as trouvés. Donc, t'allais jusqu'au village, et tu t'es arrêtée au coin de la Palud, rapport au temps qui devenait franchement mauvais.

— Bon, bon, monsieur Arsène, j'ai compris.»

Elle a glissé les sous dans la poche de son tablier, elle les échauffe entre ses doigts. Jamais elle n'en a possédé autant. Ils sont doux à caresser comme de la peau.

M. Arsène n'insiste pas.

«Tu t'es donc arrêtée au carrefour. Tu m'as vu sortir de l'estaminet Duplouy. Duplouy est un copain. Je t'ai dit que je rentrais de Bassompierre, que j'avais relevé des collets.

— Des collets? Faudra parler des collets même aux gendarmes?

— Regardez-moi ça, la futée!»

Il achève de vider la bouteille, se rince la bouche avec la dernière gorgée qu'il souffle en pluie sur les cendres rouges.

«Mieux vaut s'accuser d'avoir volé un œuf à la ducasse de Bragelonne qu'un bœuf à la foire de Saint-Vaast.»

มาแล้วนับครั้งไม่ถ้วน แม้จะไม่ทำให้เธอเซ็ดหลาบ แต่ก็สอนให้เธอรู้จักระมัดระวังตัวด้วยการแอบดูคนที่เฝ้าอยู่เงียบ ๆ ในใจ

“หนูแอบกระโดดข้ามรั้วออกมาค่ะ คุณอาร์แซน”

— แล้วหนูอยากจะกลับบ้านผ่านทุ่งเลี้ยงสัตว์ใช่ไหม

— ใช่ค่ะ

— เอาจี๊ หนูจำสิ่งที่ฉันจะพูดต่อไปนี้ให้ตึนนะ หนูไม่ได้มาทางทุ่งเลี้ยงสัตว์ แต่มาทางถนนลียูแยร์เพราะว่ามีพายุ ต้องพูดอย่างนี้ ถ้าจะให้ดี ต้องเป็นว่าหนูเดินมาทางถนนลียูแยร์เพื่อซื้อลูกหินไจ

— ซื้อลูกหินหรือคะ จะเอาอะไรไปซื้อละ หนูไม่มีเงินนี่ คุณอาร์แซน

— นี่ไง รับเงินนี้ไปสิ ถ้ามีใครถาม หนูต้องบอกว่าเก็บได้นะ จำไว้ว่าหนูเดินต่อไปจนถึงหมู่บ้าน แล้วหยุดยืนหลบฝนตรงมุมถนนลาปาเลต์เพราะว่าฝนตกหนักไม่ลืมหูลืมตา

— ได้ค่ะ คุณอาร์แซน หนูเข้าใจ”

เธอหย่อนเงินที่ได้ลงในกระเป๋ากะโปรง กำมันไว้แน่นจนร้อน ในชีวิตนี้ เธอไม่เคยมีเงินมากเท่านี้มาก่อน มันน่าสัมผัสราวกับผิวหนังนุ่ม ๆ

คุณอาร์แซนไม่เข้าชี้

“คราวนี้เอาเป็นว่าหนูหยุดอยู่ตรงสี่แยก เห็นฉันออกมาจากร้านเหล้าของคูปูลุยเพื่อนสนิทคนหนึ่งของฉัน แล้วฉันก็บอกกับหนูว่าฉันเพิ่งกลับจากไปเก็บเครื่องดักสัตว์ที่บาสซงปีแยร์มา

— เก็บเครื่องดักสัตว์หรือ หนูจะต้องบอกเรื่องนี้แม้แต่กับตำรวจด้วยหรือ

— ฟังฉันพูดให้ชัด ๆ นะ แม่คนหัวไว!”

เขาเอาเหล้าอีกสุดท้ายกลั้วปากก่อนจะพ้นออกมาเป็นฝอยลงบนก้อนถ่านแดง ๆ

“สารภาพว่าไปขโมยไข่จากงานแห่เทพเจ้าประจำปีที่เมืองบราเซอลอนน์ ก็ยังดีกว่ายอมรับว่าไปขโมยวัวมาจากตลาดนัดที่หมู่บ้านแซ็ง-วาสต์ແລະວະ”

Mouchette regarde danser sur les braises les flammes de l'alcool, pareilles à des mouches bleues. Tout son petit visage exprime maintenant la résignation et la ruse. Que de fois déjà elle a dû mentir aux gens de la douane! Jadis, le père faisait la fraude. Ils habitaient alors bien loin d'ici, du côté de Berbloocke, à la lisière de ces marais si dangereux qu'on ne peut les passer de nuit que derrière un chien des Flandres, expert à flairer sous la croûte durcie la boue gluante qui en dix minutes, pousse après pousse, aspire un homme. Elle était si petite en ce temps-là. Aujourd'hui, sans doute, elle saurait mieux mentir. Chaque mot qu'elle vient d'entendre est déjà inscrit dans sa tête, à la place qu'il faut. M. Arsène va et vient. L'étréouille de la cabane ne le gêne nullement : il y est aussi à l'aise qu'une de ses bête fauves, dans leur cage, telles qu'elle les a vues par la fente des planches à la ménagerie Belloc.

«Tu n'es pas une fille comme les autres, tu es une bonne fille, dit-il tout à coup. Je m'en vas te chercher ton soulier. Possible que nous ayons encore de la route à faire.»

Il s'arrête un instant sur le seuil de la porte, et aussitôt l'eau ruisselle sur son dos nu qu'éclaire vaguement le reflet du foyer presque mort.

มูแซ่ตเห็นเปลวไฟลุกโชนขึ้นมาจากถ้ำที่โดนเขาฟันเหล้าใส่คล้ายสีปีกแมลงทับ ดวงหน้าเล็ก ๆ ของเธอบ่งบอกถึงการยอมจำนนแต่แฝงความเจ้าเล่ห์เอาไว้ หลายครั้งเหลือเกิน แล้วที่เธอต้องคอยโกหกบรรดานายด่านศุลกากร! แต่ก่อนพ่อของเธอก็เคยค้าของเถื่อน ตอนนั้น ครอบครัวของเธออาศัยอยู่ไกลจากที่นี่มาก อยู่บริเวณใกล้กับแคว้นแบร์บัสส์แควริมบิงซึ่งเป็นพื้นที่อันตรายมากทีเดียว จะต้องอาศัยสุนัขจากแคว้นพล็องดร์นำทาง จึงจะผ่านไปได้ในตอนกลางคืน เพราะมันชำนาญในการดมกลิ่นโคลนตูดที่อยู่ใต้โคลนแห้งด้านบน ถ้าตกลงไป โคลนที่นี่จะค่อย ๆ ดูดให้จมหายไปใต้ภายในสิบนาที่ ในเวลานั้นเธอยังเด็กนัก ยังโกหกไม่เก่งเท่าตอนนี้ เธอจำทุกคำที่ได้ยินไว้ได้หมด คุณอาร์แซนเดินไปเดินมาไม่รู้สึกรู้สิดัดกับความคับแคบของกระท่อมแต่อย่างใด คุณมีท่าทางสบายๆ เหมือนสัตว์ป่าดุร้ายที่ถูกขังอยู่ในกรงอย่างที่เธอเคยเห็นผ่านช่องโหว่ตามผนังผ้าใบของโรงละครสัตว์เบลลิค

“หนูไม่เหมือนเด็กผู้หญิงคนอื่น ๆ เลยนะ หนูเป็นเด็กดี” จู่ๆ เขาก็พูดขึ้นมา “ฉันจะไปหาของทำอีกข้างมาให้ แล้วเราอาจจะต้องออกเดินทางกันต่อ”

เขาหยุดยืนชั่วคราวที่ธรณีประตู ขณะนั้นแสงไฟซึ่งสะท้อนจากเตาผิงที่ใกล้จะมอดส่องให้เห็นน้ำที่หยดลงมาเป็นทางบนแผ่นหลังอันเปลือยเปล่าของเขา

ELLE reste seule. Ses vêtements sont secs, elle n'entend plus sonner ses tempes et la faim lui semble une sorte de prolongement du bien-être physique, un assoupissement délicieux. Chacun de ses sens paraît dormir, sauf celui de l'ouïe. Elle n'a pas besoin de prêter l'oreille pour distinguer entre eux les milles bruits du dehors, les derniers sifflements du vent sur les cimes, l'égouttement de la pluie et parfois l'écroulement d'une branche morte, brisée par l'ouragan, et qui écrase lentement les taillis avant de venir s'enfoncer dans le sol boueux qui ne la rendra plus. Soudain, sa main qui jouait avec les cendres tièdes s'est resserrée d'un mouvement convulsif, et presque en même temps elle s'est levée sur les genoux. Elle vient d'entendre deux détonations nettement détachées, bien qu'assourdies par la distance.

Machinalement, elle a levé les yeux sur la carabine de M. Arsène, toujours pendue à son clou. D'ailleurs, M. Arsène ne pourrait être si loin encore. Sans doute, quelque braconnier réfugié dans une cachette et qui décharge en rentrant son fusil? Mais les deux coups ont été séparés par un intervalle si long, si insolite, qu'il est bien difficile de croire au doublé d'un chasseur...

Et de nouveau, Mouchette pense aux nuits de son enfance, à la maison d'argile, sur les bords de la plaine infinie. Plus d'un contrebandier, cherchant à tâtons l'étroite chaussée perdue, tirait ainsi quelques cartouches, suprême appel aux

ตอนนี้มูแช่ตออยู่เพียงลำพังในกระท่อม เสื้อผ้าของเธอก็แห้งแล้ว เธอไม่ได้ยินเสียงตบ ๆ ที่ซบับอีกต่อไป ดูเหมือนว่าความหิวได้กลายเป็นการยืดเวลาให้ความสุขทางกาย เป็นการผ่อนคลายที่แสนวิเศษ ประสาทสัมผัสทุกส่วนดูเหมือนจะหลับใหลยกเว้นการได้ยิน เธอสามารถแยกแยะบรรดาเสียงต่าง ๆ จากภายนอกที่ได้ยินอยู่ในขณะนี้โดยไม่ต้องเงี่ยหูฟัง เช่น เสียงลมพัดหวีดหวิวบนยอดเขาเมื่อครู่นี้ เสียงฝนตกดังเปาะเปาะ และบางครั้งก็ได้ยินเสียงกิ่งไม้แห้งโดนพายุพัดหักลอยละล่องไปในปาก่อนที่จะจมหายไปโคลน ทันใดนั้นเอง มือที่กำลังเชี่ยชี้ไถ่่าอุ่น ๆ เล่นอยู่นั้นก็กำเข้าหากันในท่ากระตุก พร้อมกันนั้นเธอก็ชันเข่าลุกขึ้นยืน เนื่องจากได้ยินเสียงปี่นสองนัดดังขึ้นห่างกันอย่างชัดเจนแม้จะแว่วจากที่ไกลก็ตาม

โดยไม่รู้ตัวเธอเหลือบตาขึ้นมองไปในทันทีที่ปี่นสั้นของคุณอาร์แซนซึ่งยังคงแขวนอยู่บนตะปู กระนั้นคุณอาร์แซนคงจะอยู่ไม่ไกลมากนักในตอนี้ แน่อนว่าเสียงปี่นที่ได้ยินคงจะต้องเป็นฝีมือของนายพรานบางคนที่มาซ่อนตัวอยู่ในกระท่อมเล็ก ๆ เพื่อล้างกระสุนค้ำล่ำล้องก่อนจะเอาปี่นเก็บกระมัง แต่เสียงปี่นสองนัดที่ดังขึ้นวันระยะห่างกันมากผิดปกติจนยากที่จะเชื่อได้ว่า เป็นฝีมือของนายพรานคนเดียวกัน...

และแล้วมูแช่ก็คิดถึงคำคั้นในวัยเยาว์ขณะอยู่ในบ้านดินเหนียวอดฟางซึ่งตั้งอยู่ริมที่ราบกว้างไกลสุดสายตาขึ้นมาใหม่ เวลานั้นคนค้าของเถื่อนหลายคนกำลังคลำหาทางกลับซึ่งเป็น

camarades, eux-même dispersés dans les ténèbres et dont les coups de sifflet ressemblaient aux cris de certains oiseaux des marais. Les détonations, espacées comme celle-ci, et qu'aucun écho ne répercutait, portaient à des distances prodigieuses; l'air lourd, visqueux, imprégné de cette buée grasse qui sort des tourbières, transmettait la vibration aussi fidèlement qu'une eau profonde. Car Mouchette entendait rarement les coups de fusil : c'était le tremblement des vitres qui la réveillait brusquement, la faisait se dresser sur son misérable matelas de chiffons.

M. Arsène est rentré très vite. Il a jeté à terre le soulier retrouvé, tout trempé.

«Je me doutais bien que l'eau se chargerait de l'apporter en contrebas. Dieu sait ce qu'elle a charrié. Il y a même un lapin mort, les reins cassés par les pierres. Et des tourbillons à croire que les jambes vont vous manquer. Ça siffle et ça mousse comme de la bière.»

Elle sent sur elle son regard, un regard lourd.

«T'as entendu ?»

Une autre détonation, rien qu'une. Ils attendent vainement la seconde, retenant leur souffle.

«Vermine!» murmure-t-il entre ses dents.

Il ramasse à terre la bouteille vide, la flaire, puis la jette furieusement contre le mur où elle éclate.

«Si j'avais encore un demi-setier de genièvre, j'y retournerais. Oui, j'y retournerais, parole d'honneur.»

De nouveau, son regard rencontre celui de Mouchette, marque une hésitation redoutable. L'enfant le soutient sans broncher.

«Tu es une futée, dit-il enfin. Futée comme une perdrix! On va jeter dehors ce qui reste de feu, et remettre tout en ordre ici dedans. Mais d'abord... »

ทางเดินแคบ ๆ ด้วยการยิงปืนเรียกเพื่อนพ้องที่พลัดหลงกระจัดกระจายในความมืด และได้ยินเสียงเป่าปากของพวกเขาฟังคล้ายเสียงร้องของนกที่หากินอยู่ตามหนองน้ำ เสียงปืนซึ่งได้ยินนาน ๆ ครั้งดังจากระยะไกลเหมือนในตอนนี้ กลับไม่มีเสียงสะท้อนเลยทั้ง ๆ ที่ก็ดังอยู่ห่างออกไปไกลมาก ทั้งนี้ก็เพราะอากาศที่ร้อนอบอ้าวและหนาแน่นด้วยไอระเหยของน้ำมันจากแหล่งถ่านหินช่วยสะท้อนเสียงได้ชัดเจนเหมือนสายน้ำลึก อันที่จริง มูแซ็ตเองก็ไม่ค่อยได้ยินเสียงปืนดังสักเท่าใด หากแต่เธอต้องตกใจตื่นและรีบลุกขึ้นนั่งบนฟูกเศษผ้าเก่า ๆ เพราะกระจกหน้าต่างที่ล้นนั่นเอง

คุณอาร์แซนกลับมาเร็วมาก เขาโยนรองเท้าชุ่มน้ำของมูแซ็ตอีกข้างที่หาเจอลงบนพื้น

“ฉันคิดอยู่แล้วว่ารองเท้าจะต้องถูกน้ำพัดลงไปตามข้าง ใครก็คิดไม่ถึงหรอกว่าน้ำจะพัดเอาอะไรไปบ้าง มีแม้กระทั่งซากกระต่ายที่หลังกระแทกหินตายและน้ำวนจนอาจทำให้ขาขาดหลุดหายไปได้ เสียงดังหวิว ๆ และมีฟองฟอดเหมือนฟองเปียร์เลย”

มูแซ็ตรู้สึกว่าเขากำลังมองเธออยู่ด้วยสายตาอันฉุนเฉียว

“หนูได้ยินหรือเปล่า”

เสียงปืนดังขึ้นอีกครั้งเดียวเท่านั้น ทั้งคู่กลับลมหายใจรพังนั้ดที่สอง แต่ก็เร็วแวง

“ไอ้บัดซบเอ๊ย” เขาสบถเบา ๆ

เขาเก็บขวดเปล่าที่อยู่บนพื้นขึ้นมามากล้น และเขวี้ยงมันไปที่กำแพงอย่างเกรี้ยวกราด

จนขวดแตกกระจาย

“ถ้ามีเหล้าอินเหลือสักครึ่งขวด ฉันคงจะออกไปร่วมวงกับพวกมันแน่ ๆ ใช้อย่ฉันคงจะออกไปร่วมวงด้วย สาบานได้”

อีกครั้งหนึ่งที่เขาสบตากับมูแซ็ต แวงตานั้นดูเคลือบแคลง แต่เด็กหญิงกลับจ้องตอบโดยไม่สะทกสะท้าน

“หนูนี่ทันคนนะ” เขาพูดในที่สุด “ฉลาดเป็นกรดเชียว! เอ้า มาช่วยกันโกยขี้เถ้าออกไปทิ้งข้างนอกกันหน่อย แล้วมาจัดข้าวของข้างในให้เข้าที่ แต่ก่อนอื่น...”

Il s'accroupit devant l'âtre, lève la main gauche à la hauteur de son visage, l'examine en sifflotant.

«Approche, fillette. Prends la lampe électrique dans la poche de mon cuir, et tâche de la braquer bien droit, sans trembler, comme une vraie fille de fraudeur. Si tu te sens près de tomber faible, t'auras qu'à fermer les yeux.»

La face externe de la main porte une blessure d'une forme étrange, que la pluie a si lavée qu'elle est maintenant à vif, cernée d'une ecchymose bleue. Les doigts sont gonflés.

«Une morsure, dit-il, une sale morsure.»

De l'autre main, il écarte avec soin les dernières braises, en choisit une sur laquelle il souffle.

«Et maintenant, éclaire-moi.»

Il entortille son poignet d'un chiffon, serre tant qu'il peut. Les doigts sont violets maintenant, et la blessure se dessine en relief, avec une extraordinaire netteté. Elle est mâchurée, certes, mais on voit très bien la marque des dents. Pas des dents de renard ou de blaireau, sûr !

Du bout de ses doigts trempés de salive, il saisit la braise écarlate. Elle a juste la dimension de la blessure. Il la pose délicatement sans hâte, souffle encore. La chair grésille horriblement. Mais ce n'est pas la braise que regarde Mouchette. Elle fixe le visage que le reflet du halo lumineux sur le mur fait à peine émerger de l'ombre. Il a perdu son expression canaille et, tout tendu vers une image mystérieuse, semble moins l'affronter que se recueillir. Un instant le cou — presque aussi long et flexible que celui d'une femme, avec des reflets soyeux — se gonfle, et une grosse veine noire y paraît. Mais si les lèvres tremblent, elles n'articulent aucun son. Dieu! Voilà des années que la fille de l'ancien contrebandier se sent étrangère parmi les gens de ce

เขาทรุดตัวลงนั่งยอง ๆ ที่หน้าเตาผิง ยกมือซ้ายขึ้นมาดูพลางผิวปากไปด้วย

“เข้ามาใกล้ ๆ นี่ หนูน้อย หยิบโคมไฟฟ้าในกระเป๋านั่งของฉันออกมาแล้วส่องไฟให้ฉันตรง ๆ อย่าลั่นนะ ให้สมกับที่เป็นลูกสาวของคนค้าของเถื่อนหน่อย ถ้ารู้สึกว่ามีคนก๊อปปี้ตาชะ”

รอยแผลบนหลังมือของเขามีลักษณะแปลก ๆ แถมยังโดนฝนชะจนเห็นเนื้อแดง และมีรอยขี้สี้ม่วงอยู่รอบปากแผล นิ้วมือก็บวมเป่ง

“โดนกัดมานะ” เขาพูด “กัดเสียละเลย”

เขาใช้มือขวาคุ้ยถ่านที่ยังแดง ๆ หยิบขึ้นมาก้อนหนึ่งแล้วเป่ามัน

“คราวนี้ก็ส่องไฟมาให้ฉัน”

เขาใช้ผ้าชีวรีวดัดข้อมือให้แน่นที่สุด ตอนนี้นิ้วกลายเป็นสีม่วงหมด และแผลก็สูงขึ้นจนเห็นชัดเจนอย่างน่าประหลาด แม้ว่าแผลจะเป็นรอยสีดำคล้ำก็จริงอยู่ แต่ก็เห็นรอยฟันได้อย่างชัดเจน ไม่ใช่รอยฟันของสุนัขจิ้งจอกหรือของแบดเจอร์ แน่แน่นอน!

เขาเอานิ้วจุ่มน้ำลาย แล้วจับถ่านแดงก้อนนั้นขึ้นมา ขนาดของมันเท่ากับขนาดของแผลพอดี เขาค่อย ๆ วางถ่านลงไปบนแผล แล้วเป่าอีกครั้ง พอถ่านแตะโดนเนื้อก็เกิดเสียงดังฉ่าฉ่าหวาดเสียว ทว่าหมูแฉัตมีได้สนใจมองถ่านก้อนนั้น สายตาเธอจับจ้องไปที่ใบหน้าของเขาซึ่งบัดนี้เพิงดูสว่างขึ้นด้วยแสงโคมไฟฟ้าที่สะท้อนจากผนัง ท่าทางนักเลงของเขาหายไป กลับดูขรึมและนิ่งเฉยมากกว่าจะก้าวร้าวกับเธอ ในช่วงพริบตานี้ ลำคอของเขา — ที่ปกติดูยาวระหงและเมื่อต้องแสงดูนวลเนียนปานสตรี — กลับพองขึ้นมา แลเห็นเส้นเลือดดำใหญ่ปูดโปน ริมฝีปากของเขาสั่นระริก แต่เขาก็ไม่เปล่งเสียงแสดงความเจ็บปวดแต่อย่างใด เฮ้อ! แต่ไหนแต่ไรมา ลูกสาวของอดีตคนค้าของเถื่อนผู้นี้มักจะรู้สึกตัวว่าเป็นคนแปลกหน้าจากคนในหมู่บ้านที่เธอเกลียด

village détesté, noirs et poilus comme des boucs, précocement bouffis de mauvaise graisse, les nerfs empoisonnés de café — de ce café dont ils s'imbibent toute l'année, au fond de leurs estaminets puants, et qui finit par donner sa couleur à leur peau.

Le mépris est un sentiment qu'elle connaît mal, parce qu'elle l'imagine naïvement hors de sa portée, elle n'y pense guère plus qu'à ces autres biens, plus matériels, réservés aux riches, aux puissants. On l'étonnerait beaucoup, par exemple, en lui révélant qu'elle méprise Madame, elle se croit seulement révoltée contre un ordre que l'institutrice incarne. «Vous êtes une mauvaise nature!» s'écrie parfois Madame. Elle n'y contredit pas. Elle n'en éprouve pas plus de honte que de ses vêtements troués, car depuis longtemps sa coquetterie est justement de défier par une insouciance sauvage le jugement dédaigneux de ses compagnes et les moqueries des garçons. Que de fois, le dimanche matin, lorsque la mère l'envoie au village chercher la provision de lard pour la semaine, elle a fait exprès de marcher dans les ornières afin d'arriver toute crottée sur la place, à l'heure où les gens sortent de la messe... Et voilà que brusquement...

Il souffle encore sur le morceau de braise, puis le laisse glisser à ses pieds. Leurs deux regards se croisent. Elle voudrait bien faire passer dans le sien ce sentiment dont elle ne sent que la violence, ainsi que le palais, au contact d'un jeune alcool trop vert, n'éprouve que la brûlure. A cette violence, elle ne saurait donner un nom. Qu'a-t-elle en effet de commun avec ce que les gens appellent l'amour, et les gestes qu'elle sait? Elle ne peut que continuer à diriger tout droit, sans trembler, le jet de la lampe sur la main blessée.

«Ouvre la porte, commande-t-il. Je m'en vas jeter les cendres. Pour qui que ce soit, nous n'avons pas mis les pieds ici aujourd'hui, comprends-tu? Pour personne, pas même pour ton père. Maintenant, je passe devant. Suis-moi.»

พวกเขาตัวดำและมีขนรุงรังเหมือนลิง เนื้อตัวอ้วนเร็วกว่าวัย ประสาทเสียเนื่องจากติดยา — ที่พวกเขาดื่มกันอย่างไม่บันยะบันยังตลอดทั้งปีในร้านที่เหม็นคูล้ง จนท้ายที่สุดมันทำให้เนื้อตัวของพวกเขาก็มีสีเดียวกับกาแฟที่ดื่มนั่นเอง

มุแซ็ตไม่เคยรู้ว่าการถูกเป็นอย่างไรเพราะเธอคิดตามประสาชื่อนั้นเป็นเรื่องบังอาจเกินไป และมันคงไม่ต่างจากทรัพย์สินต่างๆ ซึ่งสงวนไว้ให้เฉพาะคนรวยและผู้มีอำนาจ เธอรู้สึกแปลกใจมากเมื่อมีคนพูดว่าเธอถูกคุณครู ทั้ง ๆ ที่เธอคิดว่าเธอแค่ฝ่าฝืนกฎที่คุณครูวางไว้เท่านั้น บางครั้งคุณครูถึงกับหลุดปากว่า “เธอนี้เลวโดยสันดานจริง ๆ” ซึ่งเธอก็ไม่ได้โต้เถียงอะไรสำหรับเธอ มันไม่ได้ทำให้เธออับอายไปกว่าการใส่เสื้อผ้าที่เก่าๆขาด ๆ เป็นรู เพราะแต่ไหนแต่ไรมา มุแซ็ตชอบแต่งตัวเช่นนี้เพียงเพื่อให้เพื่อนนักเรียนและพวกเด็กผู้ชายเห็นว่าเธอนั้นมิได้แยแสต่อคำดูถูกและคำล้อเลียนเลย หลายต่อหลายครั้งในตอนเช้าวันอาทิตย์ เมื่อแม่ใช้ให้เธอไปซื้อเบคอนในหมู่บ้านมาไว้กินตลอดทั้งสัปดาห์ บ่อยครั้งเธอจะเดินย่ำไปบนรอยล้อรถยนต์เพื่อเข้าหมู่บ้านด้วยสภาพมอมแมม พอดีกับที่ผู้คนกำลังทยอยกันออกมาจากโบสถ์หลังเสร็จพิธีมิสซา... แล้วทันใดนั้นเอง...

เขาเป่าถ่านก้อนนั้นใหม่ แต่ทั้งมันลงไปบนพื้น สายตาของทั้งสองเผชิญประสานกัน เธออยากจะถ่ายทอดความรู้สึกรุ่มร้อนทรมานทรมายในใจของเธอนี้ให้เขาได้รับรู้เสียเหลือเกิน มันเหมือนกับความรู้สึกร้อน ๆ ที่เพดานปากเวลาดื่มเหล้าที่ยังบ่มไม่ได้ที่ เธอไม่รู้อะไรจะเรียกความรู้สึกแบบนี้ว่าอย่างไร ความรู้สึกนี้มีอะไรคล้ายกับสิ่งที่ผู้คนเรียกว่าความรักไหมหนอ แต่เธอทำได้ก็แค่ส่องไฟตรง ๆ ไปยังมือข้างที่บาดเจ็บของเขาต่อไป

“เปิดประตู” เขาสั่ง “ฉันจะโกยขี้เถ้าทิ้ง หากใครถามก็ตอบเขาไปว่าเราไม่ได้มาเหยียบที่นี้วันนี้ เข้าใจไหม อย่าเล่าให้ใครฟังแม้แต่พ่อของหนู เอาละ ฉันจะเดินหน้าหนูตามมาซี”

Le cuir de ses chaussures trop larges la fait horriblement souffrir, mais elle est trop occupée à ne pas perdre de vue son compagnon. La nuit, d'ailleurs, n'est pas très noire. Comme ils quittent sans cesse les chemins pour couper au plus court dans le taillis, Mouchette cherche vainement à s'orienter. Bientôt elle n'y songe plus. Elle est très surprise de se retrouver tout à coup sur la grand-route, juste devant l'estaminet de M. Duplouty. Les volets de la maisonnette sont clos, ne laissent filtrer aucune lumière. Il doit être très tard, sûrement.

M. Arsène entre dans la cour, frappe à une porte basse qui s'ouvre sans bruit. Il parle un moment, si vite qu'elle ne peut saisir aucun mot. Lorsqu'il revient vers elle, il a un singulier sourire, qui serre le cœur.

«Ecoute, dit-il, ce gars-là n'est pas ce que j'avais cru, n'importe. On s'arrangera sans lui, j'ai mon plan, tout soûl que je suis. Nous allons encore faire un bout de chemin. Si t'es rendue, je te porterai sur mes épaules.»

Il lui parle maintenant comme à une égale. Oh! non! elle n'est pas fatiguée, elle n'a pas peur, elle pourrait très bien marcher toute la nuit, qu'il ne se mette donc pas en peine!... Ce sont là des phrases qu'elle prononce au-dedans d'elle, une voix si douce! Mais elle ne réussit qu'à secouer la tête, d'un air bougon.

Ils s'arrêtent devant une autre cabane, que Mouchette connaît bien. On l'appelle le «Rendez-vous». Au printemps, les bûcherons y rangent leurs outils. Elle est vide. La porte cède au premier coup de pied.

«Une chance que j'y sois venu avant-hier, dit M. Arsène. Il y a du bois sec et de la bougie. On va faire flambée sur flambée. Au matin, je veux qu'il y ait ici dedans un tas de cendres, de quoi remplir une brouette, je dirai que j'y ai passé la journée, au sec.»

หนังรองเท้าคูใหญ่เกินขนาดกัดเท้าของเธอจนเจ็บระบม แต่มุแซตก็ไม่มีเวลาจะไปใส่ใจเพราะต้องคอยตามผู้นำไม่ให้คลาดสายตา อันที่จริง คีนี่ไม่ใช่คืนเดือนมืด แต่เนื่องจากทั้งคู่เดินออกนอกเส้นทางเพื่อลัดเลาะผ่านป่าไปให้เร็วที่สุด มุแซตจึงจำทิศทางไม่ได้เลย ในที่สุดเธอก็เลิกคิด และต้องรู้สึกแปลกใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อพบว่าจู่ๆ ตัวเองมายืนอยู่บนถนนใหญ่อีกครั้งหนึ่ง ตรงหน้าโรงเหล้าของคุณดูปลุยพอดี บานเกล็ดของร้านปิดสนิท ไม่มีแสงลอดออกมาให้เห็น แม้แต่น้อย คงดีมากแล้วแน่ๆ

คุณอาร์แซนเดินตัดเข้ามาในลานไปที่ร้านพร้อมกับหุบประตูปานเดี่ยว ๆ ซึ่งเปิดออกมาอย่างเงียบ ๆ เขาพูดคุยกอย่างเร็วเสียงจนเธอจับความไม่ได้รู้สึกพัก ตอนเขาเดินกลับมาหาเธอ เขายิ้มแปลก ๆ ซึ่งทำให้มุแซตรู้สึกสงสาร

“เนี่ยะ” เขาพูด “โอ้หมอนั่นมันไม่ใช่คนอย่างที่ฉันเคยคิดไว้เลย แต่ที่ข้างมัน เราก็คงจะต้องช่วยตัวเอง ฉันมีแผนนะ ถึงจะเมาอย่างนี้ก็เถอะ เราจะต้องเดินต่อกันอีกหน่อย ถ้าเธอไม่ไหวฉันจะแบกไปเอง”

ตอนนี้เขาพูดกับเธอเหมือนเป็นคนโต ๆ ด้วยกัน โอ๊ย! ไม่ต้องแบกหรอก! เธอไม่เห็น้อยและไม่กลัวอะไรด้วย จะให้เดินทั้งคืนก็ยังได้เลย เขาไม่ต้องลำบากขนาดนั้นหรอก! เธอรำพึงประโยคนี้ด้วยเสียงเบา ๆ ภายในใจ! ทำยที่สุดเธอก็ได้แต่ส่ายหน้าและพึมพำอยู่คนเดียว

ทั้งสองมาหยุดอยู่หน้ากระท่อมอีกหลังหนึ่งซึ่งมุแซตรู้จักดี ใคร ๆ เรียกมันว่า “จุดนัดพบ” ในฤดูใบไม้ผลิ บรรดาคนตัดฟันจะมาเก็บเครื่องมือเครื่องมือพวกเขามาไว้ที่นี่ ขณะนี้กระท่อมว่างเปล่า เพียงใช้เท้าถีบครั้งเดียว ประตูก็เปิดออกอย่างง่ายดาย

“โซคยังดีนะที่ว่าเมื่อวานขึ้นฉันทะมาที่นี่” คุณอาร์แซนพูดขึ้น “คุณี่สียังมีพินกับเทียนเหลืออยู่ด้วย เราจะผิงไฟกันตลอดทั้งคืน พอฟ้าสว่าง ฉันอยากให้มีซี่เก้ากองโตไว้ใส่ให้เต็มรถเข็น เพื่อให้อ้างได้ว่าฉันมาหลบฝนอยู่ในนี้ตลอดทั้งวันทั้งคืน”

Ils s'assoient de chaque côté de l'âtre et Mouchette tient les yeux fixés sur ses galoches. La réflexion lui est si peu familière qu'elle n'a aucune conscience de l'effort qu'elle fait pour comprendre. S'il lui arrive de s'échapper souvent d'elle-même, grâce au rêve, elle a perdu depuis longtemps le secret de ces routes mystérieuses par lesquelles on rentre en soi. Il lui semble seulement que tout le feu de sa vie, toute sa vie est maintenant concentrée au même point, au même point douloureux de sa petite poitrine, qu'elle y prend peu à peu la dureté, l'inflexible éclat du diamant. Oui, du diamant, d'une de ces pierres magiques dont Madame affirme qu'elles se rencontrent, enfermées là depuis des siècles, au cœur noir d'un bloc de charbon. Elle n'ose regarder M. Arsène. Mais ce qu'elle redoute le plus, c'est de l'entendre. Une parole de lui, dans ce silence, la briserait sûrement comme verre.

«Ecoute, petite, commence-t-il tout à coup, voilà que je t'en ai dit trop ou trop peu, faut que j'aïlle à présent jusqu'au bout. D'ailleurs, t'auras pas fait demain dix pas hors de ta maison que t'entendras raconter des contes. Je connais les gens. Ils ne feraient pas de mal à une mouche, mais ils ne peuvent pas voir une flaque de sang qu'ils n'y mettent aussitôt la langue. N'importe! Ça n'est pas une chose ordinaire de se fier à une fille, et surtout à une fille de ton âge — une gamine autant dire. Enfin, tâche de lever le nez, de me regarder en face, bien en face, comme un homme.»

Elle essaie, courageusement. Mais chaque fois qu'il rencontre celui de M. Arsène, son regard glisse malgré elle, s'échappe. Elle n'en est pas maîtresse : on dirait une goutte d'huile sur une toile cirée. Péniblement, elle arrive à l'arrêter sur l'échancrure de la chemise, juste à la place où la peau brune s'éclaircit, marquée d'un signe noir.

«C'est malheureux, fait-il en haussant les épaules. Si jeunes que vous soyez, vous autres femmes, vous ne pouvez pas vous passer de grimacer. Enfin, regarde-moi ou ne me regarde pas, fais à ta mode. N'empêche que tu aurais tort de croire que

ทั้งสองนั่งอยู่คนละฝั่งของเตาผิง มูแซ็ตกำลังจ้องมองรองเท้าเธออยู่ เธอไม่คุ้นเคยกับการคิดใคร่ครวญอะไรจนไม่รู้ตัวแม้แต่เธอน้อยว่าเธอกำลังพยายามที่จะเข้าใจ มีบางครั้งที่เธอฝันลอยออกไปไกล เธอก็ลืมไปนานแล้วว่าหวนกลับมาสู่โลกแห่งความเป็นจริงได้อย่างไร ขณะนี้เธอรู้สึกว้าวุ่นใจที่คิดทั้งหมดได้มารวมกันอยู่ ณ. กลางใจดวงน้อยอันซอกซำซึ่งมันค่อย ๆ เปล่งประกายเจิดจ้าของเพชร จริตติ คุณครูเคยสอนว่าเพชรเป็นหินวิเศษที่ก่อตัวขึ้นหลายศตวรรษตรงใจกลางอันมืดมิดของก้อนถ่านหิน มูแซ็ตไม่กล้ามองคุณอาร์แซน หากแต่สิ่งที่เธอพรันพรึงที่สุดกลับเป็นเสียงของเขา ในความเงียบเช่นนี้ คำพูดของเขาเพียงคำเดียวอาจทำให้หัวใจของเธอสลายลงได้เหมือนแก้ว

“นี่หนูน้อย” เขาโผล่ขึ้นมา “ฉันเคยเล่าเรื่องของฉันให้เธอฟังไปบ้างแล้ว คราวนี้ฉันจะเล่าให้เธอฟังให้หมด อีกอย่างวันพรุ่งนี้แค่เธอเดินออกจากบ้านไปไม่ถึงสิบก้าวก็จะได้ยินชาวบ้านจะโจษจันถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้น ฉันรู้จักคนพวกนี้ดี พวกมันเป็นคนใจพระ แต่ก็กระหายเลือดอยู่เหมือนกัน ช่างเถอะ! ถือว่าคบเด็กสร้างบ้านแล้วกัน วัยขนาดเธอนี้ละ — กำลังช่างพูดทีเดียว จ้าเธอละ พยายามเงยหน้าขึ้นมามองฉันสิ พยายามมองหน้าฉันตรง ๆ เหมือนผู้ชายคนหนึ่ง”

เธอรวบรวมความกล้ามองเขา แต่พอได้สบตาที่ไร เป็นต้องหลบตาเขา เธอบังคับสายตาของตัวเองไม่ได้ จึงได้แต่ทำตาลอกแล่กราวกับว่ามันเป็นหยดน้ำที่กลิ้งบนใบบัว เธอบังคับสายตาให้จดจ่ออยู่ที่คอเสื้อเชิ้ตของเขาอย่างยากเย็น ตรงจุดนี้ที่เธอสังเกตเห็นรอยตัดของผิวคล้ำแดดกับผิวขาวได้ร่มผ้า

“แยจ้จ” เขาพูดพลางยกไหล่ “พวกเด็กสาวอย่างเธอโตแล้วยังไม่เลิกทำหน้าบูดเบี้ยว เธอละ จะมองหรือไม่มองก็ตามใจนะ อย่าเข้าใจผิดคิดว่าฉันจะทำอะไรโดยไม่คิดหน้าคิดหลัง

j'agis sans réflexion. J'ai beau être fameusement soûl, je garde ma tête. Eh bien, veux-tu savoir pourquoi j'ai de l'estime pour toi ? Depuis que je t'ai vu rossée par ton père, le soir de la ducasse de Saint-Venant, tu te souviens ? Il te cinglait le derrière avec la baguette de son fusil, et t'arrêtais pas de tourner sur tes petits pieds pour lui faire face, il a fini par t'envoyer sa main dans la figure. Et tu as été tranquillement t'asseoir au coin de la fenêtre, en secouant ta robe, avec des yeux aussi secs que l'étaupe de mon briquet. Oh ! tu penses, j'ai reçu plus d'une raclée quand j'étais jeune, mais toi, vrai, tu m'as fait honte. On t'aurait prise pour...pour une... »

Il chercha longtemps le mot, ne le trouva pas, acheva la phrase en sifflotant. Son visage était soudain devenu de pierre.

« Je crois que j'ai tué un homme, dit-il. Ou il n'en vaut maintenant guère mieux, sûr ! »

Elle n'a pas bougé. Elle a poussé un plafond soupir, puis un autre. On croirait qu'elle bâille. Il pense qu'elle n'a pas entendu.

« C'est le garde Mathieu, fait-elle après un silence.

— Juste ! Pourquoi que tu le nommes ?

— Parce que je l'ai vu passer devant chez nous ce matin. Père a remarqué qu'il avait sa couverture de caoutchouc en bandoulière. « Mathieu va rester la nuit dehors, qu'il a dit, « faudra bien que le gars Arsène ouvre l'œil. »

— C'était une mauvaise parole. Il en court de pareilles depuis des semaines. Mathieu ne peut pas mettre son nez à la fenêtre qu'on ne dise : « Cette fois, Arsène ne s'en tirera pas, « Mathieu va l'avoir. » Eh bien, quoi, c'est moi qui l'ai eu. »

Il prononce les derniers mots avec un accent de regret. L'aveu qu'il vient de faire a détendu son visage dur, et le regard semble chercher dans le vide d'anciennes images, presque oubliées.

แม้ฉันจะเมาแต่ เตั้ยังมีสติดีอยู่ เอนี้ เธออยากรู้ไ้หมว่าทำไมฉันจึงรู้สึกท้งในตั้เธอ ก็ตั้งแต่ที่ฉันเห็นเธอถูกพ่อเสียในเย็นวันงานเทศกาลดูกัสน์ที่แข่งต้เวอนึ่งต้้นไ้ เธอจำได้ไ้ไหม เขาพาตหลังเธอด้วยก้านเหล็กทำควาสะอาตป็น แต่เธอก็ยังหันกลับมาจ้งหน้าเขา สุดทำยก็โดนเขาตบหน้าเข้าไ้ แล้วเธอก็หลบไปนั่งแกว่งกระโปรงเล่นเงียบ ๆ ตรงมุ่นหน้าต้งด้วยแวตาแข่งกระต้งพอ ๆ กับไฟแฟ็กเก่า ๆ ของฉันเลย เฮ้อ! เธอรู้ไ้หมว่าตอนที่ฉันเป็นเด็ก ฉันก็โดนตีมานักต่อนักแล้ว แต่เธอนะทำเอาฉันอายเลยนะ จริง ๆ เธอนะเหมือน... เหมือน...”

เขาคิดหาคำอยู่นาน แต่ก็นึกไม่ออก จึงฝิปากจบประโยคเสียอย่างนั้น ทันไ้ฉันสีหน้าของเขาก็กลับนิ่งลงราวกับหิน

ฉันคิดว่าไปฆ่าคนตายมา” เขาพูด “จริง ๆ แล้ว เขาไม่สมควรต้งตายเลย พับผ่า!”

เธอนั่งนิ่งพลางถอนหายใจเฮือกใหญ่ แล้วถอนหายใจซ้ำอีกเฮือกหนึ่ง เหมือนว่าเธอกำลังหา เขาเลยคิดว่าเธอไม่ได้ฟังเขาพูด

“คุณมาตียะ ต้ารวจประจำต่าบลคนนั้นไ้” เธอพูดหลังจากที่เงียบไปชั่วขณะ

— ถูกเ่งเลย! ทำไมเธอคิดว่าเป็นเขาหละ

— เพราะว่าเขาเห็นเขาเดินผ่านหน้าบ้านเมื่อเข้านี้เอง พ่อสังเกตว่าเขาสะพายผ้าห่มยางไปต้ง “มาตียะจะไปเข้าเวรกลางคืน” พ่อพูด “เจ้าอาร์แซนต้งระวังตั้แล้วหละ”

— ปากเสีย พ่อเธอพูดแบบนี้มาหลายสัปดาห์แล้ว เห็นมาตียะเผล่หน้าออกมาหน่อยเป็นไม่ได้ ต้งพูดอยู่เรื่อยว่า “คราวนี้อาร์แซนไม่รอดแล้ว มาตียะจะต้งจับมันได้แน่” แล้วเป็นไ้งละ เอาเข้าจริง ฉันต้งหากที่เล่นงานมันได้

เขานั่งประโยคสุดทำยด้วยน้ำเสียงแสดงความเสียใจ หลังจากที่ได้เผยควาลับนี้ออกมาสีหน้าเขาก็ดูผ่อนคลายลง เขามองเหม่อราวกับจะรำลึกภาพเก่า ๆ ควาหลังที่เกือบจะลืมนไปแล้ว

« Faut croire que ce sacré cyclone m'avait retourné les nerfs. Je le sentais venir. C'est comme si l'air devenait visqueux, il vous colle à la peau. Et lourd ! J'étais en train de déterrer un de mes pièges, tout près de l'enclos Camille, un beau piège à ressort que j'ai payé trente pistoles. Avec des fortes pluies, on ne sait jamais. Mon piège aurait pu être entraîné jusqu'à Saint-Vaast, d'autant que je ne l'enchaîne plus. »

« Qu'est-ce que tu fais donc là, gars Arsène? » qu'il me demande. «Ça te plairait de faire un tour de l'autre côté de la mare aux harengs? T'es reléguable.» « Il disait ça parce que j'avais, en me retournant, mis la main à la poche de mon pantalon. J'ai retourné ma poche. Il y avait dedans ma blague et ma pipe. » «Ecoutez,» que je lui dis, «je ne suis pas un idiot. A quoi que ça me servirait de vous faire du mal? Je devrais avoir votre peau, et ça n'est pas la Guyane que je risquerais, mais Deibler. Enfin, si ce bibelot vous plaît, vous pouvez le prendre.» Je voyais que, depuis un moment, il louchait dessus. «Bon!» qu'il me répond sans se faire trop prier. Je lui tourne le dos, il me rappelle. «Ne te crois pas quitte pour si peu. Arsène, mon gars. Voilà trop longtemps que tu nous empêches de dormir. T'es bien fier parce que t'as derrière toi les gros entrepreneurs de braconne d'Arras ou de Boulogne, des malins, des vrais gangsters. Mais il ne manque pas de débrouillards dans ton genre : un de perdu, pour eux , dix de retrouvés. Faudra que tu tombes tôt ou tard, à moins que tu ne files d'ici.

— Comptez pas là-dessus, «monsieur Mathieu», que je lui ai fait.»

«Je lui trouvais un drôle d'air. J'ai commencé à comprendre qu'il était soûl, lui aussi. Ça ne se voyait qu'à ses joues creuses, et à ses prunelles qui sautaient à petits coups lorsqu'il essayait de me fixer. Bref, ce n'était plus un domestique que j'avais devant moi, c'était un homme qui me cherchait. Un moment, lui et moi nous sommes restés face à face, sans cligner des paupières, je te dis. Dans ces moments-

“คงเป็นเพราะว่าไอ้พายุไซโคลนบ้านั้นที่ทำให้ฉันประสบภัยเสีย ฉันรู้สึกว่ามันกำลังพัดมา อากาศเลยขึ้นทำให้พวกเธอรู้สึกเหนียวตัวได้ แล้วก็อบอ้าวด้วย! ตอนนั้นฉันกำลังซุดเอากับดัก ที่ซ่อนอยู่ข้าง ๆ รั้วบ้านของกามิย์ขึ้นมา มันเป็นกับดักสปริงอย่างดี ฉันเชื่อมั่นมาในราคาสามสิบ เหรียญทองนะ แต่ก็ไม่ว่ามันจะทนทานขนาดไหนเวลาเจอพายุแรงๆ ยิ่งถ้าไม่ได้ผูกไว้ด้วยแล้ว มันคงจะถูกพายุพัดไปจนถึงหมู่บ้านแซงต์-วาสท์แน่” “นั่นเอ็งทำอะไรของเอ็งอยู่วะ ไอ้อาร์แซน” มาติเยอถามฉัน “เอ็งคงอยากเดินเล่นไปอีกฟากแถวบ่อปลาเฮอริงไปเที่ยวคุกกิ้งไนน์ไฮม์ ที่จริงเอ็งควรจะได้ไปนะ” ที่เขาพูดเช่นนั้นเพราะว่าตอนฉันหันกลับมาทางเขาโดยที่ฉันเอามือล้วง เข้าไปในกระเป๋ากางเกง ฉันเลยปลิ้นกระเป๋ากางเกงให้ดูข้างใน ซึ่งมีแต่ซองยาเส้นใบเล็กและ กล้องสับยา “ฟังนะ” ฉันพูดกับเขาอย่างนี้ “ผมไม่ใช่คนโงะนะ ทำร้ายคุณแล้วผมจะได้อะไร ถ้าผม ฆ่าคุณ ก็คงไม่ได้ไปคุกกิ้งไนน์ไฮม์หรอก แต่ต้องเป็นคุกกิ้งไนน์ไฮม์ต่างหาก เอาเถอะ ถ้าคุณอยาก ได้ของจิปจายพวกนี้ก็เอาไปเลย” ฉันเห็นเขามองตาเป็นมันอยู่ตั้งนานแล้ว “ก็ดี!” เขาตอบโดย ทันที พอฉันหันหลังให้เขา เขาก็พูดกับฉันว่า “เอ็งอย่าคิดนะว่าจะหายกันแค่นี้ ไอ้อาร์แซนเอ๊ย นานทีเดียวก่อนที่เอ็งทำให้พวกข้าไม่เป็นอันหลับอันนอนได้ เอ็งทะเล่ทนเพราะคิดว่ามีคนหนุนหลัง อย่างไอ้พวกเจ้าพ่อค้าสัตว์ป่าจากเมืองอาร์ราสและบูลอญเจ้าเล่ห์อันธพาลตัวดี แต่คนกะล่อน อย่างเอ็งมีถมไป หายไปสักคนเดี๋ยวก็น่าใหม่อีกเป็นสิบ ข้าว่าชะตาเอ็งต้องขาดสักวันแน่ ๆ เว้นแต่ว่าเอ็งจะไล่หัวไปจากที่นี่เสียก่อน” “ฝันไปเถอะ ไม่มีวันเสียละ คุณมาติเยอ” ฉันตอบเขา ไปอย่างนี้

“ฉันเห็นเขามีท่าทางแปลก ๆ เลยเริ่มรู้ว่าเขาก็เมาเหมือนกัน ดูได้จากใบหน้าที่อิดโรย สายตาสลัดขี้ตาตอนที่เขาพยายามจ้องดูหน้าฉัน พูดยาก ๆ ฉันบอกเธอได้ว่าคนที่อยู่เบื้องหน้าฉันไม่ใช่ สัตว์เลี้ยงอีกต่อไปแล้ว แต่เป็นคนที่กำลังตามล่าฉันอยู่ เขากับฉันยืนจ้องตากันไม่กระพริบอยู่พักใหญ่

là, j'aimerais autant foutre le camp, mais je suis comme lié par les jambes, les oreilles me bourdonnent, j'écoute monter ma colère. »

« Quand ça me démange entre les épaules, je sais qu'il faut que je fonce, ou mon cœur risquerait d'éclater, je tomberais faible. Remarque bien que la chose m'est arrivée plus d'une fois. Les bonnes gens appellent ça le haut-mal, l'épilepsie. Bref, j'avais déjà fait plus de dix pas, je me suis arrêté. L'autre rigolait, j'ai marché dessus. Heureusement, la pluie s'est mise à tomber, et dure! T'aurais dit du plomb fondu. On se trouvait dans le petit taillis de trois ans, guère plus à l'abri qu'en plaine. Le froid nous a saisi, malgré tout. On a donc marché d'accord vers un bouquet de vieux pins, pas loin de la cabane à Duponchel. Peut-être que l'eau nous avait dégrisés? Je crois pas. Des gars tels que nous, jusqu'à un certain point, c'est plus prudent, une fois soûls. Ce point dépassé, vogue la galère! »

« Seulement, ni lui ni moi ne voulions avoir l'air de céder. T'as déjà vu des chiens qui s'empoignent au milieu de la route. Passe un camion, ils filent pour aller régler leur affaire plus loin, ils s'en vont épaule contre épaule, se surveillent du coin de l'œil. Nous de même. Mais sous le couvert, au sec, l'idée m'est revenue de ce qui m'attendait, si je faisais la bête. Le vent venait tout roulant du côté de la mer, le sol tremblait sous nous. » « Ecoute, Arsène, » qu'il me dit en tordant sa bouche de travers, « puisque l'occasion se présente, tu ferais mieux de laisser Louisa tranquille, un bon conseil que je te donne. J'aime pas qu'on se mette en travers de moi, question de femmes » — « Vous faites un drôle de garde assermenté, que je lui répons. C'est il des manières de provoquer un homme, lorsqu'on a au bout de sa langue de quoi le faire » « envoyer au bagne ? »

« Nous nous sommes roulés à terre comme deux sauvages. La grosse veste de velours qu'il avait me gênait pour l'empoigner au cou. Il a fermé ses dents sur ma

ตอนนี้ฉันคิดอยากจะวิ่งหนีอยู่หลายที แต่รู้สึกก้าวขาไม่ออกเหมือนมีใครมาผูกขาเอาไว้ ในหูได้ยินเสียงหึ่ง ๆ รู้สึกว่าความโกรธพุ่งขึ้นมาเป็นริ้ว ๆ “

“เวลาที่ฉันรู้สึกคันตรงท้ายทอย ฉันรู้ว่าจะต้องวิ่งเตลิดออกไป ไม่อย่างนั้นคงต้องอกแตกตายและหมดสติไปเลย ฉันเคยเป็นอย่างนี้มาหลายครั้งแล้ว ผู้คนเรียกว่าเป็นอาการของโรคลมชักหรือลมบ้าหมู ฉันเดินไปได้ไม่เท่าไรก็ต้องหยุด ฝ่ายนั้นหัวเราะเยาะฉันที่ต้องเดินย่ำเท้าอยู่กับที่ โชคดีที่ฝนเริ่มตกลงมา แล้วก็ตกหนักเสียด้วย คงต้องบอกว่าเหมือนตะกั่วกำลังหลอมละลายทีเดียวละ เขาและฉันไปหลบฝนอยู่ใต้ต้นไม้เล็ก ๆ อายุราวสามปี แต่ก็ไม่ต่างจากยืนตากฝนกลางแจ้งสักเท่าไร เราสองคนรู้สึกหนาวจับใจ ในที่สุดเราก็พร้อมใจกันเข้าไปหลบฝนอยู่ใต้ตงสนแกไถ่กับกระท่อมที่ดูปungแซล บางทีน้ำฝนอาจจะช่วยให้เราสร้างเมฆได้บ้าง แต่ฉันคิดว่าไม่ได้หรอก ผู้ชายอย่างเราต้องรู้จักกินเหล้าให้พอดี ไม่งั้นถ้าเมาแล้ว ก็ต้องดูกันไปว่าจะเกิดอะไรขึ้น!”

“แต่เขากับฉันต่างก็ไม่มีที่ท่าว่าจะยอมแพ้กันเลย เธอเคยเห็นหมากัดกันอยู่กลางถนนไหม พอรถบรรทุกแล่นผ่านมา พวกมันก็พากันหลบไปกัดกันต่อที่ไกล ๆ วิ่งกวัดกันไปตาก็คอยชำเลืองมองท่าทีของฝ่ายตรงข้าม เราสองคนก็เช่นกัน แต่เมื่อได้อยู่ในที่แห้ง ๆ เช่นนี้ ฉันก็คิดขึ้นมาใหม่ว่าฉันจะต้องเจออะไรถ้าฉันทำอะไรบ้า ๆ ลงไป ลมพัดกรูมาจากฝั่งทะเล เราารู้สึกว่าแผ่นดินสะเทือน “ฟังนะอาร์เซน” เขาพูดพลางเบะปาก “ข้าจะบอกให้ว่าอย่าไปยุ่งกับลูยซ่าดีกว่า นี่ข้าเตือนดี ๆ นะ ข้าไม่ชอบให้ใครมาขวางข้าเรื่องผู้หญิง” “โอ้โฮ คุณนี่เป็นตำรวจภาษาอะไรกันนะ” ฉันตอบเขาไป “อย่างนี้มันทำดีทำต่อยกันชัด ๆ เพราะไม่ว่ายังไงก็ต้องหาเรื่องส่งผมเข้าคุกจนได้ไซ้ไหม”

“เราสองคนพัดกันจนล้มกลิ้งไปบนพื้นดินเหมือนหมาบ้า เลื้อยคลานกำมะหยี่ตัวใหญ่ที่มาติเยอสมทำให้บ๊อบคอเขาไม่ถนัด เขากัดมือฉัน โอ๊ย! ฉันแหกปากร้องลั่นขึ้นมา

main, happ! une sacrée gueulée. J'avais beau lui cogner la tête par terre, le sol est trop mou, il ne voulait pas lâcher. La pente nous a entraînés peu à peu, toujours luttant, et nous nous sommes retrouvés dans le fossé, avec de l'eau jusqu'au ventre. Nous voilà tous les deux bien sots, tu penses! On s'est sorti de là comme on a pu, j'ai tâté mon bidon plein d'eau-de-vie, le bouchon avait sauté! La crainte m'a pris de perdre la marchandise. Autant la mettre à l'abri dans mon ventre que je me suis dit... Seulement, un litre, dame! lorsqu'on a déjà son compte ! J'ai dû m'arrêter de biberonner à bout de souffle. Les yeux me sortaient de la tête, ils me faisaient l'effet de deux billes de verre. »

« Lui me regardait toujours drôlement, pâle comme une serviette, et claquant des mandibules. Il était plus trempé que moi, vu que j'étais tombé dessus. Je lui ai tendu le bidon, et pour un bon moment, nous sommes redevenus copains. C'était le fort du cyclone, et même à l'abri du bosquet de pins, on devait des fois se tenir par le bras, pour faire tête au vent. Bref, nous avons fini le litre, assis sur une grosse souche, avec la fameuse couverture pendue aux branches, qui pissait l'eau comme une gouttière. On ne s'en apercevait même pas. La gorge nous faisait mal de gueuler, le vent prenait chaque parole sur les lèvres, vlan ! tu aurais cru un coup de poing. Et voilà que Mathieu... »

Il s'arrêta brusquement, porta la main à sa gorge et resta ainsi quelques secondes , les traits figés dans une espèce de recherche stupide et sans espoir. Puis, son visage s'éclaira peu à peu, bien qu'il restât marqué d'une angoisse dont il avait sans doute perdu conscience. Car, après un silence qui parut à Mouchette interminable, il reprit tranquillement, de l'air d'un homme qui vient de vaincre une légère hésitation de la mémoire, et se résigne à ne recouvrer qu'une part des faits oubliés.

«Cela m'arrive, parfois. (Il passait convulsivement ses mains sur son visage, comme pour en écarter une mouche invisible.» Le docteur appelle cela des «absences»

ฉันจับหัวเขาไขกกับพื้น แต่ดินมันอ่อนไปหน่อย เขาก็ยังกัดมือฉันไม่ปล่อย เราไถลงไปในที่ละนิดตามเนินดิน ต่อยตีกันไปเรื่อยจนกระทั่งมารู้สึกตัวอีกทีก็ตกลงไปในร่องที่มีน้ำขังสูงถึงเอวแล้ว เราทั้งคู่ช่างน่าทุเรศสิ้นดี ลองนึกดูสิ! เราคลานออกมาจากร่องอย่างทุลักทุเล ฉันก็คลำหาขวดที่ใส่เหล้าไว้จนเต็ม แต่จุกไม้ก๊อกกระเด็นหายไปแล้ว! ฉันกลัวว่าเหล้าจะหกหมด รำพึงกับตัวเองว่าถ้ารู้อย่างนี้กระดกเหล้าลงท้องไปให้หมดดีกว่า...ปัญหาอยู่ที่ว่าเหล้ายังเหลืออีกลิตรนะ แอ่นี่ก็เมาแยะแล้ว! ฉันต้องหยุดดื่มเพราะหายใจไม่ออก รู้สึกปวดหัวตุบ ๆ จนลูกตาแทบจะกลืนเหมือนลูกแก้วถูกบีบ”

“มาติเยอมองหน้าฉันตลอดเวลาด้วยสีหน้าแปลกๆ หน้าเขาซีดราวกับกระดาษและปากคอสั้น เขาเปียกน้ำมากกว่าฉันเพราะว่าฉันเป็นคนหล่นลงไปทับเขา ฉันยื่นขวดเหล้าให้เขาและด้วยเรื่องนี้เองเราสองคนจึงกลับมาเป็นเพื่อนกันใหม่อยู่พักหนึ่ง เนื่องจากพายุไซโคลนพัดแรงมาก แม้เราจะหลบอยู่ใต้ตงสน แต่เราก็ต้องคล้องแขนยึดกันไว้ไม่ให้ปลิว ในที่สุดเราก็นั่งกินเหล้าที่เหลืออีกหนึ่งลิตรนั้นจนหมดอยู่บนขอนไม้ใหญ่โดยมีน้ำไหลลงมาจากฝ้ามืดเงาของมาติเยที่ซิงกับกิ่งไม้เอาไว้ มีน้ำไหลลงมาเป็นทางเหมือนท่อระบายน้ำ เราไม่ได้สังเกตด้วยซ้ำว่าเหล้าในขวดหมดแล้ว เอาแต่ตะโกนคุยกันแข่งกับเสียงลมพัดจนเจ็บคอ ผัว! เสียงเหมือนโดยต่อยเลยเธอ แล้วมาติเยก็...”

อาร์แซนหยุดพูดกะทันหัน เขามือไปจับที่คอคางไว้เช่นนั้นชั่วครู่ หน้าตาเหม่อลอย เอาแต่ครุ่นคิดค้นหาอะไรบางอย่างด้วยความสิ้นหวัง แต่หลังจากนั้น เขาเริ่มมีสีหน้าดีขึ้นทีละน้อย แม้จะยังเห็นร่องรอยของความกังวลที่เขาไม่รู้ตัว ที่เป็นเช่นนี้เพราะหลังจากที่เขานิ่งเงียบไปนานมาก ๆ ในความรู้สึกของมุแซ็ต เขาเริ่มมีท่าทางของคนที่จะทำอะไรได้บ้างและยอมรับว่าตนเองสามารถฟื้นความทรงจำได้เพียงบางส่วนเท่านั้น

“บางครั้งฉันก็เป็นอย่างนี้” (เขาเอามือมาปิดขึ้นลงที่ใบหน้าเหมือนกับจะโบกไล่แมลงวัน) หมอเรียกว่าเป็น “อาการของโรคความจำเสื่อม”

Il resta de nouveau silencieux, s'efforçant de sourire. Son regard avait une expression bizarre. Mouchette remarqua qu'une des prunelles était imperceptiblement déviée vers le haut.

«Ça te paraît drôle? dit-il. Que veux-tu? C'est probablement ce sacré genièvre qui me travaille? N'aie crainte! La chose me reviendra. Remarque que le gros de la chose m'est présent, ce sont les détails qui me manquent. Ou plutôt, ils sont tous là, mais pas moyen de les démêler. On croirait un écheveau de ficelle»

Accroupie sur ses talons, les bras écartés du corps, ses mains posées à terre, le buste incliné en avant, Mouchette ressemblait à un jeune chat à l'affût.

«Qu'est-ce que tu veux demander aux hommes soûls? On va, on vient, et il ne reste plus après dans la cervelle qu'une image ou deux, nettes comme des photographies. Bref, tel que je te vois, je me vois tenant le piège par le ressort, un ressort long d'un demi pied, vlan! Par deux fois sur son crâne. Un bibelot de douze livres, dame! Il a donc plongé en avant, et il s'est mis à tricoter des jambes, d'abord très vite, puis lentement, et à la fin il n'a plus bougé, le nez dans l'ornière, qu'est devenu rouge. Pour ce qui s'est passé auparavant, je l'ignore. Après?... Ben, après ma fille, je crois que je suis resté là, pas fier, debout, sans oser le retourner. Même si le coup ne lui avait point fendu le crâne, l'eau devait finir par l'étouffer. Mais quoi! un gars qui a son compte, tu peux bien t'en rapporter à moi, c'est facile à reconnaître. Il a gigoté des jambes, que je te dis, comme un lièvre tiré en tête. Alors...»

Il passa de nouveau la main sur son front.

«N'empêche que tout à l'heure, en entendant ces coups de fusil, j'ai pensé : il n'est pas mort, il tire pour appeler son copain. Par un temps pareil, qui diable pourrait bien s'amuser à tenir l'affût? Le gibier est tapi au sec. D'ailleurs, j'ai bien reconnu son

เขาเงยไปอีกครั้งพร้อมกับผืนยิ้ม สายตาเขาช่างดูประหลาด มูเซ็ตเห็นว่าลูกตาดำข้างหนึ่งของเขาเหลือกขึ้นไปข้างบนเล็กน้อยจนเกือบจะสังเกตไม่เห็น

“เธอคิดว่ามันน่าขำละสิ” เขาพูด “เธอจะให้ฉันทำยังไง ก็เพราะไอ้เหล่านี้นะ ยานี้กระมังที่ทำให้ฉันต้องเป็นแบบนี้ ไม่ต้องกลัวหรอก! เดียวก็ निकออกเองแหละ เห็นไหมว่าตอนนี้ฉันจำเรื่องใหญ่ได้ แต่ลืมรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปบ้าง หรือจริง ๆ แล้วมันก็อยู่ในหัวเหมือนกลุ่มด้ายที่พันกันยุ่งตุงงันนั่นแหละ แต่จนปัญญาที่จะแก้ปมออกมา”

มูเซ็ตนั่งยอง ๆ แยกแขนออกจากลำตัว วางมือบนพื้น แอนอกไปข้างหน้า คุณคล้ายกับแมวหนุ่มจ้องตะครุบเหยื่อ

“เธอจะมาเอาอะไรกับคนเมาละ เราทำโน่นทำนี่ แล้วในที่สุดในสมองจะเหลือภาพให้เห็นแค่ภาพสองภาพเท่านั้นที่ชัดเหมือนภาพถ่าย สรุปลก็คือฉันเห็นภาพเธอนั่นแหละ และฉันเห็นภาพตัวเองถือเครื่องดักสัตว์ตรงที่เป็นสปริงยาวครึ่งฟุต ผัวะ! ฉันฟาดกลางกบาลเขาสองทีถึงจะเลิกแต่ก็หนักสิบสองปอนด์เชียวนะ โคตรหนัก..! แล้วเจ้านั่นมันก็ถลาลงไปข้างหน้า ตอนแรก ขากระตุกอย่างรวดเร็วแล้วค่อยช้า ๆ ลงไปเรื่อย ๆ สุดท้ายก็แน่นิ่ง หน้าทิ่มลงไปในรอยล้อรถยนต์ซึ่งตอนนี้เห็นสีแดงฉาน ที่แล้วมาฉันไม่สนใจหรอก แต่หลังจากนั้น... เอ้อ จากนั้นนะเธอ เด็กน้อย ฉันยืนตกใจอยู่ตรงนั้น ไม่กล้าแม้แต่จะพลิกตัวเขา แม้ว่าเขาจะยังไม่ตายทันที แต่ก็ต้องสลัดน้ำตายอยู่ดี ไม่รอดหรอก! ไอ้หมอนั่นตายแหง ๆ เพื่อฉันเถอะดูง่ายจะตาย ขามันดันพรวด ๆ ออกอย่างนั้นเหมือนกระต่ายป่าโดนยิงหัว จากนั้นก็...”

เขายกมือแตะหน้าผากอีกครั้ง

“ว่าแต่ว่าเมื่อตะกี้ตอนที่ได้ยินเสียงปืน ฉันคิดไปว่าเขายังไม่ตาย เขาจึงยิงปืนเรียกเพื่อน แต่อากาศอย่างนี้ ใครหน้าไหนจะอยากออกมาล่าสัตว์ พวกสัตว์ป่าคงหนีหายเข้าที่ซ่อนกันหมด แล้วอีกอย่างฉันจำเสียงปืนของเขาได้

pétard : un gros douze anglais très court, chargé de poudre M qui foire toujours un peu quand le temps est humide...»

เป็นปืนพกแบบอังกฤษขนาดสั้นมาก บรรจุกะสุนมีขนาดสิบสองมิลลิเมตรและอัดดินปืนไซส์เอ็ม
ที่อากาศขึ้นทีไรเป็นต้องด้านนิดหน่อย...”

Il avait beau parler maintenant avec beaucoup de calme, la fille n'était pas dupe. Elle épiait ardemment ce visage pourtant connu, il lui semblait qu'elle le voyait pour la première fois. Ou mieux encore, que c'était là le premier visage humain qu'elle eût réellement regardé, absorbée dans une attention si forte et si tendre qu'elle était comme une effusion de sa propre vie. Elle ne songeait pas à le trouver beau. Il était seulement fait pour elle, il tenait aussi à l'aise dans son regard que le manche de son vieux couteau dans sa paume — ce couteau trouvé un soir sur la route, et qui était l'unique chose qu'elle possédât en ce monde, ne l'ayant montré à personne. Elle eût bien désiré poser la main sur ce visage, mais la couleur dorée, aussi chaude que celle du pain, la rendait assez heureuse.

Certes, ce n'est pas un beau visage. Ceux des acteurs de cinéma, qu'elle a vus parfois dans les journaux, appartiennent à des hommes trop différents d'elle, qu'elle ne connaîtra jamais, qui ne lui inspirent qu'un mépris mêlé d'envie. Au lieu que celui-ci est un visage fraternel, un visage complice. Il lui est devenu tout à coup en un éclair, aussi familier que le sien. Le plaisir qu'elle trouve à le contempler ne vient pas de lui, mais d'elle, du plus profond de son être, où il était caché, attendant de naître, ainsi que le grain de blé sous la neige. Et ce plaisir ne dépend ni du lieu, ni de l'heure, rien n'en

แม้ว่าในตอนนี้อาจารย์จะพูดด้วยท่าทีสงบขึ้น แต่เด็กหญิงก็รู้ว่าจะไม่รู้ถึงอุปายของเข เธอจับจ้องใบหน้าอันคุ้นเคยนี้ราวกับเพิ่งเคยเห็นเป็นครั้งแรก หรือจะเรียกได้ว่านี่คือใบหน้าของมนุษย์คนแรก ที่เธอตั้งใจมองด้วยความรู้สึกสนใจ และรักใคร่มากเสียเหลือเกินเพราะหนึ่งจะทะลักล้นออกมาจากชีวิตของเธอเอง เธอเลิกสนใจความหล่อของเขารู้แต่เพียงว่าเขาเกิดมาเพื่อเธอเท่านั้น ในสายตาเธอ เขาช่างดูเป็นตัวของตัวเองเหมือนด้ามมีดเก่า ๆ ในอุ้งมือเธอ — มีดที่เธอเก็บได้บนถนนในคืนวันหนึ่ง มันเป็นสมบัติชิ้นเดียวที่เธอมีอยู่ในโลกใบนี้และไม่เคยให้ใครดูมาก่อน เธออยากจะสัมผัสใบหน้านี้เสียเหลือเกิน ทว่าเพียงได้เห็นแค่ผิวสีแทนที่อบอุ่นเหมือนกับสีขนมปังของเขานี้ก็รู้สึกเป็นสุขแล้ว

จริงอยู่ หน้าตาเขาไม่หล่อเหมือนพระเอกหนังที่เธอเคยเห็นบ้างบางครั้งตามหน้าหนังสือพิมพ์ เขาเหล่านั้นล้วนแตกต่างจากเธอมากเหลือเกินและไม่มีวันที่เธอจะได้ทำความรู้จักกับพวกเขาด้วย เห็นแล้วก็ได้แต่เกลียดชังระคนอิจฉา หากแต่ใบหน้าของอาร์แซนกลับให้ความรู้สึกเหมือนเป็นพี่น้องที่เข้าอกเข้าใจกันดี ทันใดนั้น เธอก็รู้สึกขึ้นมาแวบหนึ่งว่าใบหน้านี้ช่างดูคุ้นตาเหมือนใบหน้าของเธอเอง ความสุขที่ได้จ้องมองอาร์แซน ไม่ใช่เป็นเพราะตัวอาร์แซน หากแต่เป็นตัวเธอเองที่ซ่อนความรู้สึกนี้ไว้ในก้นบึ้งของจิตใจซึ่งรอเวลาที่ จะออกเฝยเหมือนกับเมล็ดข้าวสาลีใต้หิมะ ความสุขนี้อยู่เหนือกาลเวลาและสถานที่

saurait altérer la puissante et suave essence. Un instant aboli, il renaîtrait de lui-même, selon un rythme aussi naturel, aussi régulier que celui du sommeil ou de l'appétit.

Mon Dieu, sans doute, il lui est arrivé de penser à l'amour, mais pour surmonter une révolte physique dont elle n'est jamais maîtresse, et qui d'ailleurs en secret lui fait honte, elle doit s'efforcer d'imaginer des êtres aussi différents que possible de ceux qui l'entourent, et son imagination se lasse vite. Tandis qu'à cette minute le visage qu'elle tient si précieusement tout entier dans son regard, avec une sollicitude farouche, la laisse aussi tranquille, aussi rassurée que l'image même du sien lorsqu'il lui arrive de le rencontrer dans l'unique glace de la maison. Oui — il était cela précisément — un double mystérieux de son propre visage, mais plus cher mille fois. Car certains jours, sans avoir besoin d'aucun miroir — lorsque, par exemple, les railleries de Madame, frappant au hasard, trouvent tout à coup le point douloureux, quand elle sent monter à ses joues la rougeur inexorable et ce frémissement du menton qui annonce et précède le sanglot — elle déteste sa figure, elle la méprise. Au lieu que le visage de M. Arsène ne lui sera jamais odieux ni ridicule.

Même ce rictus hagard de l'ivresse qu'elle hait tant sur la face de son père et qu'elle retrouve, hélas! sur celle de son ami, ne lui inspire qu'une espèce de compassion tendre, et un autre sentiment qu'elle ne connaît pas du tout — car les gosses lui font horreur — d'humilité protectrice, d'inaltérable patience, d'une patience plus forte que tous les dégoûts — l'instinct maternel frais éclos dans sa conscience, aussi fragile qu'une rose de mai.

«Monsieur Arsène, dit-elle, si vraiment le garde n'est pas mort, à quoi bon raconter que je vois ai vu devant l'estaminet? Faudrait bien trouver autre chose.»

Il est debout contre le mur, les mains croisées derrière son dos, et il la regarde de haut en bas, la tête penchée. D'énormes gouttes de sueur perlent à la racine

ไม่มีสิ่งใดจะมาทำลายน้ำเลี้ยงชีวิตอันหอมหวานและเปี่ยมพลังนี้ได้เลย เมื่อหมดไปก็จะกลับออกมาขึ้นมาใหม่ด้วยตัวของมันเองตามธรรมชาติ เป็นปกติเช่นเดียวกับความง่วงและความหิว

ตายแล้ว! เธอเคยคิดถึงความรักมาแล้วเป็นแน่ แต่เป็นเพียงความรักที่ใช้ข่มความโกรธเกรี้ยวซึ่งเธอไม่เคยควบคุมได้เลย และมันทำให้เธอระอาใจอยู่ลึก ๆ โดยเธอต้องพยายามคิดถึงคนดี ๆ ซึ่งต่างไปจากผู้คนรอบข้างเธอ แต่ก็ทำเช่นนั้นได้ไม่นาน ในขณะที่ใบหน้าอันแสนรักซึ่งเธอมองเต็มตาด้วยความอาทรตามประสาชื้ออยู่ในเวลานี้ทำให้เธอรู้สึกสงบและสบายใจราวกับว่าได้เห็นใบหน้าของตัวเองในกระจกบานเดียวในบ้าน ไซ้แล้วละ — ไม่ผิดไปจากนี้แน่ — ใบหน้านี้ช่างเหมือนเป็นใบหน้าของตัวเองของเธอเองอย่างน่าฉงน แต่มีค่าสูงกว่าพันเท่า เพราะมีบางวันโดยที่ไม่จำเป็นต้องส่องกระจก — ยกตัวอย่างเช่นตอนที่คุณครูพูดหยามปมด้อยเธอเข้าให้อย่างรุนแรง เธอจะรู้สึกโกรธเลือดขึ้นหน้าจนแดงก่ำและริมฝีปากสั่นระริกก่อนจะปล่อยโฮออกมา — เธอเกลียดและสมเพชใบหน้าตัวเอง แต่สำหรับใบหน้าของคุณอาร์แซนแล้วเธอไม่มีวันรู้สึกที่น่าชิงชังหรือน่าขบขันเลย

เฮ้อ! แม้เธอจะเกลียดชังใบหน้าเหยเกของพ่อเวลาเมาขนาดไหนก็ตาม อนิจจาเมื่อต้องมาเห็นเพื่อนชายทำหน้าที่ตาแบบเดียวกันนี้อีก มันกลับทำให้รู้สึกสงสารและเกิดความรู้สึกบางอย่างที่ไม่เคยรู้จักเลย — เพราะเธอเองก็เกลียดกลัวเด็ก ๆ — เป็นความรู้สึกอยากจะทะนุถนอมเขา อดทนเขาได้เสมอ มันเป็นความอดทนที่สามารถเอาชนะความเกลียดชังเด็กของเธอได้ — นั่นคือสัญชาตญาณของความเป็นแม่ที่กำลังผลิบานอยู่ในใจของเธอ บอบบางเหมือนกับดอกกุหลาบเดือนพฤษภาคมในฤดูใบไม้ผลิ

“คุณอาร์แซน” เธอพูด “ถ้าตำรวจคนนั้นไม่ตายจะมีประโยชน์อะไรกัน ที่จะบอกว่าฉันเห็นคุณที่หน้าโรงเหล้า ต้องหาทางอื่นแล้วหะ”

เขายืนฟังกำแพง มือสองข้างไขว้หลัง ก้มหน้ามามองเธอตั้งแต่หัวจดเท้า เหงื่อเม็ดโตไหลขึ้น

de ses cheveux, coulent une à une sur sa poitrine nue.

«Ben ,après? fait-il d'une voix pâteuse. S'il peut, sûr qu'il parlera. Il dira oui je dirai non, ça impressionne les journalistes. Moi ou un autre, manque pas dans le pays de gars capables de lui régler son compte, et si tu reçois un bon coup sur la nuque, t'as généralement pas le temps de te retourner.

— C'est que, voyez-vous, monsieur Arsène, au cas que je puisse vous rendre service, faudrait tâcher de vous rappeler ...

— Me rappeler... me rappeler... T'en veux trop savoir, fillette. J'ai la tête pis qu'un nid de bourdons.»

Les yeux gris s'enflamment de colère, puis s'éteignent presque aussitôt. Le temps d'un éclair, même Mouchette y croit distinguer une imploration vague, un appel douloureux.

«Qu'est – ce que tu attends que je te dise? Il était là, oui, le nez dans l'ornière, avec la pluie qui gicle partout, l'eau qui gargouille. Je l'ai vu aussi tricoter des jambes, c'est vrai.»

Les joues livides prennent une sinistre couleur grise, et sa prunelle droite disparaît presque sous la paupière. Mais ce qui effraie encore plus Mouchette, c'est la bouche légèrement tordue, ce rien d'écume au coin des lèvres, devenues aussi grises que les joues. Elle s'est levée en chancelant. M. Arsène ne semble pas la voir. Pour poser la main sur le bras qu'il a replié contre la poitrine dans un énigmatique geste de défense, elle doit faire un grand effort, qui la laisse toute tremblante, la langue si sèche, si râpeuse qu'elle a peine à articuler un mot.

«Je dirai... que ... j'étais cachée dans... le bois...que je vous ai vus... que le garde vous a... Ecoutez-moi, monsieur Arsène, je vous en supplie! Dois-je dire aussi qu'il était ivre? Vous pouvez vous fier à moi. Je les déteste, je leur tiendrai tête à tous. »

ออกมาตรงโคนผมไหลหย้อยทีละหยด ๆ ลงบนหน้าอกอันเปลือยเปล่าของเขา

“อืม แล้วไง” เขาพูดเสียงอ้อแอ้ “ถ้ามีโอกาส ให้อ้อมนั้นจะต้องพูดอยู่แล้ว มันจะบอกว่าฉันทำ ส่วนฉันก็จะบอกว่าไม่ได้ทำ เรื่องอย่างนี้นักหนังสือพิมพ์ชอบนัก ถึงฉันไม่ทำคนอื่นก็ทำ มีคนอื่นตั้งเยอะที่อยากคิดบัญชีกับมัน และถ้าเธอถูกตีตรงท้ายทอยเข้าให้อย่างจัง เธอคงจะไม่มีเวลาหันมาดูหรือทักว่าใครทำเธอ”

— คืออย่างนี้ค่ะ คุณอาร์แซน หนูอาจช่วยอะไรคุณได้บ้าง ลองนึกดูให้ดีสิคะ...

— นึก... นึก... นี่ชักจะอยากรู้อยากเห็นมากเกินไปซะแล้ว นั่งหนู ขำปวดหัวจะตายอยู่แล้ว ”

ดวงตาสีเทาของเขาถูกโผลงด้วยความโกรธแล้วหรือลงแทบจะในทันที แต่ในชั่วพริบตา นั้น หนูแซ็ตยังทันได้เห็นแววตาที่วิงวอนน้อย ๆ เป็นการร้องขออย่างน่าเวทนา

“เธออยากรู้อะไรอีกล่ะ มันอยู่ตรงนั้นจริง ๆ หน้าจอมอยู่ในรอยล้อรถยนต์ ฝนกระเซ็นไปทั่ว น้ำก็เจ็นอง ฉันเห็นขามันกระตุกด้วย จริง ๆ นะ”

ใบหน้าอาร์แซนซีดจนเขียวดูน่ากลัวและลูกตาดำข้างขวาก็เหลือกขึ้นไปเกือบหมดได้เปลือกตา แต่สิ่งที่ทำให้หนูแซ็ตต้องตกใจยิ่งไปกว่านั้นนั่นคือปากเขาเริ่มเปียก มีแต่ฟองน้ำลายอยู่ตรงมุมปากซึ่งเปลี่ยนเป็นสีเขียวเหมือนใบหน้า เธอลุกขึ้นแล้วเซ คุณอาร์แซนเหมือนจะไม่ทันได้สังเกต เพียงเพื่อจะเอามือไปแตะแขนข้างหนึ่งของเขาที่วางแนบอกเหมือนกำลังทำท่าป้องกันตัวอย่างน่าขงน หนูแซ็ตก็ต้องใช้ความพยายามอย่างยิ่งยวดจนถึงกับตัวสั่น ปากก็แห้งเป็นผงและรู้สึกขมในปากจนแทบพูดอะไรไม่ออก

“หนูจะบอก...ว่า... หนูหลบฝนอยู่ใน...ป่า ... หนูเห็นคุณสองคน... ตำรวจเค้า... ฟังหนูนะคะ คุณอาร์แซน ขอร้องเถอะนะ! หนูต้องบอกด้วยหรือเปล่าว่ตอนนั้นเขากำลังเมา คุณเชื่อใจหนูเถอะ หนูก็เกลียดตำรวจ หนูจะคอยขัดขวางพวกเขาทุกคนเลยไม่ให้ทำอะไรคุณได้”

Il se détache lentement du mur, avance vers le fond de la cabane, les jambes raides, de quelques pas incertains. Il a l'air d'un enfant qui vient de se jeter au bas du lit, encore lourd du rêve inachevé.

«Petite, bégaye – t-il, j'y vois plus guère, voilà ma nuque qui se prend, sûr que je vais avoir ma crise. T'impressionne pas. Aie soin seulement que je ne cogne pas ma tête au mur.»

Il est tombé tout d'une pièce, terriblement, comme un arbre. Elle a entendu sonner son menton sur la terre... Comment peut-on s'abattre ainsi sans se tuer? Puis elle a vu se creuser ses reins, il s'est retourné face au plafond, les yeux blancs, le nez pincé, plus blême que le reste de la figure. Et puis, voilà qu'il s'est raidi de nouveau, appuyé au sol de la nuque et des talons, avec un soupir étrange comme d'un soufflet crevé. La large poitrine, immobilisée dans le spasme, se dilate lentement, lentement, si fort que les côtes ont l'air de crever la peau. Il reste ainsi un moment, jusqu'à ce que de sa bouche tordue sorte un flot d'alcool, mêlé d'écume. Aussitôt ses traits s'apaisent, et, dans le calme retrouvé, gardent une telle expression de souffrance et d'étonnement qu'il ressemble à un enfant mort.

เขาค่อย ๆ ผละออกมาจากกำแพง เดินไปด้านในกระท่อม รู้สึกขาแข็งก้าวไม่ค่อยจะออก ทำทางเหมือนเด็กงัวเจียวเพิ่งตื่นนอนยังฝันค้างอยู่

“หนูเอ๊ย” เขาพูดตะกุกตะกัก “ตาฉันพร่าไปหมด รู้สึกหนักต้นคอจัง โรคเก่าคงจะกำเริบแน่ ๆ ไม่ต้องตกใจ ช่วยระวังอย่าให้ฉันหัวโขกกำแพงเท่านั้นก็พอแล้ว”

ทันใดนั้นเองเขาก็ล้มตึง ดูน่ากลัวเหมือนไม้ล้ม เธอได้ยินเสียงคางของเขาระแทกกับพื้น... ล้มฟาดพื้นขนาดนี้ แล้วจะรอดหรือไม่ เธอเห็นเขาโก่งหลังขึ้น แล้วพลิกตัวกลับมานอนหงาย ตาเหลือก จมูกโด่งนั้นชัดกว่าส่วนอื่นของใบหน้า แล้วเขาก็ตัวแข็งที่อู้งามอีกครั้ง ใช้ต้นคอกับสันเท้าดันตัวขึ้นมาอีกครั้งพร้อมกับเสียงถอนหายใจประหลาดเหมือนคนที่ใกล้จะหมดลม แผลอกกว้างที่นึ่งเพราะอาการชักกระตุก ก็เริ่มพองโตอย่างช้า ๆ แต่แรงมากจนดูเหมือนว่าชีโครงจะทะลุออกมานอกเนื้อ เขาเป็นเช่นนี้สักพักจนกระทั่งเหล่าไหลทะลักออกมาเป็นฟองจากปากอันบิดเบี้ยว ในไม่ช้าอาการของเขาก็ทุเลาลง และเขาก็สงบลงอีกครั้งหนึ่ง แต่ยังเห็นสีหน้าที่มีร่องรอยของความทรมานและความตระหนกหลงเหลืออยู่ ดูคล้ายกับเด็กที่หมดลมหายใจ

Mouchette s'est accroupie auprès de lui, à la hauteur de ses épaules. Que faire? Elle n'a jamais vu de cadavre ainsi étendu, à même la terre nue, un mort sans lit, sans suaire, sans buis bénit dans la soucoupe de faïence, et le marmotement des vieilles femmes, des veilleuses funèbres, aussi affairées autour d'un cadavre qu'auprès d'une mère en couches. D'ailleurs, elle ne se sent capable de rien, la fatalité de ces évènements incompréhensibles l'accable. Elle essaie vainement de les rassembler dans sa mémoire, ils s'y confondent en un désordre inextricable, capable d'engendrer l'épouvante si le sentiment qui l'attache ici n'était beaucoup plus fort que la peur. Elle a osé glisser une main entre la nuque du mort et le sol de terre battue.

Comme cette tête est légère! La moindre pression du doigt la fait tressaillir, l'incline à droite ou à gauche. Elle la presse le plus doucement qu'elle peut entre ses paumes, la soulève délicatement. Les paupières sont closes maintenant, la bouche esquisse une espèce de sourire. Elle l'essuie d'un coin de son tablier. Il lui semble qu'au-dedans d'elle sa vie sourit du même sourire. Elle ne souhaite rien. Si l'idée lui était venue alors de poser ses lèvres sur le front qu'elle effleure de ses mèches en désordre, elle eût fait. Mais elle n'y pense nullement. Son désir est comme la chaleur même de son corps vivant, répandu à travers ses veines, et ne se fixe en aucune image précise. Elle tient cette tête chérie ainsi qu'elle tiendrait n'importe quelle chose

มุฑฑิตนั่งกอดเข่าอยู่ใกล้ ๆ ในระดับไหล่ของคุณอาร์แซน จะทำอย่างไรกันดีล่ะ เธอไม่เคยเห็นศพที่นอนแผ่อยู่บนพื้นโล่ง ๆ เช่นนี้มาก่อน ไม่มีเตียงให้วางศพ ไม่มีทั้งผ้าห่อศพ และไม่มีใบตุนบุยส์ที่ปลุกเสกแล้วในจานรองถ้วยกระเบื้องเคลือบ ไม่มีแม้แต่เสียงกระซิบกระซาบของบรรดาลัปหรือหญิงชราที่สาละวนทำศพเหมือนกำลังประคองประหม่อมหญิงที่กำลังคลอเคลีย อีกทั้ง เธอก็ทำอะไรไม่ถูกเพราะตกตะลึงกับเคราะห์กรรมอันเลวร้ายนี้ที่เกิดขึ้นอย่างยากจะอธิบาย มุฑฑิตพยายามเรียบเรียงเหตุการณ์ แต่ก็เปล่าประโยชน์ มันสับสนปนเปไปหมดอยู่ในสมอง อารมณ์ที่เกิดขึ้นตอนนี้ไม่ได้รุนแรงยิ่งกว่าความกลัว เพราะว่าหากเธอกลัวไปมากกว่านี้อาจจะเกิดความรุนแรงขึ้นมาได้ เธอจึงตัดสินใจรวบรวมความกล้าเอามือซ้อนใต้ต้นคอเข้านำมาจากพื้นดินอันแข็งกระด้าง

หัวเขาเบาจังเลย! แค่นี้ฉันนึกเดียว หัวก็ผองขึ้นแล้วและเอนไปทางซ้ายที่ขวาที่ด้วย เธอใช้ฝ่ามือทั้งสองโอบศีรษะเขาอย่างนุ่มนวลที่สุดและประคองมันขึ้นมาอย่างทะนุถนอม ขณะนี้เปลือกตาเขาปิดสนิท ริมฝีปากเผยยิ้มน้อย ๆ มุฑฑิตก็เลยใช้ชายผ้ากันเปื้อนเช็ดปากให้เขา ดูเหมือนว่าหัวใจของเธอแบ่งบานด้วยรอยยิ้มเหมือนกันกับของเขาในขณะนี้ เธอไม่ปรารถนาสิ่งใดอีกแล้ว หากเธอคิดจะจูบลงบนหน้าผากที่มีปอยผมยุ่ง ๆ ของเธอระไล้ไปมา เธอคงจะได้ทำไปแล้ว แต่เธอกลับไม่คิดที่จะทำเลย ความปรารถนาของเธอนั้นเปรียบได้กับความร้อนในกายเธอ มันแผ่ซ่านไปในเส้นเลือดและไม่อาจกำหนดให้เห็นเป็นภาพได้อย่างชัดเจนแม้แต่น้อย เธอประคองศีรษะแสนรักนี้ราวกับว่ามันเป็นสิ่งล้ำค่า

précieuse, avec la seule crainte de la perdre ou de la briser. Elle n'ose même pas la poser sur ses genoux.

Et tout à coup elle chanta.

Cela se fit si naturellement qu'elle ne s'en aperçut pas d'abord. Elle croyait fredonner entre ses dents un air entendu bien des fois, car l'immense phonographe au grotesque pavillon écarlate, installé à la fenêtre de l'estaminet, le répète invariablement chaque dimanche. C'est un air de danse — de danse nègre, a-t-elle oui dire. Les paroles en sont incompréhensibles. Jusqu'alors, elle ne l'avait écouté qu'avec répugnance, mais il ne cessait de la hanter, au lieu que les airs favoris de Madame fuient à mesure sa mémoire. Parfois, en pleine nuit, lorsque l'ivrogne, en rentrant, poussant trop rudement la porte contre le mur, la tirait brusquement de ce noir sommeil qui, depuis qu'elle est femme, l'engloutit chaque soir, elle le fredonnait tout bas, avant de se rendormir, la tête enfouie sous les draps.

Aussi longtemps qu'elle se contentait de suivre par la pensée le rythme et la courbe de la bizarre mélodie, elle s'émerveillait d'y réussir, et cet émerveillement n'était pas sans angoisse. Il lui semblait qu'engagée sur une pente de neige, elle perdait presque aussitôt conscience de la vertigineuse descente. Mais lorsqu'elle s'enhardissait à fredonner, bouche close, le démon du chant qui s'emparait d'elle la laissait, le temps d'un éclair, tremblante, hébétée, dans une espèce de confusion inexplicable, ses petites mains froides gluantes de sueur, et le sang venant d'une poussée à sa tête, comme si elle se fût trouvée nue, tout à coup, devant une foule railleuse.

Et dans la maison silencieuse, indifférente aux ronflement de l'ivrogne, elle écoutait s'éteindre lentement, par degrés, ce chant imaginaire, et battre follement contre les côtes son coeur épouvanté.

ที่จะต้องคอยรักษาไว้ไม่ให้สูญหายหรือแตกหักลง เธอไม่กล้าแม้แต่จะวางมันลงบนตักของเธอด้วยซ้ำไป

ทันใดนั้นเธอก็ร้องเพลงขึ้นมา

มันเป็นไปเองโดยที่เธอไม่รู้สึกรู้สึในตัวในตอนแรก เธอคิดว่าตัวเองฮัมเพลงที่เคยได้ยินเป็นประจำทุกวันอาทิตย์ทางลำโพงสีแดงเข้มขนาดใหญ่ของหีบเพลงอันมหัศจรรย์ซึ่งตั้งอยู่ตรงหน้าต่างของโรงเหล้า มันเป็นการร้องเพลง — เพลงเดินรำของคนผิวดำตามที่เธอเคยได้ยินมา เธอไม่เข้าใจความหมายของเนื้อเพลง ถึงตอนนั้นเธอจะฟังมันด้วยความรังเกียจ แต่ทว่าทำนองเพลงนั้นก็ยังวนเวียนอยู่ในหัวของเธอตลอดเวลา ในขณะที่บรรดาเพลงโปรดของคุณครูค่อย ๆ เลือนหายไปจากความทรงจำของเธอทีละน้อย และบางครั้งเมื่อพ่อขี้เมากลับมาถึงบ้านในตอนดึก เขาจะผลักประตูเข้ามาชนกำแพงอย่างแรง ทำให้เธอต้องตกใจตื่นขณะหลับสนิทนับตั้งแต่ที่เธอเริ่มโตเป็นสาว เธอจะฮัมเพลงนี้ทุกคืนเบา ๆ ก่อนที่จะเอาหน้าซุกในผ้าปูที่นอนแล้วเคลิ้มหลับไปอีกครั้ง

ในห้วงคำนึงนั้น เธอปล่อยใจไปตามจังหวะและทำนองเพลงอันแปลกประหลาดอยู่พักใหญ่ และเป็นสุขอย่างเหลือล้นที่ร้องเพลงจบได้ แต่ความสุขที่วุ่นวายนี้เกิดขึ้นพร้อมกับความกระอักกระอ่วนใจ เหมือนว่าเธอขึ้นไปยืนอยู่บนเนินหิมะ แทบจะเป็นลมทันทีเมื่อเห็นทางลงที่น่าเวียนหัว ครั้นเธอรวบรวมความกล้าฮัมเพลงในลำคอ ประสบการณ์อันเลวร้ายจากการร้องเพลงทำให้เธอรู้สึกงูวาบ ตัวสั่น งุนงง และสับสนจนเกินบรรยาย มีोन้อย ๆ ของเธอเย็นและมีเหงื่อชุ่ม เลือดสูบฉีดไปเลี้ยงใบหน้าราวกับว่าจู่ ๆ เธอกำลังยืนเปลือยกายต่อหน้าฝูงชนผู้เย้ยหยัน

ในบ้านที่เงียบสงัด เธอไม่ได้ใส่ใจเสียงกรนของพ่อเลย เธอanonฟังเสียงเพลงที่ตั้งกองในหัวของเธอค่อย ๆ แผ่วลงทีละน้อย ๆ และฟังเสียงหัวใจที่หวาดผวาของเธอเต้นโครมครามราวกับจะทะลุออกมานอกอก

Sa surprise fut si grande d'avoir cette fois surmonté sa crainte qu'elle l'emporta d'abord sur tout autre sentiment. Elle écoutait jaillir cette voix pure, encore un peu tremblante, d'une extraordinaire fragilité. Aucune expérience préalable ne lui permettait de comprendre que cette voix mystérieuse était celle de sa misérable jeunesse soudain épanouie, une revanche d'humiliations si anciennes que sa conscience les acceptait telles quelles, y trouvait parfois son repos, une inavouable douceur.

Cette voix était son secret. Le seul qu'elle pût partager aujourd'hui avec le bizarre compagnon étendu à ses pieds, vivant ou mort, mort sans doute. Elle le lui avait donné comme elle se fût donnée elle-même, si l'enfant ne l'eût encore chez elle emporté de loin sur la femme. Et maintenant qu'elle avait livré ce trésor, elle ne le reconnaissait plus. Elle écoutait monter son chant avec une humble ferveur, il rafraîchissait son corps et son âme, elle eût voulu y tremper ses mains.

Cela dura longtemps — à ce qu'elle crut du moins. Une minute peut-être, qui lui parut longue comme tout un jour. Brusquement la voix magique se tut. Et baisant les yeux. Mouchette s'aperçut que ses mains étaient vides.

M. Arsène se tenait debout en face d'elle, le visage encore barbouillé de terre. Une de ses lèvres, meurtrie dans la chute, saignait.

«Ben quoi? dit-il. A c' t' 'heure, tu chantes?»

Il essaie de rire, mais ses yeux ont ce feu louche, cette insolite mobilité qu'on voit à ceux des bêtes traquées. Enfin, il passe une main sur son front, la retire pleine de sang et de boue.

«Faut donc croire que je l'ai eue, ma crise... C'est assez éprouvant pour les nerfs, mais pas grave. Mon père, lui aussi, tombait d'épilepsie. Du moins, je me le suis laissé dire, car je ne l'ai pas connu.»

ในครั้งนั้นเธอรู้สึกประหลาดใจมากเสียจนลืมความกลัวที่เธอรู้สึกได้ในตอนแรกก่อนความรู้สึกอื่น ๆ เธอได้ยินเสียงใสบริสุทธิ์ที่ยังคงสั่นอยู่ข้างเล็กน้อยและบอบบางอย่างน่าอัศจรรย์นี้ดังขึ้นมา ก่อนหน้านั้นไม่มีอะไรจะทำให้เธอเข้าใจได้เลยว่าเสียงลึกลับนี้คือเสียงของวัยรุ่นสาวที่น่าสงสารซึ่งกลับเบิกบาน และทำให้รู้สึกว่าความเจ็บแค้นจากการโดนดูถูกมาสงบและผ่อนคลายลงด้วยความรู้สึกสบายใจอย่างบอกไม่ถูก

เสียงนี้เป็นความลับของเธอ เป็นความลับเดียวที่เธอสามารถเปิดเผยกับเพื่อนชายผู้แปลกประหลาดคนนี้ซึ่งนอนแผ่อยู่แทบเท้าเธอ จะเป็นหรือตายก็ยังไม่รู้ แต่ดูเหมือนจะตายเสียมากกว่า เธอร้องเพลงให้เขาฟังเหมือนกับที่ร้องให้ตัวเองฟังราวกับว่าเธอยังเป็นเด็กอยู่ และตอนนี้เธอก็เปล่งเสียงสวรรค์นั้นออกมา เธอจำเสียงของตัวเองไม่ได้ มูแซ็ตฟังเสียงร้องของเธอกังวานขึ้นในใจด้วยความตื่นเต้น เธอรู้สึกสดชื่นไปทั้งกายใจและอยากจะจุ่มมือลงไปในน้ำเสียงนั้น

มูแซ็ตคิดว่าเธอร้องเพลงอยู่นาน — ประมาณหนึ่งนาทีกว่าจะได้ แต่มันนานราวกับเป็นวันสำหรับเธอ จู่ ๆ เสียงมหัศจรรย์นี้เงียบลง และเมื่อมูแซ็ตหุบตาลงก็พบว่าในมือของเธอนั้นว่างเปล่า

คุณอาร์แซนยืนอยู่ข้างหน้าเธอเอง หน้าตายังเป็นดินมอมแมมอยู่เลย ริมฝีปากข้างหนึ่งเป็นแผลแตก ตอนล้มฟาดและมีเลือดซึมออกมา

“ทำอะไรนะ” เขาพูด “มาร้องเพลงอะไรตอนนี้”

เขาพยายามหัวเราะ แต่ตาเขามีพิรุณ หลกหลิกเหมือนสัตว์จรจัด ในที่สุด เขาเอามือปิดหน้าผาก มีคราบเลือดและโคลนติดมาเต็มไปหมด

“นี่แหละ โรคลมบ้าหมูละ... พอเป็นขึ้นมาแล้ว ปวดหัวน่าดู แต่ไม่เป็นไรหรอก พ่อฉันก็เป็นโรคนี้เหมือนกัน จริง ๆ แล้วฉันก็ฟังเขาพูดกันมา เพราะฉันไม่เคยเห็นหน้าพ่อด้วยซ้ำ”

Il épie la fille entre ses cils mi-clos. Visiblement, il s'applique à rassembler des images incohérentes. La crainte de se trahir l'empêche de poser la question qui finit par venir malgré lui à ses lèvres, bien que formulée avec prudence.

«Ecoute, dit-il, faudrait pourtant filer d'ici, ma belle? V'là déjà le plein de la nuit.»

Tout en parlant, il remet son cuir trempé, décroche le fusil, jette sur son dos la besace, et fait un pas vers la porte, sans cesser d'observer sournoisement sa compagne.

«Allons, viens! Je vas te remettre chez toi en passant .Le père trouvera bien derrière les fagots un coup de genièvre pour nous deux.»

Elle ne se réjouit pas de le voir debout. La fatigue, le froid, l'alcool qui brûle encore son estomac vide, la maintiennent dans une sorte de demi-sommeil. Elle a d'abord pris docilement la main de son étrange ami. Voilà tant d'années qu'elle n'a tendu à personne cette petite main! Elle a mis dans ce geste naïf toute la ferveur dont son cœur est plein.

«Où allons-nous maintenant, monsieur Arsène?

— Où veux-tu qu'on aille, petite? A la maison, dame!

— Et votre... et le garde?... La police? monsieur Arsène!»

Elle a presque crié le dernier mot, car le regard de son compagnon n'est pas un regard ordinaire. Dieu! Tout son sang reflue vers sa poitrine, l'étouffe.

«La police ?»

Il recule lentement vers le fond de la cabane, tête basse.

«Attends donc un peu, dit-il. Patiente. Après mes sacrées crises, je perds le fil. Bouge pas, fillette. Ça me reviendra dans un moment.»

เขาหรีตามองเด็กหญิง พยายามปะติดปะต่อเรื่องราวทั้งหมดอย่างเห็นได้ชัด ความที่กลัวว่าจะมีพิรุณก็เลยอดใจไว้ไม่ถามมุขีต แต่แล้วก็อดหลุดปากออกมาไม่ได้แม้จะพยายามเรียบเรียงอย่างรอบคอบแล้วก็ตาม

“ฟังนะ” เขาพูด “ยังงั้นะเราก็ต้องรีบออกไปจากที่นี่ จริงไหม นี่ก็ตึกมากแล้ว”

ขณะที่พูด เขาก็สวมเสื้อหนังที่เปียกโชกอีกครั้ง ปลดปืนที่แขวนไว้ลงมาจากผนังห้อง เหยียงย่ำขึ้นมาพาดหลัง แล้วก้าวไปที่ประตู ตาก็คอยมองเพื่อนหญิงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ให้รู้ตัว

“ไปกันเถอะ ฉันจาวะไปส่งเธอที่บ้านระหว่างทาง พ่อเธคงจะหาเหล้ายินหลังกองปืนมาให้เราสองคนดื่มกันสักอีก”

เธอไม่ชอบใจเลยที่เห็นเขาลุกขึ้นยืน ความอ่อนเพลีย ความหนาว และกระเพาะที่ร้อนวาบเพราะเหล้าที่ดื่มเข้าไปทำให้เธอมีอาการสะลึมสะลือ ตอนแรกเธอจับมือเพื่อนชายที่มีท่าทางชอบกลผู้นี้อย่างว่าง่าย หลายปีทีเดียวที่เธอไม่เคยยื่นมือน้อย ๆ นี้ให้ใครได้สัมผัส! กิริยาท่าทางอันไร้เดียงสาของเธอนี้แสดงให้เห็นศรัทธาทั้งหมดที่เธอมีต่อเขาเปี่ยมล้นอยู่ในหัวใจ

“ทีนี้เราจะไปที่ไหนต่อ คุณอาร์แซน”

— เธอจะให้เราไปไหนได้ล่ะ หนูน้อย ก็กลับบ้านไงล่ะ โธ่เอ๊ย!

— แล้ว... เจ้าหน้าที่ล่ะ... ดำรวจคนนั้นล่ะ คุณอาร์แซน!

แววตาของเพื่อนชายที่ดูผิดแปลกไปทำให้เธอเกือบจะตะโกนคำสุดท้ายออกมาตายแล้ว! เลือดในกายเหมือนจะไหลย้อนกลับไปอัดแน่นอยู่ที่หน้าอกจนแทบหายใจไม่ออก

“ดำรวจนะรี”

เขาค่อย ๆ ถอยหลังกลับไปด้านในกระท่อม พลังกัมหนาลง

“คอยเดียว” เขาพูด “รอหน่อยนะ หลังอาการกำเริบหนัก ๆ ฉันจะมีแผนคิดอะไรไม่ออก เธออยู่ตรงนั้นแหละ เดียวก็รู้สึกดีขึ้นเอง”

Il jette les restes du fagot sur la cendre. Le bois est si sec qu'il l'allume avec son briquet. Accroupi devant l'âtre, il étend les mains vers la flamme. Elle s'agenouille près de lui.

«Voyons, monsieur Arsène, le garde que vous avez...

— Tais-toi ! fait-il. Tais ton bec! Nous avons eu des mots, lui et moi, sûr... Après... Ben, après, nous avons bu le coup ensemble.»

Elle se lève à demi, son visage est tout près du sien. Elle n'y prend pas garde.

«Monsieur Arsène, supplie-t-elle, rappelez-vous? Il est tombé. Voyons! la face dans l'ornière, qu'est devenue rouge? Vous l'avez tué, crie-t-elle, avec un affreux sanglot.

--- Possible! Avec quoi je l'aurais tué, d'abord? Avec mon fusil?

— Avec le piège, monsieur Arsène ; vous avez pris le piège par le ressort et... »

Il réfléchit un long moment, la tête entre ses mains.

«Le piège... Vrai que j'étais allé le déterrer, ma fine... En cela tu dis vrai, petite. Mais pour ce qui est de Mathieu... Sûr que nous avons bu un coup ensemble. Après... Après. Qu'est-ce qui peut savoir? Nous étions soûls, ma belle.»

Il s'est arrêté brusquement, comme frappé d'une pensée subite qu'il ne peut former tout entière, qui vient mourir au bord de son regard. Adossé contre la porte, il semble barrer le seuil de ses deux bras étendus. La fille, du moins, l'imagine. L'épouvante était déjà en elle. Il n'a fallu que ce geste pour qu'elle s'emparât brusquement de son pauvre corps exténué.

«Laissez- moi passer, monsieur Arsène, s'écrie -t-elle, d'une voix suppliante.

— Te laisser passer? Où que t'iras, de ce pas, en pleine nuit?

— Chez nous, monsieur Arsène, droit chez nous, je vous jure!»

เขาโยนพืนที่เหลือลงไปในกองขี้เถ้า พืนแห้งมากเสียจนใช้ไฟแช็คจุดได้ เขานั่งยอง ๆ หน้าเตาผิง และยื่นมือสองข้างไปอังไฟ เธอนั่งคุกเข่าอยู่ใกล้เขา

“เออ คุณอาร์แซนคะ ตำรวจคนนั้นที่คุณได้...”

— “เจียบเถอะนะ!” เขาดุเธอ “หุบปากไปเลย! ที่แน่ ๆ เขากับฉันเถียงกัน จากนั้น... อืม จากนั้น...ก็กินเหล้ากันต่อ”

เธอชันเข่าขึ้น ใบหน้าของเธอแทบจะแนบกับใบหน้าเขาอยู่แล้ว แต่เธอก็ไม่ได้ระวังอะไร

“คุณอาร์แซน” เธอร้องถาม “คุณนี่ออกหรือเปล่า ตอนเขาล้มฟาดลงไป นึกดูสิหน้าเขาที่จมอยู่ในหลุมล้อรถยนต์ เลือดออกเต็มเลยใช่ไหม คุณฆ่าเขา” เธอกรีดร้องขึ้นมาพลางสะอื้นไห้

— “อาจเป็นไปได้ที่ฉันฆ่าเขา! แล้วฉันฆ่าเขายังไงล่ะ เอาปืนยิงรี”

— “เครื่องดักสัตว์ไง คุณอาร์แซน คุณจับตรงที่เป็นสปริง แล้วก็....”

เขาเอามือกุมหัวนั่งคิดอยู่พักใหญ่

“เครื่องดักสัตว์... เออ จริงสิ ฉันไปซดมันขึ้นมาคนสวย... เรื่องนั้นเธอพูดก็ถูกนะ หนูน้อย แต่เรื่องของมาติเยอนี่สิ... แต่ที่แน่ ๆ เรากินเหล้าด้วยกัน จากนั้น... จากนั้นใครจะไปรู้ได้ เราก็เมาทั้งคู่คนสวย”

จู่ ๆ เขานิ่งเจียบไปเหมือนเขาถูกคิดขึ้นมาได้ว่าเขาอาจคิดไม่ได้ตลอดพอเห็นสายตามูเซ็ตเข้าคำพูดมันก็หายไปหมดเสียก่อน เขายืนฟังประตู่ ดูเหมือนว่ากางแขนสองข้างกันประตู่ไว้ อย่างน้อย เธอคิดว่าเขากันประตู่เอาไว้ เธอจึงรู้สึกกลัวขึ้นมาสุดขีด ความกลัวก็จู่โจมร่างกายที่อ่อนล้าของเธอขึ้นมาในทันที

“ปล่อยหนูออกไปเถอะนะ คุณอาร์แซน” เธอวิงวอน

— ปล่อยเธอไปนะเหวอ เหนื่อยขนาดนี้ ดึกดื่นอย่างนี้จะไปไหนได้

— กลับไปบ้านเราไง คุณอาร์แซน ตรงไปบ้านเรากันเลย กลับได้แน่นอน!

Il l'observe sans colère, mais avec une attention tranquille, sûre d'elle-même, comme il examine à la lisière du bois, parmi les feuilles mortes, une trace connue de lui seul. « Je sens le gibier, » a-t-il coutume de dire. Ni colère, ni pitié, dans son regard pensif.

« Je me souviendrai de tout, monsieur Arsène, n'ayez crainte ! Et demain aussi vous vous souviendrez de tout, c'est la boisson maintenant qui vous empêche, il faut dormir. S'ils m'interrogent avant que je vous aie revue, je raconterai que...

— Minute ! s'écrie-t-il. De quoi que tu vas te mêler là ? Si tu touches un mot de cette histoire à qui que ce soit, je te tords le cou, parole d'honneur ! »

Sa voix paraît soudain terrible à Mouchette, parce qu'elle est maintenant basse et rauque. Mais pour rien au monde, elle ne quitterait la place. Fuir n'est plus possible ; elle a moins peur des coups.

« Monsieur Arsène, commence-t-elle, j'aimerais mieux me tuer que de vous nuire. »

Elle n'a pas besoin d'achever. Son mince visage exprime une résolution si merveilleuse que l'ivrogne la considère avec surprise. Dans le silence qui suit, elle croit entendre bondir son cœur dans sa poitrine.

« Ecoute, dit-il enfin avec la gravité de l'ivresse — et sa voix se fait encore plus basse — pourquoi as-tu si grand-peur de me nuire, petite ? »

Elle essaie de répondre, mais c'est tout juste si elle peut avaler sa salive.

« Pour une fille de ton âge, tu ne manques pas d'esprit. Tu serais bien capable d'en remonter à de plus vieilles. »

Les braises du foyer noircissent une à une. Il ne reste plus qu'une lueur étrangement douce qui semble venir de partout à la fois. La grande ombre de M. Arsène

เขาไม่ได้มองเธอด้วยความโกรธ แต่กลับมองด้วยความสุขุมและมั่นใจเหมือนกับกำลังเพ่งมองร่องรอยที่เขารู้จักดีเพียงคนเดียวบนใบไม้แห้งในชายป่า “ฉันได้กลิ่นเหยื่อ” เขามักพูดเช่นนั้น สายตาที่กำลังฉายแววครุ่นคิดของเขาไม่มีทั้งความโกรธและความสงสัยอยู่อะเลย

“หนูจะจดจำทุกอย่างไว้ คุณอาร์แซน อย่ากลัวไปเลย! พรุ่งนี้คุณก็จะจำเรื่องทั้งหมดได้เหมือนกัน เป็นเพราะเหล่านี้อย่างยากที่ทำให้คุณจำอะไรไม่ได้ คุณต้องนอนพักนะ ก่อนที่หนูจะเจอคุณอีก ถ้ามีใครมาถามหนู หนูจะเล่าให้เขาฟังว่า...

— “เดี๋ยวก่อน!” เขาพูด “แกมาอยู่อะไรด้วย ถ้าแกเอาเรื่องนี้ไปพูดให้ใครฟังแม้แต่คำเดียว ฉันจะหักคอแก สาบานได้!”

มูแซ็ทรู้สึกว่เสียงเขาฟังดูน่ากลัวขึ้นในฉับพลัน เพราะเสียงที่เขาพูดตอนนี้ทั้งทุ้มและแหบ ไม่มีอะไรจะทำให้เธอไปจากที่นี่ได้ เรื่องวิ่งหนีคงเป็นไปไม่ได้อยู่แล้ว เธอไม่กลัวว่าเขาจะทำร้ายเธอสักเท่าไร

“คุณอาร์แซน” เธอเริ่มวิงวอน “หนูยอมตายดีกว่าจะทำให้คุณเดือดร้อน”

เธอไม่ต้องพูดให้จบก็ได้เพราะใบหน้าเรียวบางของเธอฉายแววเด็ดเดี่ยวอย่างน่าอัศจรรย์จนชายขี้อี้เหล้าต้องมองหน้าเธอด้วยความประหลาดใจ ในความเงียบนั้น เธอเชื่อว่ายินเสียงหัวใจตัวเองเต้นโครมครามอยู่ในอก

“นี่” ในที่สุดเขาก็พูดขึ้นมาด้วยท่าทางของคนที่ไม่เอา — เสียงของเขาทุ้มมากขึ้นกว่าเดิมอีก “ทำไมเธอถึงกลัวว่าจะทำให้ฉันเดือดร้อนนักล่ะ หนูน้อย”

เธอพยายามตอบแต่ทำได้แค่กลืนน้ำลาย

“เด็กผู้หญิงอายุแค่นี้ นับว่าเก่งแล้ว ไม่นานคงสู้ผู้ใหญ่ได้สบาย”

ถ่านในเตาผิงเริ่มมอดลงทีละก้อน ๆ มีเพียงแสงสลัวดูนวลตาอย่างประหลาดเหมือนจะส่องมาจากทุกแห่งพร้อมกัน เงาสะท้อนของคุณอาร์แซนดูแทบจะกลืนไปกับกำแพง

se distingue à peine sur le mur. Il n'est plus lui-même qu'une ombre, mais on voit encore briller son sourire, le sourire de ses dents blanches.

«J'ai toujours eu de l'estime pour toi, commence-t-il, en faisant claquer sa langue.»

Cette fois Mouchette ne s'y trompe pas. Elle a reconnu l'accent de cette bouche invisible, la voix comme suspendue dans la nuit, et si terriblement proche. Drôle de voix! Elle a eu ce tremblement, cette sorte de frémissement velouté, avec on ne sait quoi, tout à coup, de grimaçant, une note fausse et fêlée. Les mots les plus simples, les plus inoffensifs, ne s'y reconnaîtraient plus, ressembleraient à ces masques de carton entrevus dans les foires.

Ainsi parlent les garçons, à travers la fumée des pipes, la buée des bistouilles, un soir de ducasse, lorsque Mme Aufray l'embauche pour laver les tasses. Bien des filles, avant l'âge de l'amour, n'y prêtent guère attention, l'écoutent sans crainte ni dégoût. Et plus tard, crainte ou dégoût, elles l'étoufferont dans ces grands éclats de rire nasillards qui leur mettent le feu aux joues... Il en est de cette voix comme des odeurs de la misère. A de rares moments, elles incommodent ou humilient. Mais pourvu qu'on les accepte sans révolte, elles deviennent l'un des éléments familiers de la vie quotidienne, ne se distinguent plus de la tiédeur et de la sécurité du pauvre nid.

Le silence est retombé entre eux, un silence aussi louche que le reflet de l'âtre. Quelle force cloue Mouchette au sol? Elle ne songe pas à fuir, bien qu'elle ne soit plus qu'attente angoissée, terreur. Attente et terreur physiques, charnelles, car à cette minute fatale qui va décider de son destin, alors que s'étend déjà sur sa tête orgueilleuse le voile funèbre, elle est bien incapable de la moindre prévision consciente. Mais l'homme qui est là devant elle, dont elle sent déjà le souffle sur sa nuque, est le seul devant lequel — fût-ce pour sauver sa vie — elle ne voudrait pas fuir.

แม้ว่าร่างของเขาจะเห็นเป็นเงาทะมึนไปแล้ว แต่ก็ยังมองเห็นรอยยิ้มพื้นๆ เป็นประกายของเขาได้

“ฉันรู้สึกทั้งในตัวเธอเสมอ” เขาพูดต่อพลางเคาะลิ้นเล่น

ครั้งนี้หมูแฉิตจำไม่ผิด เธอจำคำเนียงพูดของคนที่อยู่ในเงามืดจากปากที่มองไม่เห็น เสียงนี้เหมือนลอยอยู่ในความมืด แต่ก็รู้สึกว่ายู่ใกล้ตัวเสียจนน่าตกใจ เสียงนี้ประหลาดจริง! มันสั้นกระเส้า แล้วจู่ ๆ ก็กลับแปร่ง ๆ ห้วน ๆ ไม่ค่อยจริงใจเท่าไหร่นัก ล้ำไใส่หน้ากากที่เห็นกันอยู่เป็นประจำตามสวนสนุก คำพูดที่แสนจะเรียบง่ายและแสนจะน่าฟังกลับหายไปจากคำพูดของเขา

ในเย็นวันหนึ่งระหว่างงานเทศกาลดูก็สตอนที่หมูแฉิตไปรับจ้างล้างแก้วกาแฟที่ร้านของมาตามโอเฟรย์ เธอเคยได้ยินพวกเด็กหนุ่มพูดจาทำนองนี้เหมือนกันพลางสูบไปป์กันควันโขมง คละเคล้าไปกับกลิ่นไอกาแฟผสมเหล้า เด็กผู้หญิงหลายคนที่ยังไม่โตเป็นสาวจะไม่ใส่ใจกับคำพูดแบบนี้และฟังโดยไม่รู้สึกกลัวหรือรังเกียจอะไรทั้งสิ้น แต่ภายหลังไม่ว่าจะรู้สึกกลัวหรือรังเกียจ พวกเธอก็จะเสหัวเราะเสียงแหลมขึ้นจุกดังลั่นจนหน้าแดงเพื่อกลบเกลื่อนคำพูดล้อเลียนของผู้ชาย... คำพูดแบบนี้มีอยู่ทั่วไปเหมือนกลิ่นอายของความทุกข์ยาก นาน ๆ ครั้งมันอาจรบกวนจิตใจ หรือทำให้รู้สึกต่ำต้อย แต่หากเรายอมรับมันโดยดูซึ้ง มันจะกลายมาเป็นสิ่งที่เราค้นเคยในชีวิตประจำวันอย่างหนึ่งไม่ต่างจากความอบอุ่นและความปลอดภัยในกระท่อมน้อยอันหอมชอนนี้

แล้วทั้งคู่ต่างก็เจียบกันไปอีกครั้งหนึ่ง ความเจียบนี้ช่างน่าเคลือบแคลงเหมือนกับแสงสะท้อนจากเตาผิง พลังอำนาจใดหนอที่มาตรึงหมูแฉิตเอาไว้เช่นนี้ เธอไม่คิดจะหนีทั้ง ๆ ที่รู้ดีว่าการอยู่อย่างนี้ก็มีแต่จะหวาดหวั่นและกระวนกระวายใจเท่านั้น มันเป็นความรู้สึกกล้า ๆ กลัว ๆ กับการสัมผัสอันวาบวาม เพราะในนาทีวิกฤติที่จะชี้ชะตาชีวิตของเธอนี้ เธอกลับคาดเดาไม่ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น รู้สึกแต่เพียงว่าเงาแห่งความโหดร้ายได้แผ่ปกคลุมไปทั่วใบหน้าที่ยิ่งตระหนงของเธอแล้ว ทว่าชายคนที่ยืนอยู่ตรงหน้าของเธอผู้นี้คนที่รู้สึกได้ว่าเขากำลังหายใจรดต้นคอเธออยู่ เป็นชายคนเดียวจริง ๆ ที่เธอไม่อยากจะหนีเขาไป — แม้ว่าจะเป็นการรักษาชีวิตของตัวเองไว้ — เธอก็ไม่อยากจะคิดหนี

Elle lui échappe cependant d'un premier bond si brusque qu'il chancelle, se raccroche gauchement au mur. Peut-être eût-il suffi à ce moment d'une parole pour en imposer à l'ivrogne, mais pas une syllabe ne sortirait de la gorge contractée. Les dents de la fille sont si serrées qu'elle en entend le grincement. Il jette sur elle, au hasard, ses mains violentes auxquelles le paroxysme du désir prête une force effrayante, une diabolique sûreté. Elles ne peuvent pourtant maîtriser les reins ployés en arc, elles les briseraient plutôt. Il la repousse brutalement contre le mur. Le choc la plie en deux, lui arrache un bref gémissement. Ce fut d'ailleurs le seul qui s'échappa de ses lèvres. Les dernières braises croulaient dans la cendre. Il n'y eut plus rien de vivant au fond de l'ombre que le souffle précipité du bel Arsène.

อย่างไรก็ตาม เธอกระโดดหลบทันจนทำให้เขาเซไป และต้องไปเอื้อมมือไปเกาะ
กำแพงเอาไว้อย่างเก้ ๆ กัง ๆ บางทีคำพูดแค่คำเดียวในตอนนั้นก็อาจจะให้สติชายขึ้นมาได้ แต่เธอ
คอยหยิบต้นจนพูดอะไรไม่ออกแม้แต่พยางค์เดียว ได้แต่กัดฟันแน่นจนได้ยินเสียงฟันกระทบกัน
ดังกึก ๆ เขาเหวี่ยงมือที่มีพลังมหาศาลเพราะมีไฟปรารถนาไปโดนตัวเธอเข้า พอไม่สามารถคว้า
ร่างที่ค้ำของมูแซ็ตได้ เขาเลยคิดว่าจะบีบให้เหล็กคามือ เขามลักเธอกระแทกกำแพงอย่างแรง
แรงกระแทกทำให้เธอถึงกับตัวงอจนต้องร้องครางออกมาเบา ๆ และนั่นก็เป็นเพียงเสียงเดียวที่
หลุดออกมาจากริมฝีปากของเธอ ถ่านที่เหลืออยู่มอดลงจนกลายเป็นเถ้า ในเงามืดไม่มีสิ่งมีชีวิต
อื่นใดเลยนอกจากเสียงจากลมหายใจดังติดกันถี่ ๆ ของอาร์แซนผู้หล่อเหลาเท่านั้น

Elle s'est roulée en boule dans une touffe de genêts où elle ne tiens guère plus de place qu'un lièvre. Le sable, raviné par la pluie, se creuse sous son poids, en sorte qu'elle y disparaît presque tout entière. La fraîcheur qui monte du sol lui semble douce. Retenant son haleine, elle sonde les ténèbres, avec un extraordinaire sang froid.

La cabane n'est pas loin et, parfois même, elle croit distinguer sa masse, de l'autre côté du creux rempli d'eau, entre les arbres clairsemés. M. Arsène est-il encore là-bas? Nul signe n'y révèle maintenant sa présence. Il ne l'a poursuivie que quelques pas, et sans doute s'est-il heurté à l'une des souches taillées en biseau, car il a poussé un furieux juron. Puis elle a entendu longtemps son pas furtif. Un moment même, il a dû passer tout près, derrière elle. Mais elle n'a pas tourné la tête, son cœur n'a pas battu plus vite.

Enfin, après un long silence, il s'est mis à l'appeler, d'une voix d'abord humble, presque honteuse, et soudain pleine de colère. Le pis est qu'elle ignore s'il n'est pas toujours à la même place — à la place qu'elle devine, d'où la vue commande les deux sentiers. Par bonheur, la nuit est noire, et d'ailleurs elle attendra le temps qu'il faudra, rien ne presse...

La douleur l'occupe, une douleur qui retentit dans ses os, semble plonger à la racine de la vie. Dans le village, elle passe volontiers pour une «dure». Mais cette

เธอลืมตัวไปมาในทีขนาดกระต่ายป่าอยู่ใต้ต้นบรูม ทรายที่ถูกฝนชะยุบตัวลงไปตามร่องที่หนักจนแทบจมหายไปทั้งตัว ไอ่เย็นจากพื้นดินดูนุ่มนวล เธอลืมใจทนอย่างที่สุดให้ผ่านพ้นคืนนี้ไปให้ได้

กระท่อมอยู่ไม่ไกลและบางครั้งมูเซ่ตมมองเห็นเงาของกระท่อมทอดอยู่อีกฟากของบึงน้ำที่มีต้นไม้อื่นอยู่กระจัดกระจาย คุณอาร์แซนยังอยู่ตรงนั้นไหมนะ มองไปก็ไม่มีใครร้องอะไรของเขาเลยในขณะนี้ ก่อนหน้านั้น เขาเดินตามเธอมาเพียงแค่มกี้ก้าว และคงสะดุดตอไม้ที่ตัดไว้เฉียง ๆ เป็นแน่เพราะเขาสบถออกมาอย่างโกรธเคือง แล้วเธอก็ได้ยินเสียงเขาเร่งฝีเท้าอยู่พักใหญ่ มีอยู่ช่วงหนึ่งด้วยที่เขาได้เหียดเข้ามาใกล้ข้างหลังเธอ หากแต่เธอก็ไม่ได้หันไปมองและก็ได้ตื่นตื่นอะไรด้วย

ในที่สุด หลังจากเงยไปพักใหญ่ อาร์แซนก็เรียกหาเธอด้วยน้ำเสียงสุภาพเหมือนละอายใจอยู่ในตอนแรก แต่แล้วก็กลับเกรี้ยวกราดขึ้น เรื่องที่แย่ที่สุดก็คือเธอไม่รู้ว่าเขาอยู่ที่เดิมหรือเปล่า — ซึ่งเป็นที่ ๆ เธอคิดว่าเขาอยู่ ทำให้ต้องมองไปทางซ้ายที่ขวาที่ โชคดีที่คืนนี้เป็นคืนเดือนมืด เธอจะรอให้ถึงจังหวะที่เหมาะสม ไม่มีอะไรต้องรีบร้อน...

เธอเจ็บปวดไปทั้งตัว ความเจ็บที่ร้าวลึกไปถึงกระดูกนี้เหมือนจะทิ่มแทงไปถึงวิญญาณที่หมู่บ้านเธอได้ชื่อว่า “อดทนเป็นเลิศ” แต่เจ็บคราวไหนก็ไม่อาจเปรียบได้กับคราวนี้เลย

souffrance-là ne peut se comparer à aucune autre. Si peu accoutumée à s'examiner elle-même. Mouchette n'a guère eu le temps jusqu'ici de réfléchir aux subtiles distinctions du physique et du moral, à leurs rapports secrets. Elle endure patiemment, sans la comprendre, une douleur si parfaitement, si également répandue dans chacune de ses fibres qu'arrivée à son paroxysme, elle paraît se dissoudre, se fondre en un horrible écoeurement.

Elle se dresse sur les genoux, étouffant un sanglot, un terrible sanglot sans larmes. Elle écoute encore. Aucun autre bruit que l'universel égouttement des taillis trempés. Néanmoins elle n'ose pas d'abord tourner le dos à la cabane invisible, elle s'en éloigne à reculons, s'arrête une dernière fois. Le sentier est maintenant là, sous ses pieds, elle le distingue mal, mais elle pourrait presque en suivre les détours grâce au murmure tantôt croissant, tantôt décroissant de l'eau qui court le long de l'ornière. Elle se laisse enfin glisser jusqu'en bas.

Dès qu'elle a senti sous ses semelles le sol plus ferme, une force irrésistible la jette droit devant elle, à travers les taillis. D'abord, elle essaie d'écarter de son visage les minces branches encore assouplies par l'averse, puis elle n'y prend plus garde. Elle court, tête baissée, avec une faible plainte, celle de l'animal poursuivi qui donne son suprême effort, réussit à détendre une dernière fois ses muscles contractés par l'épouvante de la mort jusque sous la gueule des chiens.

Elle ne s'arrête qu'à la lisière du bois, au bord de la grande route goudronnée, dont tous les creux remplis d'eau luisent, à perte de vue, faiblement.

มุแน็ตเป็นคนที่ไม่ค่อยได้ศึกษาตัวเองอยู่แล้ว จวบจนบัดนี้เธอไม่ค่อยมีเวลาคิดถึงความแตกต่างและความเกี่ยวพันกันของความเจ็บปวดทางกายกับทางใจ ทั้ง ๆ ที่เธอไม่เคยรู้จักความรู้สึกเช่นนี้มาก่อน แต่เธอก็อดทนต่อความเจ็บปวดที่แผ่ซ่านไปทุกอณูเนื้อจนถึงจุดสุดท้ายโดยไม่เข้าใจถึงความรู้สึกนี้ คล้ายกับว่าตัวเธอกำลังหลอมละลายเป็นเนื้อเดียวกับความคลื่นเหียนน่าขยะแขยง

เธอลุกขึ้นนั่งคุกเข่าพลางกลั้นสะอื้นเอาไว้ สะอื้นให้โดยไม่มีน้ำตา เธอเงยหูฟังอีกครั้ง ไม่มีเสียงอื่นใดนอกเสียจากเสียงน้ำหยดไปทั่วป่าละเมาะที่เปียกชื้น อย่างไรก็ตาม ตอนแรกเธอไม่กล้าหันหลังให้กับกระท่อมที่อยู่ในความมืดซึ่งเธอมองไม่เห็นชัดเจน เธอค่อย ๆ ก้าวถอยหลังห่างออกมา แล้วหยุดในที่สุด ทางเดินอยู่ตรงนี้แล้ว ได้เท่าเธอนี้เอง เธอก็เลยมองไม่เห็นแต่อย่างไรก็ดี เธอก็ยังเดินตามทางที่คิดเคี้ยวมันต่อไปได้โดยอาศัยฟังเสียงน้ำไหลที่ดังบ้างแผ่วบ้างในรอยล้อรถยนต์นำทางไป และในที่สุด เธอก็สิ้นลมไถลงไปข้างล่าง

ทันทีที่เธอรู้สึกว่ามีพื้นรองเท้าสัมผัสพื้นดินแข็ง ๆ มีพลังบางอย่างที่มองไม่เห็นผลักดันให้เธอเดินฝ่าป่าละเมาะที่อยู่ข้างหน้า ตอนแรกเธอพยายามปิดกั้นไม้เล็ก ๆ ที่ถูกพายุพัดจนงอให้พันใบหน้า แต่หลังจากนั้นก็เลิกทำ แล้วเธอก็ก้มหน้าวิ่งพร้อมกับครางเบา ๆ อย่างอ่อนระห้อยเหมือนเสียงสัตว์ที่รวมพลังเหือกสุดท้ายหนีการไล่ล่าให้รอดพ้นความตายจากคมเขี้ยวสุนัข

เธอวิ่งมาหยุดอยู่ที่ชายป่า ริมถนนใหญ่ลาดยางมะตอยที่เป็นหลุมเป็นบ่อที่มีน้ำขังส่องแสงเรื่อย ๆ ไกลสุดลูกหูลูกตา